

U S T A W A

z dnia <data wydania aktu> 2017 r.

**o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej
Polskiej oraz niektórych innych ustaw¹⁾**

Art. 1. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1836 i 2003 oraz z 2017 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) kraj pochodzenia – państwo, którego obywatelem jest cudzoziemiec, a w przypadku cudzoziemca, którego obywatelstwa nie da się ustalić lub który nie posiada obywatelstwa żadnego państwa – państwo jego poprzedniego miejsca zamieszkania;”;
- 2) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pisma w sprawach określonych w ustawie mogą być przekazywane za pośrednictwem urzędów umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym oraz przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030 i 1579) lub faksu.”;
- 3) w art. 30 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony w przejściu granicznym przez wnioskodawcę, który nie spełnia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 1, przekazuje ten wniosek Szefowi Urzędu w ciągu 24 godzin od złożenia wniosku.”;
- 4) w art. 38:
  - a) w ust. 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin oraz ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

„5) państwo niebędące państwem członkowskim znajdujące się na liście bezpiecznych krajów trzecich określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 39a jest uważane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Państwo niebędące państwem członkowskim znajdujące się na liście bezpiecznych krajów trzecich jest uważane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy, jeżeli między wnioskodawcą a tym państwem, które nie jest państwem pochodzenia wnioskodawcy, istnieje związek tego rodzaju, że powrót wnioskodawcy do tego państwa byłby rozsądny z jego punktu widzenia oraz gdy w tym państwie:

- 1) życie i wolność wnioskodawcy nie są zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej;
- 2) nie zachodzi rzeczywiste ryzyko doznania przez niego poważnej krzywdy;
- 3) jest przestrzegana zasada, o której mowa w art. 33 Konwencji Genewskiej;
- 4) jest przestrzegany zakaz wydalania, gdy jest ono sprzeczne z prawem do wolności od tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania;
- 5) istnieje możliwość ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy i, jeżeli status taki zostanie przyznany, uzyskania ochrony zgodnie z Konwencją Genewską.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Szef Urzędu w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej informuje organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu wnioskodawcy, że zachodzą okoliczności uznania tego wniosku za niedopuszczalny z przyczyn, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 4.”;

5) w art. 39:

a) w ust. 1:

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) złożył wniosek jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub decyzji kończącej postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wszczęte przed złożeniem wniosku w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej;”,

– w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6–9 w brzmieniu:

- „6) pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia znajdującego się na liście bezpiecznych krajów pochodzenia określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 39a;
- 7) prawdopodobnie w złej wierze zniszczył dokument tożsamości lub dokument podróży lub pozbył się ich, jeżeli te dokumenty pomogłyby w ustaleniu jego tożsamości lub obywatelstwa;
- 8) wjechał nielegalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przedłużył nielegalnie swój pobyt na tym terytorium oraz bez ważnego powodu nie zadeklarował zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej albo nie złożył wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w najkrótszym możliwym terminie, zważywszy na okoliczności wjazdu;
- 9) odmawia wywiązania się z obowiązku poddania się pobraniu odcisków linii papilarnych przewidzianego w rozporządzeniu 603/2013.”,

b) w ust. 2 uchyla się pkt 4,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Państwo niebędące państwem członkowskim znajdujące się na liście bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane w odniesieniu do wnioskodawcy za bezpieczny kraj pochodzenia, jeżeli posiada on obywatelstwo tego państwa albo nie posiadając obywatelstwa żadnego państwa miał w tym państwie miejsce zamieszkania i nie podał żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia, odnoszących się do jego szczególnej sytuacji oraz do udzielenia mu ochrony międzynarodowej.”;

6) po art. 39 dodaje się art. 39a i art. 39b w brzmieniu:

„Art. 39a. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, listę bezpiecznych krajów pochodzenia oraz listę bezpiecznych krajów trzecich, które stosuje się w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej, na okres dwóch lat, z uwzględnieniem postanowień załącznika nr 1 do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 60), a w przypadku bezpiecznych krajów trzecich także z uwzględnieniem istnienia w danym państwie warunków, o których mowa w art. 38 ust. 3a pkt 4 i 5.

Art. 39b. 1. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej rozpatruje się w trybie granicznym, w przypadku, gdy wnioskodawca, który złożył wniosek w przejściu granicznym, nie spełniając warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium:

- 1) podał inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej lub ryzyko doznania poważnej krzywdy albo nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy;
- 2) wprowadził organ rozpatrujący wniosek w błąd przez zatajenie informacji lub dokumentów albo przedstawienie fałszywych informacji lub dokumentów, dotyczących jego tożsamości lub obywatelstwa o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- 3) przedstawił wyraźnie niespójne, sprzeczne lub nieprawdopodobne wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania lub ryzyka doznania poważnej krzywdy, które są sprzeczne ze sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia;
- 4) pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia lub państwo niebędące państwem członkowskim jest uważane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy;
- 5) złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez wnioskodawcę żadne nowe dowody ani okoliczności faktyczne lub prawne, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo udzielenia ochrony międzynarodowej;
- 6) stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub był z tego powodu w przeszłości wydalony z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zobowiązany do powrotu;
- 7) prawdopodobnie w złej wierze zniszczył dokument tożsamości lub dokument podróży lub pozbył się ich, jeżeli te dokumenty pomogłyby w ustaleniu jego tożsamości lub obywatelstwa;
- 8) odmawia wywiązania się z obowiązku poddania się pobraniu odcisków linii papilarnych przewidzianego w rozporządzeniu 603/2013.

2. W postępowaniu prowadzonym w trybie granicznym stosuje się przepisy niniejszego rozdziału, z tym że:

- 1) załatwienie sprawy dotyczącej udzielenia ochrony międzynarodowej następuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 20 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 2) w decyzji kończącej postępowanie wskazuje się, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej był rozpatrywany w trybie granicznym;
- 3) decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej podlega natychmiastowemu wykonaniu;
- 4) odwołanie od decyzji kończącej postępowanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

3. W przypadku gdy cudzoziemiec złożył odwołanie od decyzji w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej kończącej postępowanie prowadzone w trybie granicznym wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania, decyzja ta nie podlega wykonaniu do dnia wydania przez Radę do spraw Cudzoziemców postanowienia w sprawie tego wniosku.

4. Trybu granicznego nie stosuje się wobec cudzoziemca, w przypadku, gdy:

- 1) umieszczenie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia;
- 2) jego stan psychofizyczny może uzasadniać domniemanie, że był ofiarą tortur, lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania;
- 3) jest małoletnim bez opieki;
- 4) jest osobą niepełnosprawną.”;

7) w art. 40:

a) w ust. 1 wyrazy „organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej” zastępuje się wyrazami „Szef Urzędu”,

b) w ust. 2 pkt 1–3 otrzymują brzmienie:

„1) nie stawił się bez usprawiedliwionej przyczyny w ośrodku recepcyjnym w terminie 1 dnia od dnia złożenia wniosku, a we wniosku nie wskazał innego adresu, pod którym będzie przebywał;

2) nie stawił się bez usprawiedliwionej przyczyny w ośrodku recepcyjnym w terminie 1 dnia od dnia zwolnienia ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców, w przypadku gdy Szef Urzędu na podstawie art. 89c nie nakazał mu przebywania w określonym miejscu lub określonej miejscowości

i wnioskodawca nie wskazał we wniosku innego adresu, pod którym będzie przebywał;

3) opuścił ośrodek i nie powrócił do niego przez okres dłuższy niż 2 dni bez usprawiedliwionej przyczyny;”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Decyzję o umorzeniu postępowania wydaną ze względu na okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt 1–5, pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że w sprawie został ustanowiony pełnomocnik.”;

8) po art. 43 dodaje się art. 43a w brzmieniu:

„Art. 43a. W toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej funkcjonariusze Straży Granicznej mogą wykonywać czynności, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Przepisu art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.”;

9) w art. 44:

a) w ust. 1, 4 i 5 wyrazy „organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej” zastępuje się wyrazami „Szef Urzędu”,

b) w ust. 3 wyrazy „organ prowadzący postępowanie” zastępuje się wyrazami „Szef Urzędu”;

10) w art. 45:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przed wydaniem decyzji o nadaniu cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzieleniu mu ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych Szef Urzędu zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby – także do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w:

1) art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2, lub

2) art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub 3, lub

3) art. 349 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.”;

b) w ust. 3 i 5 wyrazy „organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej” zastępuje się wyrazami „Szef Urzędu”;

11) w art. 47 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej odmawia się wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej i wyjdą na jaw okoliczności, o których mowa w art. 348 pkt 1, 2 lub 3 lit. a-c ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, orzeka się o udzieleniu wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 349 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

1b. W przypadku, o którym mowa w art. 351 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje orzeka się o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany.”;

12) po art. 51 dodaje się art. 51a–art. 51l w brzmieniu:

„Art. 51a. 1. W decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje oraz w decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, orzeka się o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen oraz określa się okres tego zakazu.

2. Nie orzeka się o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, w przypadku gdy:

- 1) wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, została wydana wcześniej decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, która nie została wykonana;
- 2) wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, posiada zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, zgodę na pobyt tolerowany, prawo pobytu lub prawo stałego pobytu zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich

Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1525, z 2015 r. poz. 1274 oraz z 2016 r. poz. 904);

- 3) wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, są tymczasowo aresztowani, odbywają karę pozbawienia wolności lub stosuje się wobec nich środek zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W decyzji, o której mowa w ust. 1, określa się termin dobrowolnego powrotu, który wynosi od 15 do 30 dni, liczony od dnia doręczenia decyzji.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 1, nie określa się terminu dobrowolnego powrotu, gdy:

- 1) istnieje prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub
- 2) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 3) wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej był rozpatrywany w trybie granicznym.

5. Prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca istnieje w szczególności, gdy cudzoziemiec:

- 1) zadeklarował niepodporządkowanie się obowiązkom wynikającym z otrzymania decyzji, o której mowa w ust. 1, lub
- 2) nie dysponuje dokumentami poświadczającymi jego tożsamość, lub
- 3) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa, lub
- 4) wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie obowiązywania wpisu do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu.

6. W decyzji, o której mowa w ust. 1, wydanej bez określenia terminu dobrowolnego powrotu, o której mowa w ust. 4 pkt 2, wskazuje się państwo, do którego cudzoziemiec powinien powrócić.

7. W przypadku gdy cudzoziemiec przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa w okresie po wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, a przed upływem terminu dobrowolnego powrotu, termin, o którym mowa w ust. 3, wygasa z mocy prawa.

Art. 51b. 1. W decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, można określić dłuższy termin dobrowolnego powrotu niż określony w art. 51a ust. 3, jeżeli cudzoziemiec jest

obowiązany do osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej lub jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga interes Rzeczypospolitej Polskiej lub wyjątkowa sytuacja osobista cudzoziemca, wynikająca w szczególności z długości pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z łączących cudzoziemca więzi o charakterze rodzinnym i społecznym lub z potrzeby kontynuowania nauki przez małoletnie dziecko cudzoziemca.

2. Szef Urzędu, może przedłużyć termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, z powodu okoliczności, o których mowa w ust. 1, także po jej wydaniu, jednorazowo, na wniosek cudzoziemca.

3. Termin dobrowolnego powrotu, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może być dłuższy niż 1 rok.

Art. 51c. 1. W decyzji, o której mowa w art. 51b ust. 1 i 2, można do czasu dobrowolnego powrotu zobowiązać cudzoziemca do:

- 1) zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji – do dnia, w którym nastąpi dobrowolny powrót;
- 2) wpłaty zabezpieczenia pieniężnego w wysokości określonej w decyzji, nie niższej niż dwukrotność minimalnego wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
- 3) zamieszkiwania w wyznaczonym w decyzji miejscu – do dnia, w którym nastąpi dobrowolny powrót.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, można orzec o zastosowaniu jednego lub więcej niż jednego spośród środków, o których mowa w ust. 1.

3. Cudzoziemiec dokonuje wpłaty zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, na wskazany w decyzji, o której mowa w art. 51b ust. 1 i 2, numer rachunku bankowego.

4. Szef Urzędu dokonuje zwrotu zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie 3 dni od dnia okazania przez cudzoziemca biletu na podróż powrotną lub innego dowodu, z którego wynika, że cudzoziemiec zaplanował podróż powrotną.

5. Od kwoty podlegającej zwrotowi nie nalicza się odsetek ustawowych.

6. Zabezpieczenie pieniężne, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przechowuje się do czasu okazania przez cudzoziemca biletu na podróż powrotną lub innego dowodu, z którego wynika, że cudzoziemiec zaplanował podróż powrotną.

7. Cudzoziemcowi nie wolno zmieniać miejsca zamieszkania wyznaczonego w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu bez zmiany tej decyzji.

8. W przypadku ucieczki cudzoziemca zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przechodzi na własność Skarbu Państwa. Przepisy ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. poz. 1537 oraz z 2009 r. poz. 1241) stosuje się odpowiednio, z tym że termin do odbioru depozytu wynosi 1 rok od dnia doręczenia wezwania do odbioru uprawnionemu lub wezwania, o którym mowa w art. 6 ust. 5 tej ustawy.

Art. 51d. 1. Zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen w przypadku, gdy w decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, został określony termin dobrowolnego powrotu, orzeka się na następujące okresy:

- 1) 6 miesięcy, jeżeli postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie było prowadzone w trybie przyspieszonym;
- 2) 1 rok, jeżeli postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej było prowadzone w trybie przyspieszonym.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, orzeka się jednocześnie o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen na okres 3 lat na wypadek, jeżeli cudzoziemiec w terminie określonym w decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1 nie opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa.

3. Zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen w przypadku, gdy w decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, nie został określony termin dobrowolnego powrotu orzeka się na następujące okresy:

- 1) 1 rok, w przypadku, o którym mowa w art. 51a ust. 4 pkt 3;
- 2) 3 lat w przypadku, o którym mowa w art. 51a ust. 4 pkt 1;
- 3) 5 lat w przypadku, o którym mowa w art. 51a ust. 4 pkt 2.

Art. 51e. 1. Szef Urzędu, na wniosek cudzoziemca, w drodze decyzji, może cofnąć zakaz ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, jeżeli cudzoziemiec wykaże, że:

- 1) wykonał obowiązki wynikające z decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, lub
- 2) jego ponowny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen ma nastąpić ze względu na uzasadnione okoliczności, zwłaszcza ze względów humanitarnych, lub
- 3) została mu przyznana pomoc w dobrowolnym powrocie, o której mowa w art. 334 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

2. W postępowaniu w sprawie cofnięcia zakazu, o którym mowa w art. 51a ust. 1, bierze się pod uwagę w szczególności okoliczności, ze względu na które ma nastąpić ponowny wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innych państw obszaru Schengen.

3. Zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen nie cofa się, gdy:

- 1) wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego lub naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 2) cudzoziemiec nie uiścił należności z tytułu kosztów związanych z wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, które był obowiązany ponieść, lub
- 3) od poprzedzającego go cofniętego zakazu wjazdu nie upłynęły 2 lata, lub
- 4) nie upłynęła jeszcze co najmniej połowa okresu, na jaki został orzeczony.

4. Przepisów ust. 3 pkt 3 i 4 nie stosuje się, jeżeli wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ma nastąpić ze względów humanitarnych.

Art. 51f. 1. Koszty związane z wykonaniem zobowiązania cudzoziemca do powrotu orzeczonego w decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, ustala się, w przypadku gdy decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, ustala się, gdy decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej i zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub decyzja o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalną stała się ostateczna, a w przypadku wydania takiej decyzji przez organ wyższego stopnia, gdy decyzja ostateczna została cudzoziemcowi doręczona.

3. Kosztów, o których mowa w ust. 1, nie ustala się w przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej był rozpatrywany w trybie granicznym.

4. Komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy w sprawie przymusowego wykonania decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, ustala, w drodze decyzji, wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

5. W przypadku gdy cudzoziemiec przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, decyzję o wysokości kosztów, o których mowa w ust. 1, wydaje organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

6. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, przedawniają się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja o ustaleniu wysokości kosztów stała się ostateczna.

7. Do kosztów, o których mowa w ust. 1, zalicza się w szczególności koszty:

- 1) pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 2) pobytu cudzoziemca w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych;
- 3) badania lekarskiego cudzoziemca;
- 4) pomocy udzielonej cudzoziemcowi przez inne państwo członkowskie w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium;
- 5) zapewnienia cudzoziemcowi opieki medycznej i psychologicznej podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 6) doprowadzenia cudzoziemca do pomieszczenia przeznaczonego dla osób zatrzymanych, strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców;
- 7) doprowadzenia cudzoziemca do organu Straży Granicznej, sądu, prokuratury, jednostki Policji, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, placówek opiekuńczo – wychowawczych lub podmiotów leczniczych;
- 8) czynności, o których mowa w art. 325 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 9) doprowadzenia cudzoziemca do granicy lub portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

8. Koszty, o których mowa w ust. 1, oblicza się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 339 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

9. Organ, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w ust. 1, może zmienić tę decyzję, jeżeli koszty te uległy zmianie po wydaniu decyzji. Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

10. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o ustalenie wysokości kosztów, o których mowa w ust. 1, oraz zmiany decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w ust. 1, jest Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 51g. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, podlegają, z zastrzeżeniem art. 51h–art. 51j, egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia

17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599, z późn. zm.²⁾).

2. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

3. Organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna.

4. Organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, nie wystawia tytułu wykonawczego, jeżeli:

- 1) z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja byłaby bezskuteczna, lub
- 2) cudzoziemiec nie posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej majątku, z którego można uzyskać zwrot kosztów lub gdy z posiadanego przez cudzoziemca majątku w sposób oczywisty nie uzyska się zwrotu tych kosztów, lub
- 3) brak jest podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu egzekucyjnego w miejscu zamieszkania cudzoziemca, jeżeli znajduje się ono poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i niemożliwe jest ustalenie miejsca pobytu cudzoziemca za granicą.

5. Organ Straży Granicznej niezwłocznie wystawia tytuł egzekucyjny, jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 4, uległy zmianie, a z nowych okoliczności wynika, że możliwe jest wobec cudzoziemca przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego.

Art. 51h. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, mogą być potrącane ze środków pieniężnych cudzoziemca znajdujących się w depozycie strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.

2. Komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, o którym mowa w ust. 1, ustala, w terminie 14 dni od dnia przyjęcia cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, ryczałt na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1.

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 868, 1228, 1244, 1579, 1860 i 1948.

3. Ryczałt stanowi przybliżoną wysokość kosztów ustalanych w drodze decyzji, o której mowa w art. 51f ust. 4. Ryczałt ustala się z uwzględnieniem sposobu obliczania kosztów określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 339 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskazanym w postanowieniu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

4. W przypadku przeniesienia cudzoziemca do innego strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, ryczałtu na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, nie ustala się ponownie.

5. Organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 2, zawiadamia pisemnie cudzoziemca o ustaleniu ryczałtu na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1.

6. Wysokość ryczałtu na pokrycie należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, może ulec zmianie, w szczególności jeżeli pobyt cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców został przedłużony. Do zmiany wysokości ryczałtu stosuje się ust. 5.

7. Środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie do wysokości ustalonego ryczałtu, z uwzględnieniem kwoty, o której mowa w ust. 8, są przechowywane w depozycie strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców i nie podlegają zwrotowi do czasu wydania decyzji o ustaleniu wysokości kosztów, o której mowa w art. 51f ust. 4, lub dokonania potrącenia, o którym mowa w art. 51i ust. 2.

8. Cudzoziemcowi pozostawia się środki pieniężne, o których mowa w ust. 1, w kwocie nie niższej niż 600 zł na zaspokojenie bieżących potrzeb podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

9. W przypadku przedłużenia pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców kwotę, o której mowa w ust. 8, można powiększyć o 100 zł na każdy dodatkowy miesiąc pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, jeżeli jest to uzasadnione bieżącymi potrzebami cudzoziemca.

Art. 51i. 1. Potrącenia należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, dokonuje organ Straży Granicznej, który wydał decyzję o ustaleniu wysokości tych kosztów.

2. Potrącenie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. W przypadku zdeponowania środków pieniężnych w walucie obcej potrąceniu podlega kwota należności pieniężnych ustalona według bieżącego średniego kursu tej waluty ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w dniu poprzedzającym dzień wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 2.

4. Potrącenia nie dokonuje się, jeżeli koszty dokonania potrącenia przewyższają uzyskaną w wyniku tego potrącenia kwotę.

Art. 51j. 1. Należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, mogą być również potrącane z zabezpieczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 398 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2012 r. o cudzoziemcach. Do potrącenia stosuje się przepis art. 51i.

2. Zabezpieczenie pieniężne w kwocie do wysokości kosztów ustalonych w decyzji, o której mowa w art. 51f ust. 4, nie podlega zwrotowi, jeżeli cudzoziemiec nie uiścił należności z tytułu tych kosztów do czasu wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Art. 51k. 1. Koszty, o których mowa w art. 51f ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej w przypadku:

- 1) nieuiszczenia należności z tytułu kosztów przez cudzoziemca do tego obowiązane;
- 2) braku możliwości potrącenia środków pieniężnych, o których mowa w art. 51h ust. 1;
- 3) braku możliwości ściągnięcia należności w postępowaniu egzekucyjnym.

2. Wpływy z uzyskanych należności z tytułu kosztów, o których mowa w art. 51f ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 51l. 1. W przypadku gdy cudzoziemiec nie opuścił dobrowolnie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu.

2. Poza przypadkiem, o którym mowa w ust. 1, przymusowe wykonanie decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, następuje, gdy:

- 1) w decyzji tej nie został określony termin dobrowolnego powrotu, lub
- 2) po wydaniu tej decyzji:
  - a) zaistniało prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub

- b) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

3. Przymusowe wykonanie decyzji, o której mowa w art. 51a ust. 1, polega na doprowadzeniu cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony. Do doprowadzenia cudzoziemca od granicy do portu lotniczego państwa, do którego zostaje doprowadzony, stosuje się przepisy załącznika do decyzji Rady 2004/573/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie organizacji wspólnych lotów w celu wydalenia z terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, obywateli państw trzecich, którzy podlegają indywidualnemu nakazowi wydalenia (Dz. Urz. WE L 261 z 06.08.2004, str. 28).

4. Doprowadzenie cudzoziemca wykonuje:

- 1) do granicy – komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje powrót – Komendant Główny Straży Granicznej lub komendant oddziału Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę.

5. Komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę, odnotowuje w rejestrze spraw dotyczących zobowiązania cudzoziemca do powrotu datę opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

- 13) użyte w art. 52 w ust. 1 i 2 oraz w art. 69l w ust. 1 w pkt 2 w różnej liczbie i różnym przypadku wyrazy „Rada do Spraw Uchodźców” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „Rada do spraw Cudzoziemców”;
- 14) w art. 52 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Szef Urzędu lub Rada do spraw Cudzoziemców informują Komendanta Głównego Straży Granicznej o wydaniu decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej i o przekazaniu cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, podając dzień, w którym decyzja stała się ostateczna, a w przypadku wydania decyzji przez organ wyższego stopnia – dzień doręczenia cudzoziemcowi decyzji ostatecznej.”;

- 15) w art. 54 w ust. 2–5 użyte w różnej liczbie i przypadkach wyrazy „osoba upoważniona przez Szefa Urzędu” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadkach wyrazami „pracownik urzędu obsługującego Szefa Urzędu”;
- 16) w art. 54d w ust. 1 wyrazy „organ prowadzący postępowanie w sprawie pozbawienia cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej” zastępuje się wyrazami „Szef Urzędu”;
- 17) po art. 54e dodaje się art. 54ea i art. 54eb w brzmieniu:
- „Art. 54ea. 1. Organem właściwym do cofnięcia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych udzielonej w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej w przypadkach, o których mowa w art. 350 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, jest Szef Urzędu.
2. Postępowanie w sprawie, o której mowa w ust. 1, wszczyna się z urzędu. W przypadku gdy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, wniosek o wszczęcie postępowania może złożyć komendant wojewódzki Policji lub Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.
- Art. 54eb. Do decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zgody na pobyt ze względów humanitarnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 354 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, z tym że organem właściwym do przyjęcia pisemnego zawiadomienia, o którym mowa w art. 354 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, jest Szef Urzędu.”;
- 18) w art. 55 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca występuje, zatrzymanym na podstawie art. 87 ust. 1 pkt 6, zaświadczenie tożsamości wydaje się po zwolnieniu ich ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców.”;
- 19) w art. 55a w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) ust. 1 i 1a – jest ważne przez okres 90 dni;”;
- 20) w art. 55b:
- a) w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) ust. 1a – organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców;”;
- b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 1a, informuje Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego o wydaniu zaświadczenia tożsamości wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca występuje. Informacja obejmuje dane, o których mowa w art. 56.”;

21) w art. 65 w ust. 5 wyrazy „organ prowadzący postępowanie” zastępuje się wyrazami „Szef Urzędu”;

22) w art. 70:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 1,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wniosek cudzoziemca, o którym mowa w ust. 2, o udzielenie pomocy socjalnej i opieki medycznej pozostawia się bez rozpoznania.”;

23) w art. 74:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pomoc socjalną i opiekę medyczną zapewnia się w okresie:

1) postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, począwszy od dnia zgłoszenia się cudzoziemca w ośrodku, z tym że w sytuacjach szczególnych, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia cudzoziemca, opieka medyczna przysługuje od dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;

2) 2 miesiące od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o nadaniu statusu uchodźcy albo udzieleniu ochrony uzupełniającej;

3) 14 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o umorzeniu postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej;

4) 30 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej w pozostałych przypadkach.”,

b) uchyla się ust. 2;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Okres udzielania pomocy socjalnej i opieki medycznej ulega przedłużeniu do dnia, w którym cudzoziemiec powinien opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z:

- 1) wydaniem decyzji o udzieleniu mu pomocy, o której mowa w art. 334 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, albo w którym decyzja o odmowie udzielenia mu tej pomocy stała się ostateczna, o ile cudzoziemiec powiadomił na piśmie Szefa Urzędu o złożeniu wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie do Komendanta Głównego Straży Granicznej po wydaniu mu decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej lub decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej;
  - 2) wydaniem decyzji o udzieleniu mu pomocy, o której mowa w art. 70 ust. 1 pkt 2, o ile cudzoziemiec powiadomił na piśmie Szefa Urzędu o złożeniu wniosku do Komendanta Głównego Straży Granicznej o udzielenie pomocy w przeniesieniu do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.”;
- 24) uchyla się art. 75;
- 25) art. 75a otrzymuje brzmienie:

„Art. 75a. 1. Przeniesienie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 odbywa się w sposób zorganizowany przez Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Pomoc związana z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 może być udzielona cudzoziemcowi, który otrzymał decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej i o przekazaniu do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 i który nie podlega przekazaniu w trybie art. 37 ust. 4.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 2, obejmuje pokrycie:

- 1) kosztów podróży cudzoziemca;
- 2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
- 3) kosztów wyżywienia w podróży;

- 4) kosztów opieki medycznej w podróży;
- 5) kosztów organizacji pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.

4. Pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 udziela się na wniosek cudzoziemca.

5. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie pomocy związanej z przeniesieniem do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 do Komendanta Głównego Straży Granicznej za pośrednictwem:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej;
- 2) Szefa Urzędu;
- 3) podmiotu, o którym mowa w art. 82c ust. 3.

6. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie pomocy związanej z przeniesieniem do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 nie później niż przed upływem 21 dni od dnia doręczenia mu decyzji ostatecznej o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej i o przekazaniu go do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.

7. W przypadku niezachowania przez cudzoziemca terminu, o którym mowa w ust. 6, Komendant Główny Straży Granicznej pozostawia wniosek o udzielenie pomocy związanej z przeniesieniem do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 bez rozpoznania.

8. Szef Urzędu, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej lub podmiot, o którym mowa w art. 82c ust. 3 niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 48 godzin przekazuje wniosek o udzielenie pomocy związanej z przeniesieniem do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie

wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

9. Decyzję w sprawie udzielenia pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 wydaje Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 5 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 4.

10. Cudzoziemiec, niezadowolony z decyzji, o której mowa w ust. 9, może zwrócić się do Komendanta Głównego Straży Granicznej z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji.

11. Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin, informuje Szefa Urzędu o wydaniu decyzji w sprawie udzielenia pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 lub pozostawieniu wniosku, o którym mowa w ust. 4, bez rozpoznania.

12. Komendant Główny Straży Granicznej, po uzyskaniu informacji od Szefa Urzędu lub Rady do spraw Cudzoziemców o wydaniu decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej i o przekazaniu cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, zawiadamia niezwłocznie komendanta oddziału Straży Granicznej właściwego ze względu na miejsce pobytu wnioskodawcy o niezłożeniu przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie mu pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 w terminie 21 dni od dnia, w którym decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej stała się ostateczna lub o nieskorzystaniu przez wnioskodawcę z udzielonej mu pomocy związanej z tym przeniesieniem.”;

26) w art. 82c:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Szef Urzędu może zlecić prowadzenie nauki języka polskiego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, z późn. zm.³⁾) podmiotom innym niż organizacje międzynarodowe.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Komendant Główny Straży Granicznej może zlecić przeniesienie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, podmiotowi, o którym mowa w art. 334 ust. 8 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.”;

27) art. 85 otrzymuje brzmienie:

„Art. 85. Koszty pomocy socjalnej, opieki medycznej, z wyłączeniem kosztów określonych w przepisach ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, zasiłku pogrzebowego oraz prowadzenia ośrodków są finansowane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Szefa Urzędu.”;

28) po art. 85 dodaje się art. 85a w brzmieniu:

„Art. 85a. Koszty pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 są finansowane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków będących w dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.”;

29) w art. 86 w ust. 1 uchyla się pkt 4;

30) w art. 87 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) w celu rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w przypadku gdy wniosek ten został złożony w przejściu granicznym a wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, nie spełnia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.”;

31) w art. 88:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 831, 996, 1020, 1250, 1265, 1579, 1920 i 2260.

a) w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„1. Wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, w przypadkach, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–5, można zobowiązać do:”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a–3c w brzmieniu:

„3a. Wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, dokonuje wpłaty zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, na wskazany w postanowieniu o zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 1, numer rachunku bankowego, w terminie do 3 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

3b. Organ Straży Granicznej dokonuje zwrotu zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie do 3 dni od dnia przekazania przez cudzoziemca informacji, że postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało zakończone decyzją ostateczną.

3c. Od kwoty podlegającej zwrotowi nie nalicza się odsetek ustawowych.”;

32) w art. 88a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, umieszcza się w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w przypadkach, o których mowa w art. 87 ust. 1:

- 1) pkt 1–5 – jeżeli zastosowanie środków, o których mowa w art. 88 ust. 1, nie jest możliwe;
- 2) pkt 6.”;

b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ich stan psychofizyczny może uzasadniać domniemanie, że byli ofiarami tortur, lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania;”;

33) w art. 88b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sąd, rozpatrując wniosek o umieszczenie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, w przypadkach, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–5, ocenia możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88 ust. 1.”;

34) w art. 89:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd wydaje postanowienie o umieszczeniu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na okres:

- 1) do 60 dni – w przypadkach, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–5;
- 2) 28 dni – w przypadku, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 6.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, decyzja Szefa Urzędu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie została wnioskodawcy doręczona, lub organ rozpatrujący odwołanie od decyzji kończącej postępowanie prowadzone przez Szefa Urzędu w trybie granicznym wstrzymał jej wykonanie lub istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji kończącej postępowanie prowadzone w trybie granicznym ulegnie przedłużeniu, okres pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców przedłuża się do 60 dni.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, sąd wydaje postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, w przypadku gdy zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–5.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy przed upływem okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3, postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie zostało zakończone decyzją ostateczną i nadal zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1–5, sąd może przedłużyć okres pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na czas określony, niezbędny do wydania takiej decyzji.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku i areszcie dla cudzoziemców, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2–4, nie może przekroczyć 6 miesięcy.”,

f) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku gdy cudzoziemiec złoży kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców może być przedłużony do 12 miesięcy, przy czym sąd, o którym mowa w ust. 6, może wydać postanowienie w tej sprawie na okres 6 miesięcy.”,

g) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców wydaje, na wniosek organu Straży Granicznej, sąd rejonowy właściwy dla siedziby tego organu. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd okręgowy rozpatruje zażalenie w terminie 7 dni.

7. Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużenie okresu pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2–4, ocenia, czy istnieje możliwość zastosowania środków, o których mowa w art. 88 ust. 1.”;

35) art. 89b otrzymuje brzmienie:

„Art. 89b. 1. Poza przypadkami, o których mowa w art. 406 ust. 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców zwalnia się na podstawie postanowienia Szefa Urzędu.

2. Szef Urzędu może wydać postanowienie o zwolnieniu wnioskodawcy lub osoby, w której imieniu wnioskodawca występuje, ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców, z urzędu lub na wniosek wnioskodawcy, jeżeli:

1) z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca i osoba, w której imieniu wnioskodawca występuje, z dużym prawdopodobieństwem spełniają warunki do:

a) nadania statusu uchodźcy, określone w art. 13, lub udzielenia ochrony uzupełniającej, określone w art. 15, i ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz nie istnieją okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2 lub art. 20 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 lub 3, lub

- b) udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, określone w art. 348 pkt 1, 2 i 3 lit. a–c ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, i ich pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz nie istnieją okoliczności, o których mowa w art. 349 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 2) załatwienie sprawy dotyczącej udzielenia ochrony międzynarodowej wobec cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 87 ust. 1 pkt 6 nie nastąpiło w terminie, o którym mowa w art. 39b ust. 2 pkt 1.

3. Na postanowienie Szefa Urzędu o odmowie uwzględnienia wniosku o zwolnienie ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców wnioskodawcy przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę Szefa Urzędu, za pośrednictwem organu Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców.

4. Organ Straży Granicznej, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt dla cudzoziemców, niezwłocznie przekazuje zażalenie do sądu rejonowego. Sąd rozpoznaje zażalenie w terminie 7 dni.

5. Do postępowania w sprawie zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, z tym że czynności zastrzeżone dla prokuratora może wykonywać Szef Urzędu.”;

36) w dziale II:

a) rozdział 8 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 8

Rada do spraw Cudzoziemców

Art. 89p. 1. Rada do spraw Cudzoziemców, zwana dalej „Radą”, jest organem wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, rozpatrującym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia wydawane przez Szefa Urzędu w postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów niniejszego działu, z wyjątkiem spraw, o których mowa w rozdziale 4a i rozdziale 5. Rada jest także organem wyższego stopnia, gdy przepisy odrębne tak stanowią.

2. Rada jest organem właściwym w sprawach stwierdzenia nieważności decyzji i postanowień Szefa Urzędu i organów Straży Granicznej, wydanych w postępowaniach, o których mowa w ust. 1.

3. Rada jest także organem właściwym w sprawach wznowienia postępowania, uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności wydanych przez siebie decyzji lub postanowień.

4. Do Rady mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o ministrze.

5. Do zadań Rady należy ponadto:

- 1) dokonywanie analiz orzecznictwa sądów krajowych i międzynarodowych w zakresie spraw, o których mowa w ust. 1;
- 2) współpraca z organami oraz instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie problematyki migracji i uchodźstwa.

6. Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje Radzie:

- 1) statut organizacyjny,
- 2) regulamin czynności wewnętrznych, w którym określa zakres obowiązków wiceprzewodniczącego, sposób zwoływania i odbywania posiedzeń składów orzekających i posiedzeń plenarnych, organizacji rozpraw administracyjnych oraz tworzenia wewnętrznych zespołów Rady

– uwzględniając zakres zadań Rady.

Art. 89r. 1. W skład Rady wchodzi 17 etatowych członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów spełniających wymagania, o których mowa w ust. 2 lub 3.

2. Członkiem Rady może być osoba, która łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 3) jest nieskazitelnego charakteru;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) posiada dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub dyplom potwierdzający ukończenie wyższych studiów prawniczych za granicą, uznany w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 191a ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo

o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, 1933, 2169 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60) albo dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych za granicą uznany za równoważny z polskim dyplomem potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego magistra na podstawie umowy międzynarodowej lub w drodze nostryfikacji;

- 6) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków członka Rady;
- 7) ukończyła 30 lat;
- 8) wyróżnia się wiedzą lub doświadczeniem praktycznym w zakresie problematyki uchodźstwa i migracji.

3. Członkiem Rady może być również osoba spełniająca warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1–4 i 6–8, posiadająca wykształcenie wyższe inne niż prawnicze i co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe (staż pracy) w administracji publicznej lub udokumentowaną znajomość problematyki migracyjnej.

4. Prezes Rady Ministrów powołuje członków Rady, przy czym:

- 1) 6 kandydatów przedstawia Prezes Rady Ministrów;
- 2) 6 kandydatów przedstawia minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 3) 5 kandydatów przedstawia minister właściwy do spraw zagranicznych.

5. Kadencja Rady trwa 5 lat i rozpoczyna się z dniem zebrania się Rady na pierwsze posiedzenie. Członkowie Rady pełnią swoje funkcje do czasu powołania ich następców.

6. W przypadku ustania członkostwa przed upływem kadencji Rady wskutek odwołania członka Rady lub jego śmierci, Prezes Rady Ministrów powołuje nowego członka, na okres do zakończenia kadencji Rady, z zachowaniem składu Rady, o którym mowa w ust. 4.

7. W przypadku uzasadnionym istotnym wzrostem liczby rozpatrywanych spraw Prezes Rady Ministrów może, na wniosek przewodniczącego Rady złożony na podstawie uchwały Rady, powołać dodatkowych, pozaetatowych członków Rady na okres do końca danej kadencji. Kandydatów na dodatkowych, pozaetatowych członków Rady przedstawia minister właściwy do spraw wewnętrznych.

8. Prezes Rady Ministrów może odwołać członka Rady przed upływem kadencji w przypadku:

- 1) złożenia przez niego rezygnacji z pełnienia funkcji;

- 2) utraty obywatelstwa polskiego;
- 3) utraty pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 4) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji;
- 5) skazania go prawomocnym wyrokiem orzeczonym za przestępstwo popełnione z winy umyślnej, ścigane z oskarżenia publicznego lub za przestępstwo skarbowe;
- 6) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wykluczenia ze składu Rady.

9. Przewodniczący i wiceprzewodniczący Rady są członkami etatowymi Rady.

10. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i terminy przedstawiania kandydatów na członków Rady, mając na względzie zapewnienie sprawności i terminowości prowadzenia postępowań administracyjnych.

Art. 89s. 1. Członkowie Rady w zakresie wykonywania czynności wynikających z zadań Rady korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

2. Członkowie składów orzekających Rady przy orzekaniu są niezawisli i związani wyłącznie przepisami obowiązującego prawa.

Art. 89t. 1. Członkostwa w Radzie nie można łączyć z:

- 1) mandatem posła lub senatora;
- 2) mandatem radnego;
- 3) mandatem wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
- 4) członkostwem w organie stanowiącym jednostki samorządu terytorialnego lub w organie stanowiącym związku jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) przynależnością do partii politycznej lub prowadzeniem działalności politycznej.

2. Członkowie Rady nie mogą:

- 1) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej ani pełnomocnikiem spółek handlowych;
- 3) być członkami zarządów fundacji prowadzących działalność gospodarczą;

- 4) posiadać w spółkach handlowych więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego – w każdej z tych spółek.

3. Pozaetatowi członkowie Rady nie mogą także być funkcjonariuszem Straży Granicznej lub pracownikiem urzędu obsługującego Szefa Urzędu.

Art. 89u. 1. Rada dokonuje wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego spośród swoich członków w głosowaniu tajnym, większością głosów w obecności co najmniej dwóch trzecich jej składu. W tym samym trybie Rada może przegłosować odwołanie z funkcji przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Rady.

2. Po upływie kadencji Rady dotychczasowy przewodniczący pełni swoje obowiązki do czasu wyboru nowego przewodniczącego.

3. Pierwsze posiedzenie plenarne Rady nowej kadencji zwołuje dotychczasowy przewodniczący w terminie 30 dni od dnia powołania członków Rady nowej kadencji. Kolejne posiedzenia plenarne odbywają się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Art. 89w. Przewodniczący kieruje pracami Rady, w szczególności:

- 1) zwołuje posiedzenia plenarne Rady;
- 2) wyznacza składy orzekające i ich przewodniczących;
- 3) przydziela składom orzekającym sprawy do rozpatrzenia oraz czuwa nad terminowością ich załatwienia;
- 4) reprezentuje Radę przed innymi organami i instytucjami;
- 5) reprezentuje Radę w postępowaniu przed sądem administracyjnym lub wyznacza w tym celu innego członka Rady;
- 6) może powoływać zespoły tematyczne do opracowania zagadnień oraz dokonania analiz problemów wynikających z działalności Rady;
- 7) opracowuje roczną informację o działalności Rady w terminie do 31 marca roku następującego po roku objętym informacją;
- 8) wykonuje funkcje administratora danych osobowych w zakresie danych przetwarzanych przez Radę;
- 9) wykonuje inne czynności wynikające z przepisów prawa, niezastrzeżone dla składów orzekających albo całej Rady.

Art. 89z. 1. Nawiązanie stosunku pracy z etatowymi członkami Rady następuje na podstawie powołania w terminie określonym w akcie powołania. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dotyczących członków Rady wykonuje minister właściwy do spraw wewnętrznych. W sprawach nieuregulowanych w ustawie, dotyczących stosunku pracy członków Rady, mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1511, 2074 i 2261).

2. Podstawą rozwiązania stosunku pracy etatowego członka Rady jest ustanie członkostwa w Radzie.

3. Przewodniczącemu Rady, wiceprzewodniczącemu Rady oraz etatowym członkom Rady przysługuje wynagrodzenie, którego podstawę ustalenia stanowi wielokrotność kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej na dany rok na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 966 i 1948) dla pracowników państwowej sfery budżetowej, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a tej ustawy.

4. Etatowy członek Rady może otrzymać dodatek zadaniowy za wykonywanie dodatkowych, powierzonych mu przez Przewodniczącego Rady zadań określonych w art. 89p ust. 5 na okres wykonywania tych zadań, ze środków przeznaczonych na wynagrodzenia.

5. Pozaetatowi członkowie Rady, o których mowa w art. 89r ust. 7, otrzymują wynagrodzenie za udział w pracach składów orzekających, wykonywanie powierzonych im czynności związanych z postępowaniem, a także diety, zwrot kosztów podróży i zakwaterowania na zasadach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, wydanych na podstawie art. 775 § 2 Kodeksu pracy.

6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, uwzględniając zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na pełnioną przez członka Rady funkcję oraz to, że wielokrotność nie może być mniejsza niż 4,5;

- 2) wysokość dodatku zadaniowego, o którym mowa w ust. 4, uwzględniając zapewnienie możliwości dysponowania dodatkami w zależności od potrzeb Rady oraz to, że wysokość dodatku nie może być mniejsza niż 0,5 wielokrotności kwoty bazowej;
- 3) szczegółowe zasady wynagradzania pozaetatowych członków Rady, uwzględniając w szczególności potrzebę zróżnicowania wynagrodzenia za udział w posiedzeniach składów orzekających od liczby wydanych na nich orzeczeń, wyodrębnienia wynagrodzenia za udział w posiedzeniach plenarnych, rozprawach administracyjnych oraz za reprezentację Rady przed sądami administracyjnymi.

7. Obsługę organizacyjno-techniczną oraz księgową Rady zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

8. Działalność Rady jest finansowana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 89za. 1. Pracodawca zatrudniający etatowego członka Rady udziela mu, na jego wniosek, urlopu bezpłatnego na czas sprawowania funkcji w Radzie.

2. Pracodawca zatrudniający pozaetatowego członka Rady jest obowiązany zwolnić go od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniach składów orzekających, w posiedzeniach plenarnych, w rozprawach administracyjnych oraz reprezentacji Rady przed sądami administracyjnymi. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

3. Pracownikom urzędów państwowych oraz członkom korpusu służby cywilnej przysługuje, po zakończeniu sprawowania funkcji w Radzie, prawo powrotu na zajmowane poprzednio stanowisko, a jeżeli jest to niemożliwe – na stanowisko równorzędne.

Art. 89zb. 1. Członek Rady podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swoich obowiązków i uchybienie godności zawodowej.

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) usunięcie z zajmowanej funkcji;
- 3) wykluczenie ze składu Rady.

3. Orzeczenie kary, o której mowa w ust. 2 pkt 2, oznacza niemożność sprawowania przez 3 lata funkcji przewodniczącego Rady, wiceprzewodniczącego Rady, rzecznika dyscyplinarnego oraz członka komisji dyscyplinarnej.

4. W sprawach dyscyplinarnych członków Rady orzekają:

- 1) w pierwszej instancji – komisja dyscyplinarna w składzie trzech etatowych członków Rady;
- 2) w drugiej instancji – Rada w pełnym składzie, z wyłączeniem obwinionego, członka Rady pełniącego funkcję rzecznika dyscyplinarnego albo obrońcy obwinionego lub wobec którego orzeczono karę, o której mowa w ust. 2 pkt 2.

5. Od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego w drugiej instancji przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, właściwego ze względu na siedzibę Rady, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie przysługuje skarga kasacyjna.

6. Do rozpatrzenia odwołania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji.

7. Szczegółowy tryb postępowania dyscyplinarnego oraz tryb wyboru komisji dyscyplinarnej określa regulamin uchwalony przez Radę na posiedzeniu plenarnym.

Art. 89zc. 1. Przewodniczący Rady powołuje, spośród etatowych członków Rady, rzecznika dyscyplinarnego, do którego należy prowadzenie w jego imieniu postępowania wyjaśniającego oraz popieranie przed komisją dyscyplinarną wniosku o ukaranie.

2. Rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności dyscyplinarne na żądanie przewodniczącego Rady, a w stosunku do przewodniczącego Rady na żądanie Prezesa Rady Ministrów, po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do ustalenia znamion przewinienia, a także złożeniu wyjaśnień przez członka Rady, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe.

3. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w ust. 2, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne i przedstawia członkowi Rady na piśmie zarzuty.

4. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia.

Wnoszący żądanie, o którym mowa w ust. 2, może złożyć zażalenie do Rady w składzie określonym w art. 89zb ust. 4 pkt 2. Zażalenie powinno być rozpatrzone w terminie 14 dni.

5. Po przedstawieniu zarzutów obwiniony członek Rady, w terminie czternastu dni, może złożyć wyjaśnienia i zgłosić wnioski o przeprowadzenie dowodów.

6. Obwiniony członek Rady może ustanowić obrońcę spośród adwokatów lub radców prawnych.

7. Po wpłygnięciu wniosku o ukaranie, komisja dyscyplinarna wyznacza rozprawę. Pomiędzy wpływem wniosku a terminem rozprawy nie powinno upłynąć więcej niż miesiąc.

8. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

9. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy oraz po wysłuchaniu uczestników postępowania.

Art. 89zd. 1. Postępowanie dyscyplinarne jest jawne.

2. Jawność postępowania dyscyplinarnego można wyłączyć ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny.

3. W razie wyłączenia jawności postępowania dyscyplinarnego orzeczenie ogłaszane jest publicznie.

Art. 89ze. 1. Po upływie trzech lat od chwili czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego.

2. W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, przedawnienie dyscyplinarne następuje z upływem pięciu lat od chwili czynu. Jeżeli jednak przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, sprawa nie została prawomocnie zakończona, sąd dyscyplinarny orzeka o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, umarzając postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej.

3. W zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej za wykroczenie przedawnienie dyscyplinarne następuje jednocześnie z przedawnieniem przewidzianym dla wykroczeń.

4. Jeżeli jednak przewinienie dyscyplinarne zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego.”,

b) po rozdziale 8 dodaje się rozdział 9 w brzmieniu:

„Rozdział 9

Postępowanie przed Radą do spraw Cudzoziemców

Art. 89zf. 1. Rada orzeka po przeprowadzeniu rozprawy administracyjnej.

2. Przewodniczący Rady może, kierując się nieskomplikowanym charakterem sprawy, skierować ją do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym składu orzekającego.

3. Przepisy art. 90 – art. 96 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 89zg. 1. W postępowaniu przed Radą stronami są odwołujący się oraz organ, którego postanowienie lub decyzja jest przedmiotem zażalenia lub odwołania.

2. Pełnomocnikiem organu, o którym mowa w ust. 1, może być adwokat, radca prawny, a ponadto funkcjonariusz lub pracownik tego organu.

Art. 89zh. 1. Rozprawę prowadzi się i protokół z rozprawy sporządza się w języku polskim.

2. Podczas rozprawy Rada zapewnia cudzoziemcowi niewładającemu językiem polskim pomoc tłumacza.

3. W przypadku gdy w rozprawie bierze udział małoletni bez opieki, art. 65 stosuje się odpowiednio.

Art. 89zi. 1. Cudzoziemiec, który przebywa w areszcie śledczym, zakładzie karnym, strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, może brać udział w rozprawie administracyjnej za pośrednictwem urzędów przekazujących dźwięk i obraz.

2. W przypadku gdy brak jest możliwości zapewnienia cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1, udziału w rozprawie administracyjnej za pośrednictwem urzędów przekazujących dźwięk i obraz, na rozprawę należy wezwać pełnomocnika cudzoziemca, jeżeli został przez niego ustanowiony.

3. Nieobecność na rozprawie pełnomocnika należycie wezwanego na rozprawę nie stanowi przeszkody do jej przeprowadzenia.

4. Kierujący rozprawą odroczy ją, jeżeli stwierdzi poważne nieprawidłowości w wezwaniu pełnomocnika na rozprawę, jeżeli niestawienie się pełnomocnika zostało spowodowane przeszkodą trudną do przewyciężenia, a także z innej ważnej przyczyny.

Art. 89zj. 1. Przebieg rozprawy może zostać utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk lub obraz.

2. Cudzoziemiec otrzymuje, na swój wniosek, kopię protokołu rozprawy oraz zapis dźwięku lub obrazu, w przypadku gdy przebieg rozprawy został utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk lub obraz.

Art. 89zk. 1. Rada orzeka w składach trzyosobowych, z wyjątkiem rozstrzygnięcia spraw, w których zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 39 ust. 1 lub art. 39b, w których orzeka w składzie jednoosobowym.

2. Przewodniczący Rady może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie jednoosobowym, kierując się jej nieskomplikowanym charakterem.

3. Postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego, są wydawane w składzie jednoosobowym.

4. Orzeczenia składów trzyosobowych zapadają większością głosów. Członek składu orzekającego nie może wstrzymać się od głosu.

5. Członek składu orzekającego, który nie zgodził się z większością głosujących, może przy podpisywaniu orzeczenia zgłosić zdanie odrębne, podając, w jakiej części i w jakim zakresie kwestionuje orzeczenie.

Art. 89zl. 1. W przypadku gdy Rada zamierza nadać cudzoziemcowi status uchodźcy, udzielić ochrony uzupełniającej albo udzielić zgody na pobyt ze względów humanitarnych zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby – także do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 lub ust. 2, art. 20 ust. 1 pkt 2, ust. 2 lub 3 lub o których mowa w art. 349 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, jeżeli z akt sprawy wynika, że organ pierwszej instancji nie zwrócił się o udostępnienie takich informacji. Do uzyskiwania informacji przez Radę stosuje się przepisy art. 45 ust. 2–5.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, art. 46 stosuje się odpowiednio.

3. Przewodniczący Rady wnioskuje o oznaczenie danych, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 603/2013, w przypadku nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej oraz o usunięcie oznaczenia danych, o którym mowa w art. 18 ust. 3 rozporządzenia 603/2013, w przypadku pozbawienia cudzoziemca statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

Art. 89zm. 1. Załatwienie sprawy powinno nastąpić w terminie:

- 1) 14 dni – gdy zaskarżona decyzja została wydana w trybie granicznym, o którym mowa w art. 39b;
- 2) 1 miesiąca – gdy zaskarżona decyzja została wydana w trybie przyspieszonym, o którym mowa w art. 39 ust. 1;
- 3) 2 miesięcy – w pozostałych przypadkach.

2. Rada rozstrzyga wnioski o wstrzymanie wykonania decyzji w terminie trzech dni roboczych.

3. Terminy, o których mowa w ust. 1 i 2, biegną od dnia przekazania Radzie akt sprawy wraz z odwołaniem lub zażaleniem.

Art. 89zn. Akta spraw rozpatrzonych przez Radę w danym roku kalendarzowym przekazuje się, nie później niż do 31 marca następnego roku, do archiwum urzędu obsługującego Szefa Urzędu.

Art. 89zo. 1. W razie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na decyzję Rady, na mocy której cudzoziemiec jest zobowiązany do powrotu, Rada może wstrzymać, na wniosek cudzoziemca, wykonanie tej decyzji, gdy cudzoziemiec uprawdopodobni, że jej wykonanie spowoduje nieodwracalne skutki, sprzeczne z zobowiązaniami międzynarodowymi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W przypadku gdy cudzoziemiec wraz z wniesieniem do sądu administracyjnego skargi na decyzję Rady w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej złożył wniosek o wstrzymanie wykonania wcześniej wydanej decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, która nie została wykonana, Rada może wstrzymać wykonanie tej decyzji, gdy cudzoziemiec uprawdopodobni istnienie okoliczności, o których mowa w ust. 1.

3. Rada rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1 lub 2, w drodze postanowienia.

4. W razie wstrzymania wykonania decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, Rada niezwłocznie informuje właściwy organ Straży Granicznej.

5. Po przekazaniu skargi sądowi administracyjnemu sąd może, na wniosek skarżącego, wydać postanowienie o wstrzymaniu wykonania decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, w całości lub w części, gdy skarżący uprawdopodobni istnienie okoliczności, o których mowa w ust. 1.

6. Postanowienia w sprawie wstrzymania decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, sąd może zmienić lub uchylić w każdym czasie w razie zmiany okoliczności.

7. Wstrzymanie wykonania decyzji traci moc z dniem wydania przez sąd orzeczenia kończącego postępowanie w pierwszej instancji.

8. Przepisów art. 61 § 2–4 i 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.⁴⁾) nie stosuje się.”;

37) w art. 92:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) za granicą, jest obowiązany dołączyć do wniosku fotografię i po przybyciu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poddać się pobraniu odcisków linii papilarnych.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pobranie odcisków linii papilarnych oraz fotografowanie cudzoziemca zapewnia komendant oddziału Straży Granicznej albo komendant placówki Straży Granicznej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1643, 1948 i 1955 oraz z 2017 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) realizowanie, w zakresie swojej właściwości, zadań określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1836 i 2003 oraz z 2017 r. poz. 60);”;

2) w art. 11 w ust. 1 w pkt 5b w lit. c:

a) tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 846, 996, 1948, 2103 i 2261.

„– którym została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 329 i art. 329a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz art. 511 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,”

b) tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„– którym została wydana decyzja o wydaleniu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 71 ust. 2 i 3 oraz art. 73c ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1525, z 2015 r. poz. 1274 oraz z 2016 r. poz. 904),”.

Art. 3. W ustawie z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1525, z 2015 r. poz. 1274 oraz z 2016 r. poz. 904) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada do spraw Cudzoziemców jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w postępowaniu o wydalenie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz w postępowaniu, o którym mowa w art. 76.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, 1948 i 2066 oraz z 2017 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) przekazywanie Komisji Europejskiej listy bezpiecznych krajów pochodzenia oraz listy bezpiecznych krajów trzecich określonych na podstawie art. 39 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

2) w art. 196 w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej lub o udzielenie azylu.”;

3) w art. 199 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

- „1a) art. 195 ust. 1 pkt 6, cofa się zezwolenie na pobyt stały, jeżeli w ciągu 3 lat od dnia, w którym udzielono mu zezwolenia, został pozbawiony statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych;”;
- 4) w art. 229 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) uzyskał zgodę na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie art. 348”;
- 5) w art. 231 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany w szczególnie uzasadnionym przypadku może być zwolniony z obowiązku przedstawienia ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, jeżeli nie posiada takich dokumentów i nie ma możliwości ich uzyskania.”;
- 6) w art. 244 w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:
„11) adnotację „dostęp do rynku pracy” – w przypadku posiadania przez cudzoziemca:
a) statusu uchodźcy,
b) ochrony uzupełniającej,
c) zgody na pobyt ze względów humanitarnych,
d) zezwolenia na pobyt stały,
e) zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
f) zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1, art. 126, art. 127 lub art. 142 ust. 3,
g) zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 110 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
h) zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego cudzoziemcowi, który jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę;”;
- 7) art. 245 otrzymuje brzmienie:
„Art. 245. 1. Kartę pobytu wydaje lub odmawia jej wydania wojewoda, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.
2. Kartę pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie:

- 1) art. 348, wydaje lub odmawia jej wydania komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który udzielił tej zgody;
- 2) art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydaje lub odmawia jej wydania Szef Urzędu.

3. Kartę pobytu, o której mowa w:

- 1) ust. 1, wymienia lub odmawia jej wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 2) ust. 2 pkt 1, wymienia lub odmawia jej wymiany komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca;
- 3) ust. 2 pkt 2, wymienia lub odmawia jej wymiany Szef Urzędu.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się do wydania lub odmowy wydania kolejnej karty pobytu.

5. Odmowa wydania albo wymiany karty pobytu następuje w drodze decyzji.

6. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach wydania albo wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie art. 348, jest Szef Urzędu.

7. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do Szefa Urzędu w sprawach wydania albo wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest Rada do spraw Cudzoziemców.

8. W przypadku gdy zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych udzielił Szef Urzędu jako organ wyższego stopnia lub gdy Szef Urzędu jako organ wyższego stopnia wydał decyzję o wydaniu albo wymianie karty pobytu, kartę pobytu wydaje lub wymienia odpowiednio organ, o którym mowa w ust. 1 lub 2 pkt 1, który orzekał w tych sprawach w pierwszej instancji.

9. W przypadku gdy zgody na pobyt ze względów humanitarnych udzieliła Rada do spraw Cudzoziemców jako organ wyższego stopnia lub gdy Rada do spraw Cudzoziemców jako organ wyższego stopnia wydała decyzję o wydaniu albo wymianie karty pobytu, kartę pobytu wydaje lub wymienia Szef Urzędu.”;

8) w art. 299:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie:

1) 30 dni od dnia, w którym decyzja:

- a) o odmowie przedłużenia mu wizy Schengen lub wizy krajowej, udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie przedłużenia mu wizy Schengen lub wizy krajowej, udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE lub decyzja o cofnięciu mu zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, lub
- b) o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub
- c) o cofnięciu zgody na pobyt ze względów humanitarnych – stała się ostateczna, a w przypadku wydania decyzji przez organ wyższego stopnia, od dnia w którym decyzja została cudzoziemcowi doręczona;

2) 7 dni od dnia, w którym ustały przyczyny nieprzekazania go do państwa trzeciego, o których mowa w art. 31 ust. 1.”,

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Przepisów ust. 6 pkt 1 lit. b i ust. 7 nie stosuje się, gdy:

- 1) w dniu wydania decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej cudzoziemiec przebywa w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, lub
- 2) decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej została wydana w związku ze złożeniem kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, lub

- 3) przed wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej wobec cudzoziemca zostało wszczęte postępowanie w sprawie zobowiązania go do powrotu lub została mu wydana decyzja o zobowiązaniu do powrotu.”;
- 9) w art. 302 w ust. 1 pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) została wydana decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub decyzja o pozbawieniu go statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej i cudzoziemiec:

  - a) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie i przypadku, o których mowa w art. 299 ust. 6 pkt 1 lit. b, albo
  - b) przebywa w strzeżonym ośrodku albo w areszcie dla cudzoziemców.”;
- 10) w art. 303 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nie wszczyna się postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, jeżeli toczy się postępowanie w sprawie udzielenia temu cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej.”;
- 11) art. 305 otrzymuje brzmienie:

„Art. 305. Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu:

  - 1) w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia mu zezwolenia, o którym mowa w art. 176 – zawieszają się;
  - 2) w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia cudzoziemcowi ochrony międzynarodowej – umarzają się.”;
- 12) art. 321 otrzymuje brzmienie:

„Art. 321. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu oraz cofnięcia zakazu, o którym mowa w art. 318 ust. 1, jest Rada do spraw Cudzoziemców.”;
- 13) w art. 329 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przymusowe wykonanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu nie następuje w przypadku udzielenia cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 334 ust. 2 pkt 2, pomocy w dobrowolnym powrocie.”;
- 14) w art. 330:
  - a) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pierwszym wnioskiem niedopuszczalnym z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jeżeli złożenie tego wniosku nastąpiło tylko w celu opóźnienia wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu albo w celu opóźnienia lub uniemożliwienia jej wykonania;”

– w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) uznaniu wniosku za niedopuszczalny z przyczyn, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,”

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, zobowiązanie cudzoziemca do powrotu orzeczone w decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony międzynarodowej i zgody na pobyt ze względów humanitarnych wykonuje się po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 38 ust. 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

15) uchyla się art. 331;

16) art. 334 otrzymuje brzmienie:

„Art. 334. 1. Komendant Główny Straży Granicznej organizuje cudzoziemcowi pomoc w dobrowolnym powrocie.

2. Pomoc w dobrowolnym powrocie może być udzielona cudzoziemcowi:

- 1) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z określeniem terminu dobrowolnego powrotu, lub
- 2) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegającą przymusowemu wykonaniu, który:
  - a) z powodu okoliczności, o których mowa w art. 400, nie został umieszczony w strzeżonym ośrodku lub wobec którego nie zastosowano aresztu dla cudzoziemców,
  - b) w przypadku, o którym mowa w art. 406 ust. 1 pkt 2 i 3, został zwolniony ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, lub

- 3) któremu wydano decyzję o odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, lub
- 4) któremu, na jego wniosek, wydano decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, lub
- 5) przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 176.

3. Pomocy w dobrowolnym powrocie udziela się na wniosek cudzoziemca.

4. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie do Komendanta Głównego Straży Granicznej za pośrednictwem:

- 1) komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej;
- 2) Szefa Urzędu – w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, jeżeli cudzoziemiec korzysta z pomocy, o której mowa w art. 70 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) podmiotu, o którym mowa w ust. 8.

5. Cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie nie później niż przed upływem terminu:

- 1) dobrowolnego powrotu, określonego w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu;
- 2) 21 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o odmowie nadania mu statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;
- 3) 5 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej.

6. W przypadku niezachowania przez cudzoziemca terminu, o którym mowa w ust. 5, Komendant Główny Straży Granicznej pozostawia wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie bez rozpoznania.

7. Szef Urzędu, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej lub podmiot, o którym mowa w ust. 8, niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 48 godzin przekazuje wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej.

8. Komendant Główny Straży Granicznej może zlecić organizację dobrowolnych powrotów podmiotowi, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów.

9. Podmiot, o którym mowa w ust. 8, współdziała z Komendantem Głównym Straży Granicznej w zakresie organizacji pomocy w dobrowolnym powrocie.

10. Kolejna pomoc w dobrowolnym powrocie może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym cudzoziemiec, któremu udzielono pierwszej pomocy w dobrowolnym powrocie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

11. Przepisu ust. 10 nie stosuje się do pomocy udzielanej cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i 5.”;

17) po art. 334 dodaje się art. 334a w brzmieniu:

„Art. 334a. 1. Decyzję w sprawie udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie wydaje Komendant Główny Straży Granicznej, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 5 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie.

2. Cudzoziemiec, niezadowolony z decyzji, o której mowa w ust. 1, może zwrócić się do Komendanta Głównego Straży Granicznej z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji.

3. Do doręczania pism w sprawach udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie, stosuje się odpowiednio art. 322.

4. Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin, informuje Szefa Urzędu o wydaniu decyzji w sprawie udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie lub pozostawieniu wniosku, o którym mowa w art. 334 ust. 3, bez rozpoznania.

5. Cudzoziemcowi, którego wniosek był rozpatrywany w trybie granicznym nie zapewnia się pomocy w dobrowolnym powrocie.

6. Cudzoziemcowi, którego wniosek był rozpatrywany w trybie granicznym nie wydaje się decyzji o ustaleniu wysokości kosztów związanych z przymusowym wykonaniem orzeczenia o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.”;

18) w art. 335:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pomoc w dobrowolnym powrocie obejmuje pokrycie:

- 1) kosztów podróży;
  - 2) opłat administracyjnych związanych z uzyskaniem dokumentu podróży oraz niezbędnych wiz i zezwoleń;
  - 3) kosztów wyżywienia przed i podczas podróży;
  - 4) kosztów zakwaterowania przed podróżą;
  - 5) kosztów opieki medycznej;
  - 6) kosztów organizacji dobrowolnego powrotu przez podmiot, o którym mowa w art. 334 ust. 8;
  - 7) innych kosztów związanych z zapewnieniem cudzoziemcowi bezpiecznego i humanitarnego powrotu.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Organ właściwy do wydania decyzji o:
- 1) zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
  - 2) odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej,
  - 3) umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, w przypadku, o którym mowa w art. 334 ust. 2 pkt 4
- informuje cudzoziemca o możliwości skorzystania z pomocy w dobrowolnym powrocie.”;
- 19) w art. 336 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Kosztów, o których mowa w ust. 1, nie ustala się w przypadku udzielenia cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 334 ust. 2 pkt 2, pomocy w dobrowolnym powrocie.”;
- 20) w dziale VIII po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Nieodpłatna pomoc prawna

Art. 347a. 1. Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o:

- 1) zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
  - 2) przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu
- który działa bez adwokata lub radcy prawnego.

2. Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje cudzoziemcowi również w przypadku, o którym mowa w art. 89zg ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu

cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli nie ustanowił on pełnomocnika w postępowaniu przed Radą do spraw Cudzoziemców.

3. Cudzoziemiec przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej składa pisemne oświadczenie zawierające deklarację, że w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu, nie ustanowił adwokata ani radcy prawnego.

4. W przypadku gdy nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osoba, o której mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3, cudzoziemiec przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej składa organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego uprawnionej do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej pisemne oświadczenie, że jest świadomy uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem ani radcą prawnym.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści:

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

6. Wzór oświadczenia, o którym mowa w:

- 1) ust. 3 – jest określony w załączniku nr 1 do ustawy;
- 2) ust. 4 – jest określony w załączniku nr 2 do ustawy.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składa się adwokatowi albo radcy prawnemu udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej, albo organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, uprawnionej do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przed przystąpieniem do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez zatrudnioną w tej organizacji osobę, o której mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3.

7. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 i 4, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp osób trzecich.

Art. 347b. Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje:

- 1) sporządzenie odwołania od decyzji o:
  - a) zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
  - b) przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu;
- 2) zastępstwo prawne w postępowaniu odwoławczym w sprawie:

- a) zobowiązania cudzoziemca do powrotu,
- b) przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu.

Art. 347c. 1. Nieodpłatnej pomocy prawnej udziela osobiście:

- 1) adwokat,
- 2) radca prawny albo
- 3) osoba niebędąca adwokatem ani radcą prawnym, zatrudniona w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, uprawnionej do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, spełniająca łącznie następujące warunki:
  - a) posiada dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub dyplom potwierdzający ukończenie wyższych studiów prawniczych za granicą, uznany w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 191a ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym albo dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych za granicą uznany za równoważny z polskim dyplomem potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego magistra na podstawie umowy międzynarodowej lub w drodze nostryfikacji,
  - b) co najmniej przez okres 3 lat wykonywała czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999 i 2261), kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, 1311, 1579 i 2261), w podmiotach świadczących pomoc prawną w państwach członkowskich, państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego,
  - c) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych,

d) nie była karana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

2. Adwokat albo radca prawny może odmówić z ważnych powodów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, informując cudzoziemca o innych adwokatach, radcach prawnych lub osobach, o których mowa w ust. 1 pkt 3, udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze województwa.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 3, może odmówić z ważnych powodów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego uprawniona do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, zatrudniająca tą osobę, informuje cudzoziemca o adwokatach, radcach prawnych lub osobach, o których mowa w ust. 1 pkt 3, udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze województwa.

4. W przypadku niemożności świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej osobiście, adwokat albo radca prawny obowiązani są zapewnić zastępstwo.

5. W przypadku gdy zatrudniona w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego uprawnionej do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 3, nie będzie w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej, organizacja ta jest obowiązana zapewnić zastępstwo innej osoby spełniającej warunki określone w ust. 1.

Art. 347d. Cudzoziemiec może korzystać w postępowaniu odwoławczym z nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej tylko przez jednego adwokata, radcę prawnego albo jedną osobę, o której mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3.

Art. 347e. 1. Cudzoziemiec okazuje adwokatowi, radcy prawnemu albo osobie, o której mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3, przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy prawnej dokument potwierdzający tożsamość i oryginał decyzji, o której mowa w art. 347a ust. 1.

2. Do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej konieczne jest udzielenie przez cudzoziemca adwokatowi, radcy prawnemu albo osobie, o której mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3, pełnomocnictwa na piśmie.

3. Pełnomocnictwo, o którym mowa w ust. 2, obejmuje z samego prawa umocowanie do udzielenia dalszego pełnomocnictwa adwokatowi, radcy prawnemu albo osobie, o której mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3.

4. Adwokat, radca prawny albo osoba, o której mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3, zamieszczają niezwłocznie na oryginale decyzji, o której mowa w art. 347a ust. 1,

klauzulę o podjęciu się w określonej dacie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej cudzoziemcowi wskazanemu jako adresat decyzji.

Art. 347f. 1. Komendant Główny Straży Granicznej zawiera z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze ich działania, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia cudzoziemcom możliwie szerokiego dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) zobowiązanie okręgowych rad adwokackich i rad okręgowych izb radców prawnych do imiennego wskazywania adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Okręgowe rady adwokackie i rady okręgowych izb radców prawnych wskazują Komendantowi Głównemu Straży Granicznej corocznie, do dnia 30 listopada, adwokatów i radców prawnych deklarujących gotowość udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Art. 347g. 1. Adwokat i radca prawny dokumentują na karcie nieodpłatnej pomocy prawnej każdy przypadek udzielenia cudzoziemcowi nieodpłatnej pomocy prawnej przez podanie informacji dotyczących:

- 1) daty wydania i numeru decyzji, o której mowa w art. 347a ust. 1;
- 2) okresu, w którym nieodpłatna pomoc prawna była udzielana;
- 3) korzystania z usług tłumacza.

2. Po zakończeniu udzielania cudzoziemcowi nieodpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu odwoławczym dokumentację określoną w ust. 1 i oświadczenia, o których mowa w art. 347a ust. 3 i 4, przekazuje się niezwłocznie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej. W celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej Komendant Główny Straży Granicznej przechowuje oświadczenia, o których mowa w art. 347a ust. 3 i 4, przez okres 3 lat od dnia ich sporządzenia.

3. Komendant Główny Straży Granicznej jest administratorem danych osobowych zawartych w oświadczeniach, o których mowa w art. 347a ust. 3 i 4.

Art. 347h. 1. Komendant Główny Straży Granicznej prowadzi listę organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego, uprawnionych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

2. Na listę, o której mowa w ust. 1, wpisuje się organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) prowadzi działalność pożytku publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań związanych z udzielaniem porad prawnych cudzoziemcom;
- 3) zatrudnia radcę prawnego lub osobę niebędącą adwokatem ani radcą prawnym, która łącznie spełnia warunki, o których mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3, lub zawarła z adwokatem lub radcą prawnym umowę o świadczenie pomocy prawnej albo umowę przedwstępną w tym zakresie mającą zapewnić współpracę przez okres 3 lat.

3. Wpisu na listę, o której mowa w ust. 1, dokonuje na okres 3 lat Komendant Główny Straży Granicznej na wniosek organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

4. Odmowa wpisu na listę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, która nie spełnia warunków określonych w ust. 2, następuje w drodze decyzji.

5. Organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego dołącza do wniosku:

- 1) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w ust. 2;
- 2) listę zatrudnionych radców prawnych lub osób, o których mowa w art. 347c ust. 1 pkt 3, lub adwokatów i radców prawnych, z którymi zawarła umowy o świadczenie pomocy prawnej albo umowy przedwstępne w tym zakresie.

6. Organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego corocznie, do dnia 30 listopada, przekazuje Komendantowi Głównemu Straży Granicznej aktualną listę osób, o której mowa w ust. 5 pkt 2.

7. Komendant Główny Straży Granicznej wydaje decyzję o wykreśleniu organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego z listy, o której mowa w ust. 1, w przypadku gdy organizacja ta:

- 1) zaprzestała prowadzenia działalności w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na skutek zmian w statucie lub innym akcie wewnętrznym określającym zakres prowadzonej działalności;
- 2) przestała spełniać warunek, o którym mowa w ust. 2 pkt 3.

8. Wykreślenie organizacji pozarządowej z listy, o której mowa w ust. 1, następuje z dniem, w którym decyzja, o której mowa w ust. 7, stała się ostateczna.

9. Do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego, uprawnioną do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej stosuje się art. 347g.

Art. 347i. 1. Adwokatowi, radcy prawnemu albo organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, uprawnionej do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej za udzielenie cudzoziemcowi uprawnionemu pomocy prawnej przysługuje:

- 1) wynagrodzenie w wysokości 150% stawki minimalnej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w pierwszej instancji w sprawie, której przedmiotem nie jest należność pieniężna ani orzeczenie Urzędu Patentowego, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;
- 2) zwrot niezbędnych i udokumentowanych kosztów przejazdów do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców oraz do siedziby Rady do spraw Cudzoziemców, na zasadach stosowanych przy podróżach służbowych pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 775 § 2 Kodeksu pracy;
- 3) zwrot niezbędnych i udokumentowanych kosztów związanych z korzystaniem z usług tłumacza.

2. Wyплаты wynagrodzenia i zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, dokonuje Komendant Główny Straży Granicznej.

Art. 347j. Informacje o radcach prawnych, adwokatach i organizacjach pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego wpisanych na listę, o której mowa w art. 347h ust. 1, są umieszczane na stronie internetowej urzędu obsługującego Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 347k. W decyzji, o której mowa w art. 347a ust. 1, zamieszcza się pouczenie o prawie do nieodpłatnej pomocy prawnej.”;

- 21) art. 348 otrzymuje brzmienie:

„Art. 348. Cudzoziemcowi udziela się zgody na pobyt ze względów humanitarnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zobowiązanie go do powrotu:

- 1) naruszałoby jego prawo do życia rodzinnego lub prywatnego, w rozumieniu przepisów Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., lub
  - 2) naruszałoby prawa dziecka, określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu, lub
  - 3) może nastąpić jedynie do państwa, w którym, w rozumieniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.:
    - a) mógłby być pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej, lub
    - b) mógłby być zmuszony do pracy, lub
    - c) zagrożone byłoby jego prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, lub
    - d) mógłby on zostać poddany torturom albo niehumanicznemu, lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub
    - e) zagrożone byłoby jego prawo do życia.”;
- 22) w art. 355 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest Rada do spraw Cudzoziemców.”;
- 23) w art. 356:
- a) w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) po wydaniu decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej;”;
  - b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, organem właściwym do wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, który wydał decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.”;
  - c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1a, organem właściwym do wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej, właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.”;

24) w art. 357 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, jest Rada do spraw Cudzoziemców.”;

25) w art. 393a w ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ Straży Granicznej wszczyna z urzędu postępowanie w sprawie przekazania do innego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013 cudzoziemca, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej i przekazuje Szefowi Urzędu dowody lub poszlaki, o których mowa w załączniku nr 2 do rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 118/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1560/2003 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz. Urz. UE L 39 z 08.02.2014, str. 1), dotyczące cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnego dokumentu uprawniającego go do wjazdu na to terytorium i pobytu na nim, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej, w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy inne państwo członkowskie jest właściwe do wtórnego przejęcia cudzoziemca, o którym mowa w art. 23 –25 rozporządzenia 604/2013.”;

26) w art. 393b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy inne państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 wyrazi zgodę na przejęcie cudzoziemca, o którym mowa w art. 393a ust. 1, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki

Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca wydaje decyzję o jego przekazaniu do odpowiedzialnego państwa członkowskiego.”,

b) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Doprowadzenie cudzoziemca wykonuje:”,

c) po ust. 7 dodaje się ust. 8 i 9 w brzmieniu:

„8. Do doręczania pism w sprawach przekazania do innego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013 cudzoziemca, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej, stosuje się odpowiednio art. 322.

9. Organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest Komendant Główny Straży Granicznej.”;

27) w art. 403 uchyla się ust. 5;

28) w art. 415 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) dostępu do informacji o podmiotach udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu i przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu;”;

29) w art. 450 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „Radzie do Spraw Uchodźców” zastępuje się wyrazami „Radzie do spraw Cudzoziemców”;

30) dodaje się załączniki nr 1 i 2 do ustawy, w brzmieniu określonym w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszej ustawy.

Art. 5. Rada do spraw Cudzoziemców jest organem właściwym do rozstrzygnięcia spraw w postępowaniach prowadzonych w dniu wejścia w życie ustawy przez:

- 1) Radę do Spraw Uchodźców;
- 2) organy wyższego stopnia, w postępowaniach, w których na mocy niniejszej ustawy organem wyższego stopnia staje się Rada do spraw Cudzoziemców.

Art. 6. 1. Właściwy do uchylecia, stwierdzenia nieważności lub wygaśnięcia ostatecznej decyzji lub postanowienia wydanych na podstawie ustaw zmienianych niniejszą ustawą, przed jej wejściem w życie, jest organ wyższego stopnia w tych postępowaniach.

2. Właściwość organu, o którym mowa w ust. 1, określa się według przepisów w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 7. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Rada do Spraw Uchodźców staje się Radą do spraw Cudzoziemców.

2. Członkowie Rady do Spraw Uchodźców stają się z dniem wejścia w życie ustawy członkami Rady do spraw Cudzoziemców do czasu powołania członków Rady do spraw Cudzoziemców w trybie art. 89r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

3. Przewodniczący i wiceprzewodniczący Rady do Spraw Uchodźców stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, odpowiednio przewodniczącym i wiceprzewodniczącym Rady do spraw Cudzoziemców do czasu wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Rady do spraw Cudzoziemców powołanej w trybie art. 89r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Kadencja członków Rady do spraw Cudzoziemców, którzy stali się członkami tej Rady w trybie ust. 2, wygasa z dniem powołania członków Rady do spraw Cudzoziemców w trybie art. 89r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przedstawia Prezesowi Rady Ministrów 17 kandydatów na członków pierwszej Rady do spraw Cudzoziemców powoływanej w trybie art. 89r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

6. Pierwsze powołanie członków Rady do spraw Cudzoziemców w trybie art. 89r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 następuje w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 8. Do postępowań administracyjnych, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie ustaw zmienianych w art. 1, art. 3 i art. 4 w niniejszej ustawie, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. Do postępowań administracyjnych w sprawie udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie oraz przeniesienia do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie art. 75 i art. 75a ustawy zmienianej w art. 1 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 10. Terminy do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w art. 299 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 4 niniejszej ustawy, które rozpoczęły bieg przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą dalej.

Art. 11. 1. W 2017 r. porozumienia, o których mowa w art. 347f ustawy zmienianej w art. 4 niniejszej ustawy, są zawierane do dnia 31 maja.

2. W 2017 r. dziekani okręgowych rad adwokackich i rad okręgowych izb radców prawnych wskazują Komendantowi Głównemu Straży Granicznej adwokatów i radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w terminie do dnia 15 czerwca.

Art. 12. 1. Maksymalny limit wydatków Urzędu do Spraw Cudzoziemców, będących skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy, wynosi 14,98 mln zł, z tego:

- 1) w 2017 r. – 0,99 mln zł;
- 2) w 2018 r. – 1,38 mln zł;
- 3) w 2019 r. – 1,43 mln zł;
- 4) w 2020 r. – 1,47 mln zł;
- 5) w 2021 r. – 1,51 mln zł;
- 6) w 2022 r. – 1,56 mln zł;
- 7) w 2023 r. – 1,60 mln zł;
- 8) w 2024 r. – 1,64 mln zł;
- 9) w 2025 r. – 1,68 mln zł;
- 10) w 2026 r. – 1,72 mln zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego w danym roku budżetowym maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, zostaną zastosowane mechanizmy korygujące polegające na:

- 1) obniżeniu o nie więcej niż 50% wysokości wynagrodzenia osób zatrudnionych w urzędzie obsługującym Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w związku z realizacją zadań dotyczących rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w trybie granicznym;
- 2) redukcji liczby osób zatrudnionych w urzędzie obsługującym Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w związku z realizacją zadań dotyczących rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w trybie granicznym.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 2.

Art. 13. 1. Maksymalny limit wydatków Komendanta Głównego Straży Granicznej, będących skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy, wynosi 9,07 mln zł, z tego:

- 1) w 2017 r. – 0,43 mln zł;
- 2) w 2018 r. – 0,87 mln zł;
- 3) w 2019 r. – 0,89 mln zł;
- 4) w 2020 r. – 0,91 mln zł;
- 5) w 2021 r. – 0,93 mln zł;
- 6) w 2022 r. – 0,96 mln zł;
- 7) w 2023 r. – 0,98 mln zł;
- 8) w 2024 r. – 1,01 mln zł;
- 9) w 2025 r. – 1,03 mln zł;
- 10) w 2026 r. – 1,06 mln zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego w danym roku budżetowym maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, zostaną zastosowane mechanizmy korygujące polegające na:

- 1) obniżeniu kosztów wynikających z realizacji zadań Straży Granicznej związanych z rozpatrywaniem wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- 2) obniżeniu wynagrodzenia, o którym mowa w art. 347i ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 4 niniejszej ustawy, do wysokości 100% stawki minimalnej w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w pierwszej instancji w sprawie, której przedmiotem nie jest należność pieniężna ani orzeczenie Urzędu Patentowego, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, 1579 i 2261);
- 3) obniżeniu o nie więcej niż 50% wydatków na tłumaczenia ustne w ramach nieodpłatnej informacji prawnej w postępowaniach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 2.

Art. 14. 1. Maksymalny limit wydatków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji związanych z funkcjonowaniem i obsługą Rady do Spraw Cudzoziemców, będących skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy, wynosi 41,95 mln zł, z tego:

- 1) w 2017 r. – 2,18 mln zł;

- 2) w 2018 r. – 3,99 mln zł;
- 3) w 2019 r. – 4,09 mln zł;
- 4) w 2020 r. – 4,19 mln zł;
- 5) w 2021 r. – 4,30 mln zł;
- 6) w 2022 r. – 4,41 mln zł;
- 7) w 2023 r. – 4,53 mln zł;
- 8) w 2024 r. – 4,64 mln zł;
- 9) w 2025 r. – 4,75 mln zł;
- 10) w 2026 r. – 4,87 mln zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego w danym roku budżetowym maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, zostaną zastosowane mechanizmy korygujące polegające na:

- 1) obniżeniu o nie więcej niż 50% wysokości wynagrodzenia członków Rady;
- 2) obniżeniu kosztów bieżącego funkcjonowania Rady.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizmy korygujące, o których mowa w ust. 2.

Art. 15. W celu wykonania przepisów ustawy Prezes Rady Ministrów dokona, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, między częściami, działami i rozdziałami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej.

Art. 16. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2017 r., z wyjątkiem art. 4 pkt 20 w zakresie art. 347f i art. 347h oraz art. 11, które wchodzi w życie z dniem 15 maja 2017 r.

Za zgodność

**pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym**

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego MSWiA

Marcin WERESZCZYŃSKI

30.01.2017r.

Załączniki do ustawy
z dnia ..... 2017 r.
(poz. ...)

Załącznik nr 1

WZÓR

Oświadczenie cudzoziemca, o którym mowa w art. 347a ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany (-na):

imię (imiona) i nazwisko .....,
obywatelstwo ....., data urodzenia .....,
imię ojca ....., miejsce urodzenia .....,
adres zamieszkania .....,
PESEL (w przypadku braku nr PESEL seria i numer dokumentu podróży albo innego dokumentu tożsamości) ..... oświadczam, że nie ustanowiłem (-am) adwokata lub radcy prawnego:

- w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu*;
- w sprawie przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu*;
- uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny;
- odmowie nadania statusu uchodźcy, odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej i odmowie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadomy (-ma) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

(data i podpis cudzoziemca)

---

* właściwe zaznaczyć znakiem X

WZÓR

Oświadczenie cudzoziemca, o którym mowa w art. 347a ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany (-na):

imię (imiona) i nazwisko .....

obywatelstwo ....., data urodzenia .....

imię ojca ....., miejsce urodzenia .....

adres zamieszkania .....

PESEL (w przypadku braku nr PESEL seria i numer dokumentu podróży albo innego dokumentu tożsamości) ....., przyjmuję do wiadomości, że nieodpłatna pomoc prawna udzielana jest przez osobę, która nie jest adwokatem albo radcą prawnym, i:

- 1) uzyskała dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub dyplom potwierdzający ukończenie wyższych studiów prawniczych za granicą uznany w Rzeczypospolitej Polskiej albo dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych za granicą uznany za równoważny z polskim dyplomem potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego magistra na podstawie umowy międzynarodowej lub w drodze nostryfikacji,
- 2) co najmniej przez okres 3 lat wykonywała czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu,
- 3) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- 4) nie była karana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

Oświadczam, że zostałem (-am) poinformowany (-na), że jakakolwiek odpowiedzialność odszkodowawcza osoby udzielającej mi nieodpłatnej pomocy prawnej jest wyłączona, z wyjątkiem przypadku wyrządzenia szkody z winy umyślnej.

Przyjmuję do wiadomości, że osoba udzielająca mi nieodpłatnej pomocy prawnej nie jest zobowiązana do zachowania tajemnicy, w rozumieniu art. 180 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.).

Zapoznałem (-am) się z treścią powyższego oświadczenia i wyrażam zgodę na udzielenie mi nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z powyższymi warunkami.

.....

(data i podpis cudzoziemca uprawnionego)

UZASADNIENIE

Potrzeba i cel projektu ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw, zwany dalej „projektem ustawy”, ma na celu dalszą harmonizację prawa krajowego z prawem Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim w zakresie unormowań wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 60), zwanej dalej „dyrektywą 2013/32/UE”. Wyraża także wykonanie obowiązku dotyczącego utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego, o którym mowa w art. 72 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Bezpieczeństwo państwa i ochrona bezpieczeństwa wewnętrznego są wartościami chronionymi konstytucyjnie. Ochrona tych wartości jest obowiązkiem państwa i państwo ponosi odpowiedzialność za jej zapewnienie. W celu zapewnienia porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego zostały opracowane przepisy skutkujące przeciwdziałaniu nadużywania przez cudzoziemców postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W związku z tym wprowadza się określone w art. 43 dyrektywy 2013/32/UE procedury graniczne. Jak wynika z art. 43 dyrektywy 2013/32/UE państwa członkowskie mogą, zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II tej dyrektywy, przewidzieć procedury pozwalające podejmować na granicach lub w strefach tranzytowych państw członkowskich decyzje dotyczące dopuszczalności wniosku zgodnie z art. 33, z którymi wystąpiono w takich miejscach lub merytorycznej treści wniosku w postępowaniu zgodnie z art. 31 ust. 8. Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzja podejmowana w ramach procedur granicznych została podjęta w rozsądnym terminie. Jeżeli decyzja nie została podjęta w terminie czterech tygodni, wnioskodawca otrzymuje pozwolenie na wjazd na terytorium państwa członkowskiego w celu rozpatrzenia jego wniosku zgodnie z innymi przepisami dyrektywy 2013/32/UE. W przypadku przyjazdu dużej liczby obywateli państwa trzeciego lub bezpaństwowców składających wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy lub w strefie tranzytowej, procedury te mogą również być stosowane w przypadku gdy ci obywatele państwa trzeciego lub bezpaństwowcy są normalnie zakwaterowani w miejscach znajdujących się w pobliżu granicy lub strefy tranzytowej oraz przez okres takiego zakwaterowania.

W celu zapewnienia realizacji procedur granicznych projekt ustawy przewiduje przekształcenia instytucjonalne na poziomie instancji odwoławczej w odniesieniu do Rady do Spraw Uchodźców, która zgodnie z obecnie obowiązującym stanem prawnym jest organem administracji publicznej rozpatrującym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia wydane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w sprawach udzielania ochrony międzynarodowej. W miejsce Rady do Spraw Uchodźców proponuje się powołanie nowego organu – Rady do spraw Cudzoziemców, posiadającej szerokie kompetencje i cechy sądu w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Obsługę organizacyjno-techniczną oraz księgową Rady zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw wewnętrznych; w tym celu planowane jest zatrudnienie 14 pracowników do obsługi.

Aby wykorzystać możliwości, jakie daje procedura graniczna i skrócić czas postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej projekt ustawy przewiduje także wprowadzenie do prawa krajowego uregulowanych w dyrektywie 2013/32/UE koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia i bezpiecznego kraju trzeciego.

Dodatkowo celem projektu ustawy jest usprawnienie prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców postępowań w sprawach udzielenia ochrony międzynarodowej, w tym wprowadzenie rozwiązań prawnych umożliwiających w ramach jednego postępowania administracyjnego wszczętego na podstawie wniosku cudzoziemca o udzielenie ochrony międzynarodowej, orzekanie, w przypadku odmowy przyznania ochrony międzynarodowej, o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, a w przypadku braku przesłanek do jej udzielenia, o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i o zakazie wjazdu.

Projekt ustawy przewiduje również usprawnienie trybu doręczeń w postępowaniach w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz rozszerza istniejący aktualnie system nieodpłatnej pomocy prawnej na postępowania odwoławcze dotyczące zobowiązania cudzoziemca do powrotu oraz przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu.

Ponadto w celu zniesienia podziału kompetencji do orzekania w sprawie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie projekt ustawy przewiduje przekazanie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie oraz przeniesienia cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego

za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 31), zwanego dalej „rozporządzeniem 604/2013”.

Nasilający się ruch migracyjny wymaga z jednej strony zapewnienia przybywającym cudzoziemcom ochrony zgodnie z ustalonymi standardami, z drugiej zaś strony zapewnienia porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym celu projektodawca za niezbędne uznał prowadzenie sprawnych i skutecznych procedur uchodźczych, uwzględniających uzasadnione potrzeby cudzoziemców a jednocześnie zabezpieczających interesy Rzeczypospolitej Polskiej w sferze bezpieczeństwa i porządku wewnętrznego. Osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej musi zostać zapewniony dostęp do bezpiecznych i skutecznych, z prawnego punktu widzenia, procedur uchodźczych, zaś osoby nadużywające procedur i traktujące je instrumentalnie wyłącznie w celu przekroczenia granicy Schengen i dalszej nielegalnej migracji, nie powinny być dopuszczone do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Mając więc na uwadze aktualną sytuację migracyjną projekt ustawy ma służyć przeciwdziałaniu nadużywaniu instytucji ochrony międzynarodowej przez cudzoziemców, którzy składając wnioski w tej sprawie kierują się jedynie celami migracyjnymi, z pominięciem warunków przekraczania granicy zewnętrznej Unii Europejskiej, określonych w kodeksie granicznym Schengen.

Obecnie tego typu zjawisko jest odnotowywane w szczególności w kolejowym przejściu granicznym w Terespolu, gdzie większość cudzoziemców składających wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej nie jest zainteresowanych otrzymaniem ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lecz dalszą, jak najszybszą migracją ze względów ekonomicznych do innych państw Unii Europejskiej. Z tego powodu zdecydowana większość postępowań kończy się wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania z uwagi na opuszczenie przez wnioskodawcę terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Około 80 % postępowań wszczynanych na podstawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej składanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej narodowości czeczeńskiej jest umarzana z powodu ucieczki tych osób z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i porzucenia procedury azylowej na tym terytorium. Zjawisko to nasila się, a zatem wymaga zahamowania poprzez nowe regulacje. Z danych Eurostatu wynika, że w porównaniu z I kwartałem 2016 r. wzrost liczby złożonych wniosków po raz pierwszy wyniósł +65% (+1 520 osób). Najliczniejszą grupą osób składających wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej są wciąż obywatele Federacji Rosyjskiej narodowości czeczeńskiej.

Charakterystyka projektu ustawy – rzeczywisty stan oraz wskazanie różnic pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Art. 1 projektu ustawy dokonuje zmian w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1836, z późn. zm), zwaną dalej „ustawą o udzielaniu ochrony”.

W celu zapewnienia większej spójności z art. 2 lit. n dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz. Urz. UE L 337 z 20.12.2011, str. 9) w art. 2 ustawy o udzielaniu ochrony proponuje się zmianę określonej w pkt 9 definicji „kraj pochodzenia”, tak aby w odniesieniu do cudzoziemca, którego obywatelstwa nie da się ustalić lub który nie posiada obywatelstwa żadnego państwa, przez kraj pochodzenia tego cudzoziemca było rozumiane państwo jego poprzedniego miejsca zamieszkania.

Zmianie ulegnie art. 7 ustawy o udzielaniu ochrony, który w obowiązującym brzmieniu stanowi, że decyzje lub postanowienia wydane w sprawach określonych w ustawie mogą być przekazywane za pośrednictwem urzędów umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym oraz za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych i doręczane cudzoziemcowi w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu. Projektowany przepis w nowym brzmieniu rozszerza stosowanie doręczeń na wszystkie pisma w sprawach określonych w ustawie o udzielaniu ochrony. Ponadto regulacja doprecyzowuje dotychczasowy sposób doręczeń odnosząc się do środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030, z późn. zm.) lub faksu – w miejsce dotychczas wskazanych w przepisie sieci telekomunikacyjnych.

Dodanie ust. 1a w art. 30 jest związane z wprowadzeniem do krajowego systemu azylowego procedur granicznych. Tryb graniczny będzie mógł być zastosowany w odniesieniu do wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w przejściu granicznym przez wnioskodawcę, który nie spełnia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium. Zmiana w art. 30 ma na celu wprowadzenie w odniesieniu do

takiego wniosku wyjątku od ogólnej zasady przekazywania Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców przez organ Straży Granicznej złożonego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w ciągu 48 godzin od dnia jego złożenia. W przypadku wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w przejściu granicznym przez wnioskodawcę, który nie spełnia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, termin ten będzie wynosił 24 godziny od złożenia wniosku.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie uregulowanych w art. 36 i 38 dyrektywy 2013/32/UE koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia i bezpiecznego kraju trzeciego. Projektowany ust. 3a w art. 38 dotyczy bezpiecznego kraju trzeciego, zaś projektowany ust. 4 w art. 39 bezpiecznego kraju pochodzenia.

Zgodnie z art. 38 dyrektywy 2013/32/UE w projektowanym art. 38 ust. 3a ustawy o udzielaniu ochrony przyjęto, że państwo niebędące państwem członkowskim znajdujące się na liście bezpiecznych krajów trzecich będzie uważane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy, jeżeli między wnioskodawcą a tym państwem, które nie jest państwem pochodzenia wnioskodawcy, istnieje związek tego rodzaju, że powrót wnioskodawcy do tego państwa byłby rozsądny z jego punktu widzenia oraz gdy w tym państwie:

- 1) życie i wolność wnioskodawcy nie są zagrożone z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej;
- 2) nie zachodzi rzeczywiste ryzyko doznania przez niego poważnej krzywdy;
- 3) jest przestrzegana zasada, o której mowa w art. 33 Konwencji Genewskiej;
- 4) jest przestrzegany zakaz wydalania, gdy jest ono sprzeczne z prawem do wolności od tortur oraz okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania;
- 5) istnieje możliwość ubiegania się o nadanie statusu uchodźcy i, jeżeli status taki zostanie przyznany, uzyskania ochrony zgodnie z Konwencją Genewską.

Dyrektywa 2013/32/UE w art. 33 ust. 2 lit. c przewiduje możliwość użycia koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego przy uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, co projekt ustawy uwzględnia w dodawanym pkt 5 w ust. 2 w art. 38.

Zgodnie zaś z art. 36 dyrektywy 2013/32/UE w projektowanym art. 39 ust. 4 ustawy o udzielaniu ochrony wskazuje się, że państwo niebędące państwem członkowskim znajdujące się na liście bezpiecznych krajów pochodzenia jest uważane w odniesieniu do wnioskodawcy za bezpieczny kraj pochodzenia, jeżeli posiada on obywatelstwo tego państwa albo nie posiadając obywatelstwa żadnego państwa miał w tym państwie miejsce zamieszkania i nie podał żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia, odnoszących się do jego szczególnej sytuacji oraz do udzielenia mu ochrony

międzynarodowej.

Dyrektywa 2013/32/UE w art. 31 ust. 8 lit. b daje możliwość, aby wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej składane przez osoby pochodzące z bezpiecznego kraju pochodzenia były rozpatrywane w trybie przyspieszonym, co znalazło odzwierciedlenie w dodawanym pkt 6 w ust. 1 w art. 39. Przepis ten stanowi, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej rozpatruje się w trybie przyspieszonym, w przypadku gdy wnioskodawca pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia znajdującego się na liście bezpiecznych krajów pochodzenia określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 39a.

W celu pełnej harmonizacji trybu przyspieszonego z art. 31 ust. 8 dyrektywy 2013/32/UE projekt ustawy nadaje nowe brzmienie art. 39 pkt 4, a mianowicie: wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej rozpatruje się w trybie granicznym w przypadku gdy wnioskodawca złożył wniosek jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu lub decyzji kończącej postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wszczęte przed złożeniem wniosku w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej.

Ponadto w celu zachowania zgodności z art. 31 ust. 8 dyrektywy 2013/32/UE rozszerzono listę przesłanek do stosowania trybu przyspieszonego i dodano kolejne punkty w art. 39 tj. pkt 7–9, które umożliwiają stosowanie trybu przyspieszonego również w przypadkach gdy wnioskodawca prawdopodobnie w złej wierze zniszczył dokument tożsamości lub dokument podróży lub pozbył się ich, jeżeli te dokumenty pomogłyby w ustaleniu jego tożsamości lub obywatelstwa; wjechał nielegalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przedłużył nielegalnie swój pobyt na tym terytorium oraz bez ważnego powodu nie zadeklarował zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej albo nie złożył wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w najkrótszym możliwym terminie, zważywszy na okoliczności wjazdu; odmawia wywiązania się z obowiązku poddania się pobraniu odcisków linii papilarnych przewidzianego w rozporządzeniu 603/2013.

Zgodnie z ust. 2 art. 39 w postępowaniu prowadzonym w trybie przyspieszonym, postępowanie administracyjne jest prowadzone w trybie opisanym dla wszystkich postępowań w sprawach udzielenia ochrony międzynarodowej, z uwzględnieniem następujących odstępstw:

- 1) załatwienie sprawy dotyczącej udzielenia ochrony międzynarodowej następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;

- 2) w decyzji kończącej postępowanie wskazuje się, że wniosek był rozpatrywany w trybie przyspieszonym;
- 3) odwołanie od decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia;
- 4) w postępowaniu odwoławczym organ orzeka w składzie jednoosobowym.

Stosownie do ust. 3 w art. 39 trybu przyspieszonego nie stosuje się, jeżeli okoliczności uzasadniające zastosowanie trybu przyspieszonego ujawnią się po upływie 30 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Projektowany art. 39a ustawy o udzielaniu ochrony stanowi realizację zasady wyrażonej w art. 37 dyrektywy 2013/32/UE, zgodnie z którą państwa członkowskie dokonują regularnego przeglądu sytuacji w krajach trzecich uznanych za bezpieczne kraje pochodzenia, a zatem Rada Ministrów będzie określać, w drodze rozporządzenia, listę bezpiecznych krajów pochodzenia oraz listę bezpiecznych krajów trzecich, które stosuje się w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej, na okres dwóch lat, z uwzględnieniem postanowień załącznika nr 1 do dyrektywy 2013/32/UE, a w przypadku bezpiecznych krajów trzecich także z uwzględnieniem istnienia w danym państwie warunków, o których mowa w art. 38 ust. 3a pkt 4 i 5.

W projektowanym art. 39b reguluje się kwestie rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w trybie granicznym. Projektowane rozwiązania są zgodne z art. 43 dyrektywy 2013/32/UE.

Zgodnie z projektowanymi regulacjami wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej będzie rozpatrywany w trybie granicznym, w przypadku gdy wnioskodawca, który złożył wniosek w przejściu granicznym, nie spełniając warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium:

- 1) podał inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej lub ryzyko doznania poważnej krzywdy albo nie podał żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy;
- 2) wprowadził organ rozpatrujący wniosek w błąd przez zatajenie informacji lub dokumentów albo przedstawienie fałszywych informacji lub dokumentów, dotyczących jego tożsamości lub obywatelstwa o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej;

- 3) przedstawił wyraźnie niespójne, sprzeczne lub nieprawdopodobne wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania lub ryzyka doznania poważnej krzywdy, które są sprzeczne ze sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia;
- 4) pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia lub państwo niebędące państwem członkowskim jest uważane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy;
- 5) złożył kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez wnioskodawcę żadne nowe dowody ani okoliczności faktyczne lub prawne, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo udzielenia ochrony międzynarodowej;
- 6) stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub był z tego powodu w przeszłości wydany z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zobowiązany do powrotu;
- 7) prawdopodobnie w złej wierze zniszczył dokument tożsamości lub dokument podróży lub pozbył się ich, jeżeli te dokumenty pomogłyby w ustaleniu jego tożsamości lub obywatelstwa;
- 8) odmawia wywiązania się z obowiązku poddania się pobraniu odcisków linii papilarnych przewidzianego w rozporządzeniu 603/2013.

W postępowaniu prowadzonym w trybie granicznym zgodnie z projektowanym art. 39b ust. 2 ustawy o udzielaniu ochrony będą stosowane przepisy rozdziału 2 działu II ustawy, z tym że załatwienie sprawy dotyczącej udzielenia ochrony międzynarodowej następuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 20 dni od dnia złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w decyzji kończącej postępowanie wskazuje się, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej był rozpatrywany w trybie granicznym, decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej podlega natychmiastowemu wykonaniu, odwołanie od decyzji kończącej postępowanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. W przypadku gdy cudzoziemiec złożył odwołanie od decyzji w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej kończącej postępowanie prowadzone w trybie granicznym wraz z wnioskiem o wstrzymanie jej wykonania, decyzja ta nie podlega wykonaniu do dnia wydania przez Radę do spraw Cudzoziemców postanowienia w sprawie tego wniosku.

Zgodnie z projektowanym art. 39b ust. 4 ustawy o udzielaniu ochrony tryb graniczny nie będzie stosowany wobec cudzoziemców, gdy umieszczenie w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla ich życia lub zdrowia, gdy ich stan psychofizyczny może uzasadniać domniemanie, że byli ofiarami tortur,

lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania oraz gdy są małoletnimi bez opieki lub osobami niepełnosprawnymi.

Proponuje się zmiany w art. 40 ustawy o udzielaniu ochrony. Mając na uwadze bardzo liczne przypadki porzucania procedury azylowej przez cudzoziemców, skraca się terminy, których upływ uzależnia umorzenie postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej. Projekt zakłada, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uznaje się za wycofany w sposób dorozumiany, w przypadku gdy wnioskodawca nie stawiał się bez usprawiedliwionej przyczyny w ośrodku recepcyjnym w terminie 1 dnia od dnia złożenia wniosku, a we wniosku nie wskazał innego adresu, pod którym będzie przebywał, nie stawiał się bez usprawiedliwionej przyczyny w ośrodku recepcyjnym w terminie 1 dnia od dnia zwolnienia ze strzeżonego ośrodka lub z aresztu dla cudzoziemców, w przypadku gdy Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców na podstawie art. 89c nie nakazał mu przebywania w określonym miejscu lub określonej miejscowości i wnioskodawca nie wskazał we wniosku innego adresu, pod którym będzie przebywał, a także w przypadku gdy opuścił ośrodek i nie powrócił do niego przez okres dłuższy niż 2 dni bez usprawiedliwionej przyczyny (projektowane pkt 1–3 w ust. 2 art. 40). Pozostałe przypadki uznania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za wycofany w sposób dorozumiany pozostają bez zmian.

Z kolei zmiana brzmienia ust. 4 w art. 40 ustawy o udzielaniu ochrony ułatwi stronie reprezentowanej przez pełnomocnika albo przedstawiciela ustawowego wniesienie odwołania od decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej. Wprowadzenie obowiązku doręczania pism pełnomocnikowi lub przedstawicielowi ustawowemu umożliwi im bowiem powzięcie wiedzy o wydaniu decyzji, co w przypadku pozostawienia decyzji w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia powyższego nie gwarantowało.

Projekt ustawy przewiduje również w dodawanym art. 43a odstępstwo od stosowania art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego, zaś w toku postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej funkcjonariusze Straży Granicznej będą mogli wykonywać czynności, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, z późn. zm.). Powyższe wynika z wprowadzenia do ustawy o udzielaniu ochrony obowiązku badania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców przesłanek do udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych, które wymagają przeprowadzania dodatkowych ustaleń przez organ. Możliwość wykonywania czynności w projektowany sposób zapewni przede wszystkim rzetelne rozpatrywanie spraw, w których odmowa udzielenia zgody na pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej naruszałaby jego prawo do życia rodzinnego lub prywatnego, w rozumieniu przepisów

Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.

Projektowane zmiany w art. 44 ust. 1 i 3-5 oraz w art. 45 ust. 3 i 5 mają charakter redakcyjny.

Zmiana brzmienia art. 45 ust. 1 ustawy o udzielaniu ochrony jest konsekwencją wprowadzenia rozwiązania, zgodnie z którym Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w przypadku odmowy nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej, będzie rozstrzygał o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych w oparciu o przesłanki określone w art. 348 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Zgodnie z projektowaną zmianą w art. 45 ustawy o udzielaniu ochrony, przed wydaniem decyzji o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, podobnie jak ma to miejsce w przypadku decyzji o nadaniu statusu uchodźcy lub o udzieleniu ochrony uzupełniającej, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie zwracał się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby – także do innych organów, o przekazanie informacji, czy wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia tej zgody określone w ustawie o udzielaniu ochrony oraz w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Przyjęta przez projektodawcę koncepcja zakłada rozszerzenie zakresu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej. Proponuje się ustanowienie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców organem właściwym do orzekania o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadku odmowy udzielenia ochrony międzynarodowej. Obecnie z uwagi na dwutorowość postępowań (odmowa udzielenia ochrony międzynarodowej wydawana przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a zobowiązanie do powrotu przez organy Straży Granicznej) nadmiernemu wydłużeniu ulega pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, któremu odmówiono udzielenia ochrony międzynarodowej. W przypadku kumulacji rozstrzygnięć w jednej decyzji administracyjnej, a więc orzekania w jednej decyzji jednocześnie o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej i zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, konieczne jest, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców był właściwy orzekać także o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jak i o zakazie wjazdu. Stąd wynikają regulacje projektowane w art. 47 ust. 1a oraz art. 51a-art. 51m ustawy o udzielaniu ochrony.

Dodawany ust. 1a w art. 47 ustawy o udzielaniu ochrony wprowadza zasadę, że w przypadku gdy w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej odmawia się wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, nadania statusu

uchodźcy lub udzielenia ochrony międzynarodowej i wyjdą na jaw okoliczności, o których mowa w art. 348 pkt 1, 2 lub 3 lit. a-c ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, orzeka się o udzieleniu wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, chyba że zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia tej zgody, o których mowa w art. 349 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. W przypadku zaś, o którym mowa w art. 351 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, orzeka się o udzieleniu zgody na pobyt tolerowany (dodawany ust. 1b w art. 47).

Celem wprowadzenia powyższego rozwiązania jest skrócenie czasu załatwienia sprawy. Obecnie są prowadzone bowiem dwa, odrębne postępowania w odniesieniu do tożsamej sytuacji osobistej, jak i społeczno-politycznej cudzoziemca powstałej w kraju jego pochodzenia, tj. postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz postępowanie w sprawie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych przed organami Straży Granicznej w ramach postępowania w sprawie zobowiązania do powrotu. Powyższe rozwiązanie stanowi również odpowiedź na uwagi Najwyższej Izby Kontroli, która w raporcie z dnia 19 listopada 2015 roku postulowała zmiany kompetencyjne w obowiązującym porządku prawnym, które dałyby efekt zwiększenia efektywności prawa o cudzoziemcach. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania wpłynie na zwiększenie efektywności procedur administracyjnych w przedmiotowym zakresie, ponieważ dojdzie do zminimalizowania liczby obecnych postępowań administracyjnych.

Z kolei proponowane regulacje prawne art. 51a – art. 511 ustawy o udzielaniu ochrony są konsekwencją ustanowienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców organem właściwym do orzekania o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen w przypadku odmowy udzielenia ochrony międzynarodowej i zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Rozwiązania w tym zakresie są wzorowane na regulacjach obowiązujących w tym zakresie w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, stanowiących wdrożenie dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 98), zwanej dalej „dyrektywą 2008/115/WE”.

Zgodnie z projektowanym art. 51a ustawy o udzielaniu ochrony w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje i w decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, będzie orzekało się o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen oraz będzie określało się okres tego zakazu. Nie będzie orzekało się o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, w przypadku gdy:

- 1) wobec wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, wydana została wcześniej decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, która nie została wykonana;
- 2) wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, posiada zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, zgodę na pobyt tolerowany, prawo pobytu lub prawo stałego pobytu zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1525, z 2015 r. poz. 1274 oraz z 2016 r. poz. 904);
- 3) wnioskodawca lub osoba, w imieniu której wnioskodawca występuje, są tymczasowo aresztowani, odbywają karę pozbawienia wolności lub stosuje się wobec nich środki zapobiegawczy w postaci zakazu opuszczania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje i w decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, zawierających orzeczenie o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, będzie określało się termin dobrowolnego powrotu, który wyniesie od 15 do 30 dni, liczony od dnia doręczenia decyzji. Termin ten nie będzie określany, gdy:

- 1) istnieje prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub
- 2) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 3) wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej był rozpatrywany w trybie granicznym.

Przy ocenie prawdopodobieństwa ucieczki cudzoziemca będą brane pod uwagę podobne okoliczności jak w przypadku oceny prawdopodobieństwa ucieczki cudzoziemca w ramach postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Jeżeli w ww. decyzji termin dobrowolnego powrotu nie będzie określony, gdyż wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub interes Rzeczypospolitej Polskiej, to w decyzji będzie wskazywane państwo, do którego cudzoziemiec powinien powrócić.

Projektowany art. 51b określa przypadki, w których będzie można określić dłuższy termin dobrowolnego powrotu niż określony w art. 51a ust. 3, a także przedłużyć termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji, zaś art. 51c – obowiązki, jakie będzie można nałożyć na cudzoziemca w decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu. Przypadki, w których Szef Urzędu będzie mógł przedłużyć termin dobrowolnego powrotu, jak również obowiązki cudzoziemca są określone analogicznie jak w art. 316 i art. 317 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Zgodnie z przyjętą koncepcją w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje i w decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, będzie orzekano o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen oraz będzie określany okres tego zakazu. Okres ten będzie określany indywidualnie w decyzji, a projektowany art. 51d precyzuje, w jakim przypadku dany okres zakazu będzie mógł zostać orzeczony.

Projekt ustawy w art. 51e, podobnie jak art. 320 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przewiduje możliwość cofnięcia zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, jak również określa przypadki, kiedy takie cofnięcie nie jest możliwe.

Projektowane przepisy art. 51f– art. 51l regulują kwestie dotyczące kosztów związanych z wykonaniem zobowiązania cudzoziemca do powrotu określonego w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje i w decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny. Koszty te będą ustalane, w przypadku gdy decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej i zgody na pobyt ze

względów humanitarny lub decyzja o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalną stała się ostateczna, a w przypadku wydania takiej decyzji przez organ wyższego stopnia, gdy decyzja ostateczna została cudzoziemcowi doręczona. Wyjątkiem będzie sytuacja, gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej był rozpatrywany w trybie granicznym – wówczas ww. koszty nie będą ustalane. Do kosztów związanych z wykonaniem orzeczenia o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będą zaliczane w szczególności koszty:

- 1) pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 2) pobytu cudzoziemca w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych;
- 3) badania lekarskiego cudzoziemca;
- 4) pomocy udzielonej cudzoziemcowi przez inne państwo członkowskie w związku z przeprowadzeniem tranzytu drogą powietrzną przez jego terytorium;
- 5) zapewnienia cudzoziemcowi opieki medycznej i psychologicznej podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;
- 6) doprowadzenia cudzoziemca do pomieszczenia przeznaczonego dla osób zatrzymanych, strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców;
- 7) doprowadzenia cudzoziemca do organu Straży Granicznej, sądu, prokuratury, jednostki Policji, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, placówek opiekuńczo – wychowawczych lub podmiotów leczniczych;
- 8) czynności, o których mowa w art. 325 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 9) doprowadzenia cudzoziemca do granicy lub portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony.

Ww. koszty będą obliczane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 339 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Decyzja o ustaleniu wysokości kosztów związanych z wykonaniem orzeczenia o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu będzie wydawana przez organ Straży Granicznej właściwy w sprawie przymusowego wykonania decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje i decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalną, zawierających orzeczenie o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Wpływy z uzyskanych należności z tytułu ww. kosztów będą stanowiły dochód budżetu państwa. W pozostałym zakresie projektowane regulacje dotyczące kosztów związanych z wykonaniem orzeczenia o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu są analogiczne do rozwiązań przewidzianych w

ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie dotyczącym wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Zgodnie z art. 51l w przypadku gdy cudzoziemiec nie opuści dobrowolnie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o odmowie nadania statusu uchodźcy, udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych wydanej wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje i decyzji o uznaniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, zawierających orzeczenie o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, decyzja ta będzie podlegać przymusowemu wykonaniu. Przymusowe wykonanie ww. decyzji będzie następowało również, gdy:

- 1) w decyzji tej nie został określony termin dobrowolnego powrotu, lub
- 2) po wydaniu tej decyzji:
  - a) zaistniało prawdopodobieństwo ucieczki cudzoziemca, lub
  - b) dalszy pobyt cudzoziemca może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Projektowane rozwiązania dotyczące przymusowego wykonania orzeczenia o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanego w ramach postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej są analogiczne do przepisów określonych przez ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie dotyczącym przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.

Zmiany przewidziane w art. 52 w ust. 1 i 2 oraz w art. 69l ust. 1 pkt 2 mają charakter redakcyjny i są konsekwencją powołania nowego organu – Rady do spraw Cudzoziemców – w miejsce Rady do Spraw Uchodźców.

W art. 54 w ust. 2-5 przewidziano zmiany polegające na rozszerzeniu kręgu podmiotów, za pośrednictwem których może nastąpić doręczenie pism w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej cudzoziemcom zakwaterowanym w ośrodku dla cudzoziemców. W obowiązującym stanie prawnym dla skuteczności doręczenia ww. pism cudzoziemcom korzystającym z pomocy socjalnej realizowanej poprzez umieszczenie w ośrodku dla cudzoziemców, jest wymagane posiadanie przez osobę doręczającą upoważnienia wydanego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Jednakże mając na uwadze, że w przypadku cudzoziemców korzystających z pomocy socjalnej w postaci świadczenia pieniężnego na pokrycie we własnym zakresie kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie takiego upoważnienia przez osobę doręczającą pisma w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej nie jest już konieczne dla skuteczności

doręczenia, a następuje w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. możliwe jest doręczanie pism za pośrednictwem pracownika organu, dlatego też zaproponowano w projekcie, aby doręczanie ww. pism cudzoziemcom zakwaterowanym w ośrodku dla cudzoziemców było realizowane za pośrednictwem pracownika urzędu obsługującego Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Proponowana zmiana w art. 54d w ust. 1 ma charakter redakcyjny.

W związku z przyjęciem koncepcji, zgodnie z którą w przypadku odmowy nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej Szef Urzędu będzie rozstrzygał o udzieleniu wnioskodawcy lub osobie, w imieniu której wnioskodawca występuje, zgody na pobyt ze względów humanitarnych, konieczne było uregulowanie kwestii związanych z cofnięciem udzielonej zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz wygaśnięciem decyzji o udzieleniu tej zgody. Rozwiązania te znalazły odzwierciedlenie w dodawanych art. 54ea i art. 54eb.

Ponadto, w przypadku złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przejściu granicznym przez wnioskodawcę, który nie spełnia warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, ze względu na fakt, iż ta kategoria cudzoziemców, na podstawie postanowienia sądu, będzie umieszczana w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców projektowany przepis art. 55 ust. 1a stanowi, że wnioskodawcy i małżonkowi, w imieniu którego wnioskodawca występuje, zatrzymanym na podstawie art. 87 ust. 1 pkt 6, tymczasowe zaświadczenie tożsamości będzie wydawane dopiero po zwolnieniu ich ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców. Projektowane zmiany w art. 55a ust. 2 pkt 1 i art. 55b ustawy o udzielaniu ochrony wynikają z konieczności określenia okresu ważności takiego zaświadczenia, organu właściwego do wydania zaświadczenia oraz nałożenia na organ Straż Granicznej wydający takie zaświadczenie obowiązku poinformowania o tym fakcie Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego.

Proponowane zmiany w art. 65 ust. 5 mają charakter redakcyjny.

Konieczność zmiany brzmienia art. 74 ustawy o udzielaniu ochrony wynika z przyjętej przez projektodawcę nowej konstrukcji postępowania w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych. Przewiduje się utrzymanie dotychczasowych rozwiązań prawnych, zgodnie z którymi pomoc socjalną i opiekę medyczną zapewnia się w okresie postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, począwszy od dnia zgłoszenia się cudzoziemca w ośrodku, z tym że w sytuacjach szczególnych, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia cudzoziemca, opieka

medyczna przysługuje od dnia złożenia przez cudzoziemca wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W projekcie ustawy wprowadza się jednakże zmiany w celu zapewnienia przejrzystości zasad ustalania okresów udzielania pomocy socjalnej i medycznej po zakończeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej. Obowiązujące w tym zakresie przepisy budziły wątpliwości interpretacyjne w zakresie ustalenia prawidłowego okresu udzielania pomocy socjalnej i opieki medycznej. Proponuje się, aby cudzoziemcom, którym udzielono ochrony międzynarodowej (nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej) pomoc socjalna i opieka medyczna przysługiwała przez okres 2 miesiące od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w tej sprawie. Z kolei cudzoziemcom, wobec których postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej zostało umorzone, pomoc socjalna i opieka medyczna będzie przysługiwała przez okres 14 dni od dnia doręczenia decyzji ostatecznej w tej sprawie. W przypadku otrzymania przez cudzoziemców decyzji negatywnej proponuje się, analogicznie jak dotychczas, by pomoc socjalna i opieka medyczna przysługiwała przez okres 30 dni.

W celu zapewnienia efektywności rozwiązań odnoszących się do rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w trybie granicznym, projekt przewiduje wdrożenie art. 8 ust. 3 lit. c dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 96), który dopuszcza możliwość detencji w związku z postępowaniem mającym na celu podjęcie decyzji w sprawie prawa wnioskodawcy do przybycia na terytorium państwa członkowskiego. I tak, cudzoziemiec, który w przejściu granicznym złoży wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a nie będzie spełniać warunków wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie otrzyma prawa wjazdu na to terytorium, lecz zostanie zatrzymany (projektowany pkt 6 w ust. 1 w art. 87). W stosunku do takiego cudzoziemca zostanie również wyłączona możliwość zastosowania środków alternatywnych zamiast zatrzymania, co znalazło odzwierciedlenie w projektowanych zmianach w zakresie art. 88, art. 88a i art. 88b ustawy o udzielaniu ochrony. Dodatkowo art. 88 został uzupełniony o przepisy regulujące tryb postępowania ze środkami stanowiącymi zabezpieczenie pieniężne w przypadku gdy taki obowiązek zostanie nałożony na cudzoziemca.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 89 ust. 1 pkt 2 wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, którzy zostali zatrzymani na podstawie projektowanego art. 87 ust. 1 pkt 6, będzie umieszczać się w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na okres 28 dni. Termin umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub areszcie

dla cudzoziemców został określony na podstawie art. 43 ust. 2 dyrektywy 2013/32/UE. Zgodnie z tym przepisem, państwa członkowskie zapewniają, aby decyzja podejmowana w ramach procedur przewidzianych w ust. 1 została podjęta w rozsądnym terminie. Jeżeli decyzja nie została podjęta w terminie czterech tygodni, wnioskodawca otrzymuje pozwolenie na wjazd na terytorium państwa członkowskiego w celu rozpatrzenia jego wniosku zgodnie z innymi przepisami niniejszej dyrektywy.

Co do zasady cudzoziemcy zatrzymani na podstawie projektowanego art. 87 ust. 1 pkt 6 będą umieszczani w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców na okres 28 dni, jednakże będzie możliwe przedłużenie tego pobytu do 60 dni. Sąd będzie mógł przedłużyć pobyt cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców wyłącznie w przypadku, gdy przed upływem okresu 28 dni decyzja w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców nie została wnioskodawcy doręczona, lub organ rozpatrujący odwołanie od decyzji kończącej postępowanie prowadzone przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w trybie granicznym wstrzymał jej wykonanie lub istnieje uzasadnione przypuszczenie, że okres wykonania decyzji kończącej postępowanie prowadzone w trybie granicznym ulegnie przedłużeniu (projektowany ust. 1a w art. 89). Oznacza to, że w przypadku gdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej będzie rozpatrywany w trybie granicznym cudzoziemiec będzie mógł przebywać w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców maksymalnie 60 dni (28 + 32). Zgodnie z projektowanymi przepisami nie przewiduje się w stosunku do tej kategorii cudzoziemców przedłużenia terminu pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców do 6 miesięcy, o którym mowa w art. 89 ust. 5.

W celu zapobiegania nadużywaniu instytucji ochrony międzynarodowej poprzez składanie kolejnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, skutecznego zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz efektywnego wykonania orzeczenia o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu proponuje się, w przypadku złożenia przez cudzoziemca lub w jego imieniu kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, przedłużenie okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców do 12 miesięcy. Znalazło to odzwierciedlenie w projektowanym ust. 5a w art. 89 ustawy o udzielaniu ochrony. Konsekwencją wprowadzenia powyższego rozwiązania będzie:

- 1) przedłużenie pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców do 12 miesięcy, w przypadku gdy cudzoziemiec złoży kolejny wniosek o udzielenie

ochrony międzynarodowej podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców;

- 2) umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców na okres kolejnych 6 miesięcy, w przypadku zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców po upływie 6 miesięcy, o których mowa w art. 89 ust. 5 ustawy o udzielaniu ochrony.

Pozostałe zmiany projektowane w art. 89 są związane z wprowadzeniem odrębnych regulacji odnośnie cudzoziemców zatrzymanych w przejściu granicznym, którzy złożą wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, a nie będą spełniać warunków wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zatrzymani na podstawie projektowanego art. 87 ust. 1 pkt 6) i koniecznością wyłączenia przepisów odnoszących się do pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku z postępowaniem o udzielenie ochrony międzynarodowej prowadzonym w trybie granicznym z dotychczasowych przepisów dotyczących pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

Zgodnie z projektowanym pkt 2 w ust. 2 w art. 89b cudzoziemca, który przebywa w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców w związku z postępowaniem o udzielenie ochrony międzynarodowej prowadzonym w trybie granicznym, będzie się zwalniać ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, jeżeli załatwienie sprawy dotyczącej udzielenia ochrony międzynarodowej ww. cudzoziemcowi nie nastąpi w terminie 28 dni. Powyższe rozwiązanie jest zgodne z art. 43 ust. 2 dyrektywy 2013/32/UE.

Projektowane przepisy pozwolą w większym niż dotychczas stopniu na zapobieżenie nadużywania instytucji ochrony międzynarodowej przez cudzoziemców, którzy składając wnioski w tej sprawie kierują się jedynie celami migracyjnymi, z pominięciem warunków przekraczania granicy zewnętrznej Unii Europejskiej, określonych w kodeksie granicznym Schengen.

Wprowadzenie procedur granicznych jest nierozdzielnie związane z koniecznością powierzenia kompetencji instancji odwoławczej podmiotowi o cechach sądu w rozumieniu tego pojęcia przypisywanym mu na gruncie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zaimplementowanie do krajowego porządku prawnego procedur granicznych przy utrzymaniu obecnego toku instancji (Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Rada do Spraw Uchodźców) byłoby całkowicie niecelowe, gdyż nie zostałby osiągnięty efekt akceleracji działań państwa wobec cudzoziemca i nie zostałaby zahamowana nielegalna migracja do innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 43 ust. 2 dyrektywy 2013/32/UE po upływie czterech tygodni od wszczęcia postępowania granicznego w sprawie ochrony międzynarodowej

cudzoziemiec musi zostać dopuszczony na terytorium państwa, o ile w tym czasie nie zakończy się postępowanie przed organem rozstrzygającym. W obecnym układzie toku instancji, gdy Rada do Spraw Uchodźców nie ma w pełni cech sądu i może być traktowana jedynie jako kolejny organ rozstrzygający (w rozumieniu prawa Unii Europejskiej, tj. tak samo jak organ pierwszej instancji), w terminie czterech tygodni musiałoby dojść do doręczenia decyzji ostatecznej. Jest to niewykonalne, poza sytuacją, gdy cudzoziemiec nie wniósłby odwołań. Założeniem dyrektywy 2013/32/UE jest stosowanie procedur granicznych wyłącznie w przypadku bezpośredniej kontroli instancyjnej przez sąd. Wówczas termin czterech tygodni odnoszony byłby wyłącznie do etapu postępowania przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a w okresie postępowania odwoławczego (o ile wykonanie decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców zostanie wstrzymane), cudzoziemiec może pozostawać w detencji.

W trakcie analiz w celu wypracowania jak najlepszego systemu bezpośredniej kontroli przez sąd rozważano różne opcje, w tym zaskarżenie decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz wzmocnienie instytucjonalne Rady do Spraw Uchodźców, wraz z nadaniem jej cech organu o charakterze sądu w rozumieniu prawa Unii Europejskiej. Wdrożenie pierwszego z tych wariantów nie zrealizowałoby stawianych celów, ze względu na długotrwałość postępowania sądowego. Nie ma realnej możliwości rozstrzygnięcia przez sąd środków zaskarżenia w terminie krótszym niż kilka miesięcy, a prawdopodobnie byłby to okres znacznie dłuższy. Ponadto, przepisami szczególnymi należałoby dokonać bardzo głębokiej modyfikacji ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.), ze względu na oczywistą niezgodność jej przepisów z dyrektywą 2013/32/UE. Wybór tego wariantu oznaczałby też znaczne obciążenie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, który musiałby przejąć od Rady do Spraw Uchodźców obowiązki realizowane na etapie postępowania sądowoadministracyjnego.

Z kolei wzmocnienie instytucjonalne Rady do Spraw Uchodźców, zważywszy na warunki i sposób funkcjonowania Rady, nie gwarantuje jednak wykorzystania w pełni możliwości, jakie daje wprowadzenie procedury granicznej. Obecna konstrukcja Rady do Spraw Uchodźców została zaprojektowana w drugiej połowie lat 90., w warunkach względnie niskich statystyk migracyjnych (struktura pozaetatowa opierająca się na osobach zatrudnionych w innych podmiotach, brak własnego urzędu i budżetu, relatywnie niewielka liczba członków, z założenia niewielka etatowo obsługa zapewniana przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, znacząco okrojona w ostatnich latach). W coraz większym stopniu jest ona niedostosowana do

współczesnych wyzwań. Z uwagi na bezprecedensowy wzrost w dwóch ostatnich latach liczby spraw rozpatrywanych przez Radę do Spraw Uchodźców, realne staje się ryzyko coraz znacześniejszego wydłużania czasu trwania postępowań odwoławczych, a w konsekwencji dłuższego okresu korzystania przez cudzoziemców z prawa do świadczeń socjalnych i ochrony przed wydalaniem.

Projektodawca po wnikliwej analizie uznał za najlepsze rozwiązanie, zwłaszcza ze względu na możliwie największą do uzyskania efektywność działań podejmowanych wobec cudzoziemca, utworzenie organu o cechach sądu w rozumieniu tego pojęcia przypisywanym mu na gruncie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który przejąłby kompetencje Rady do Spraw Uchodźców. Tymi cechami są niezależność, bezstronność, ustanowienie na mocy prawa, stałość, kontrydiktoryjność postępowania, obowiązkowy charakter jurysdykcji. Rada do Spraw Uchodźców ma dziś zbliżony status, jednak przeciwko uznaniu jej za organ o charakterze sądu przemawia jedynie brak cechy kontrydiktoryjności postępowania.

Oprócz możliwości wdrożenia procedur granicznych, utworzenie organu o charakterze sądu pozwoli na wykonanie decyzji o zobowiązaniu do powrotu już po doręczeniu orzeczenia organu o charakterze sądu, o ile nie doszłoby do wstrzymania wykonania tego orzeczenia. Stanowiłoby to prawdopodobnie istotną akcelerację działań podejmowanych wobec cudzoziemców, w stosunku do stanu obecnego. Ta akceleracja działań przełoży się na zwiększenie skuteczności detencji, wykonalności powrotów osób, którym odmówiono ochrony międzynarodowej i skrócenie okresu pobierania świadczeń socjalnych. Zaletą tego rozwiązania jest także pełna zgodność z dyrektywą 2013/32/UE, która zakłada wnoszenie środków zaskarżenia od decyzji organu rozstrzygającego do sądu nie tylko w trybie granicznym, ale też w pozostałych przypadkach poddanych jej działaniu.

Dodatkowo projektodawca uznał za zasadne poszerzenie właściwości organu o charakterze sądu o postępowania odwoławcze w innych sprawach niż udzielenie i pozbawienie ochrony międzynarodowej, w szczególności przejęcie kompetencji do rozpatrywania środków zaskarżenia w postępowaniu o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. W świetle prawa Unii Europejskiej umożliwi to realizację powrotu cudzoziemca już po wydaniu orzeczenia przez organ o charakterze sądu i rezygnację z ochrony na etapie sądownoadministracyjnym (obecny art. 331 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach), na zasadach analogicznych jak w przypadku decyzji kończącej sprawę o udzielenie ochrony międzynarodowej. Takie rozwiązanie byłoby zbieżne z prawem Unii Europejskiej, w szczególności dyrektywą 2008/115/WE. Poza implikacjami płynącymi z prawa Unii Europejskiej za takim rozwiązaniem

przemawia także częściowa zbieżność przedmiotu rozstrzygnięcia w tych postępowaniach, tj. rozstrzyganie w tych postępowaniach o udzieleniu cudzoziemcom ochrony w różnych jej formach. Względny spójności systemowej uzasadniają, by w zakresie właściwości organu o charakterze sądu znalazły się także postępowania odwoławcze w sprawach: stosowania rozporządzenia 604/2013, tzw. Dublin III (w ramach postępowania o udzielenie ochrony i prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach), przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu, cofnięcia zakazu wjazdu, udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, ich cofnięcia, wydalenia obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

Proponuje się zatem utworzenie Rady do spraw Cudzoziemców w miejsce Rady do Spraw Uchodźców. W związku z powyższym zasadniczym zmianom ulegnie rozdział 8 w dziale II ustawy o udzielaniu ochrony. Zmianie też ulegnie tytuł tego rozdziału, który będzie brzmiał: „Rada do spraw Cudzoziemców”. Projektowane przepisy nowego rozdziału 8 będą zawierały przepisy ustrojowe, zaś dodawany w projekcie ustawy nowy rozdział 9 pod tytułem: „Postępowanie przed Radą do spraw Cudzoziemców” proceduralne.

Rada do spraw Cudzoziemców będzie organem wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, rozpatrującym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia wydawane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów działu II ustawy o udzielaniu ochrony, z wyjątkiem spraw, o których mowa w rozdziale 4a i rozdziale 5. Rada do spraw Cudzoziemców będzie też organem właściwym w sprawach stwierdzenia nieważności decyzji i postanowień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i organów Straży Granicznej, wydanych w postępowaniach, o których mowa w ustawie o udzielaniu ochrony, jak również w sprawach wznowienia postępowania, uchylenia, zmiany lub stwierdzenia nieważności wydanych przez siebie decyzji lub postanowień. Rada do spraw Cudzoziemców będzie także organem wyższego stopnia, gdy przepisy odrębne będą tak stanowić. W projektowanej ustawie są to przepisy zmienianej ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie dotyczącym odwołań w sprawach zobowiązania cudzoziemca do opuszczenia Rzeczypospolitej Polskiej, a także ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin w zakresie postępowania o wydalenie obywatela Unii Europejskiej lub członka rodziny niebędącego obywatelem Unii Europejskiej. Do zadań Rady do spraw Cudzoziemców będzie należeć ponadto dokonywanie analiz orzecznictwa oraz współpraca z organami oraz instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie problematyki migracji i uchodźstwa.

Zgodnie z projektowanym art. 89r ustawy o udzielaniu ochrony w skład Rady do spraw Cudzoziemców będzie wchodzić 17 członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na pięcioletnią kadencję, przy czym 6 członków Rady będzie powoływanych spośród kandydatów przedstawionych przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, 6 osób spośród kandydatów przedstawionych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i 5 osób spośród kandydatów przedstawionych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych. W przypadku uzasadnionym istotnym wzrostem liczby rozpatrywanych spraw Prezes Rady Ministrów będzie mógł, na wniosek przewodniczącego Rady do spraw Cudzoziemców, złożony na podstawie uchwały Rady, powołać dodatkową liczbę członków Rady na okres do końca danej kadencji. Kandydatów na dodatkowych członków Rady przedstawia minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Projektowana ustawa określa warunki jakie musi spełniać osoba powołana do składu Rady do spraw Cudzoziemców. Osoba taka powinna:

- 1) posiadać obywatelstwo polskie;
- 2) korzystać z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 3) być nieskazitelnego charakteru;
- 4) nie być skazaną prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej ściągane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) posiadać dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub dyplom potwierdzający ukończenie wyższych studiów prawniczych za granicą, uznany w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 191a ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.) albo dyplom ukończenia wyższych studiów prawniczych za granicą uznany za równoważny z polskim dyplomem potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego magistra na podstawie umowy międzynarodowej lub w drodze nostryfikacji;
- 6) być zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków członka Rady;
- 7) ukończyć 30 lat;
- 8) wyróżnić się wiedzą lub doświadczeniem praktycznym w zakresie problematyki uchodźstwa i migracji.

Warunek ukończenia studiów wyższych prawniczych nie będzie musiał być spełniony w przypadku osoby, która posiada wykształcenie wyższe inne niż prawnicze i co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe w administracji publicznej lub udokumentowaną znajomość problematyki migracyjnej.

Członkostwo w Radzie do spraw Cudzoziemców będzie mieć charakter etatowy. Tylko

w przypadku gdy w celu rozpatrzenia istotnie zwiększonej liczby odwołań trzeba będzie przejściowo zwiększyć liczebność Rady będzie możliwe powołanie członków pozaetatowych. Przy czym przewodniczący i wiceprzewodniczący Rady zawsze muszą być członkami etatowymi Rady. Członkowie Rady w zakresie wykonywania czynności wynikających z zadań Rady będą korzystał z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Rada do spraw Cudzoziemców będzie finansowana ze środków budżetowych z części – sprawy wewnętrzne i obsługę administracyjną i finansową zapewni jej urząd obsługujący ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Projektowane zmiany obejmują również regulacje dotyczące odwołania członka Rady, ograniczeń w możliwości przyjmowania dodatkowego zatrudnienia i przynależności do organizacji, wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Rady, zadań przewodniczącego Rady, nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy z etatowymi członkami Rady oraz wynagrodzeń dla członków Rady.

Członkowie Rady do spraw Cudzoziemców będą podlegać odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swoich obowiązków i uchybienie godności zawodowej. Jako kary dyscyplinarne proponuje się: upomnienie, usunięcie z zajmowanej funkcji lub wykluczenie ze składu Rady.

Dodawany rozdział 9 w dziale II ustawy o udzielaniu ochrony reguluje postępowanie przed Radą do spraw Cudzoziemców. Orzeczenia Rady będą wydawane po przeprowadzeniu rozprawy administracyjnej. W przypadku sprawy o nieskomplikowanym charakterze przewodniczący Rady będzie mógł skierować ją do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym składu orzekającego. Przy orzekaniu członkowie Rady są związani wyłącznie przepisami prawa. Zgodnie z przyjętą koncepcją, projekt zapewnia kontrydiktoryjność postępowania przed Radą. W celu jej realizacji jako nowe rozwiązanie projektowana ustawa wprowadza rozprawę. Rozprawa będzie prowadzona i protokół z rozprawy będzie sporządzany w języku polskim. Rada zapewni podczas rozprawy cudzoziemcowi niewładającemu językiem polskim pomoc tłumacza. Przebieg rozprawy będzie mógł zostać utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk lub obraz. Cudzoziemiec otrzyma, na swój wniosek, kopię protokołu rozprawy oraz zapis dźwięku lub obrazu, w przypadku gdy przebieg rozprawy został utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk lub obraz. W rozprawie oprócz osób wskazanych w art. 90 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego będzie mógł wziąć udział pełnomocnik organu, który wydał zaskarżoną decyzję.

Rada do spraw Cudzoziemców będzie orzekać w składach trzyosobowych, z wyjątkiem rozstrzygania spraw, w których zaskarżona decyzja została wydana w trybie przyspieszonym

lub granicznym, w których orzeka w składzie jednoosobowym. W przypadku nieskomplikowanego charakteru sprawy, przewodniczący Rady będzie miał możliwość zarządzenia rozpoznania sprawy w składzie jednoosobowym. Orzeczenia składów trzyosobowych będą zapadać większością głosów i członek składu orzekającego nie będzie mógł wstrzymać się od głosu. Natomiast jeżeli członek składu orzekającego nie zgodził się z większością głosujących, może przy podpisywaniu orzeczenia zgłosić zdanie odrębne, podając, w jakiej części i w jakim zakresie kwestionuje orzeczenie.

Projektowane przepisy zakładają, że załatwienie sprawy przed Radą do spraw Cudzoziemców powinno nastąpić w terminie 14 dni – gdy zaskarżona decyzja została wydana w trybie granicznym, 1 miesiąca – gdy zaskarżona decyzja została wydana w trybie przyspieszonym i 2 miesięcy – w pozostałych przypadkach.

Zgodnie z przyjętą koncepcją, w celu zapewnienia akceleracji działań podejmowanych wobec cudzoziemców, w projektowanym art. 89zm zakłada się, że wniesienie skargi do sądu administracyjnego na decyzję Rady do spraw Cudzoziemców, na mocy której cudzoziemiec jest zobowiązany do powrotu, nie będzie powodować wstrzymania wykonania tej decyzji, chyba że cudzoziemiec złoży wniosek o wstrzymanie jej wykonania. Rada do spraw Cudzoziemców wstrzyma wykonanie decyzji, gdy cudzoziemiec uprawdopodobni, że jej wykonanie spowoduje nieodwracalne skutki, sprzeczne z zobowiązaniami międzynarodowymi Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku gdy cudzoziemiec wraz z wniesieniem do sądu administracyjnego skargi na decyzję Rady w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej złoży wniosek o wstrzymanie wykonania wcześniej wydanej decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, która nie została wykonana, Rada będzie mogła wstrzymać wykonanie tej decyzji, gdy cudzoziemiec uprawdopodobni, że jej wykonanie spowoduje nieodwracalne skutki, sprzeczne z zobowiązaniami międzynarodowymi Rzeczypospolitej Polskiej. Wstrzymanie wykonania decyzji utraci moc w razie wydania przez sąd orzeczenia kończącego postępowanie w pierwszej instancji. Wprowadzenie powyższych rozwiązań jako rozwiązań szczególnych w stosunku do wynikających z ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wiąże się z koniecznością wyłączenia stosowania art. 61 § 2-4 i 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Projektowane zmiany w art. 92 mają charakter porządkujący. Zmiana w ust. 1 w pkt 2 jest związana z brzmieniem art. 60 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach wskazującego cele, w jakich są wydawane wizy Schengen lub wizy krajowej i polega na usunięciu z ust. 1 pkt 2 wizy krajowej w celu udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie

azyłu. Zmiana w ust. 2 wynika ze zmiany struktury organizacyjnej Straży Granicznej.

Ponadto, w ustawie o udzielaniu ochrony wprowadza się również zmiany dotyczące udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie w związku z przejściem przez Komendanta Głównego Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie. Projektowane zmiany dotyczące art. 52 ust. 1a, art. 70, art. 74, art. 75, art. 75a, art. 82c ust. 1, art. 85 oraz art. 86 są konsekwencją wprowadzenia zmian w tym zakresie w ustawie o cudzoziemcach i mają na celu zachowanie spójności z rozwiązaniami proponowanymi w ustawie o cudzoziemcach.

Projektowane przepisy stanowią również, iż pomoc związana z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 będzie udzielana przez Komendanta Głównego Straży Granicznej. Konieczne zmiany w tym zakresie zostały zaproponowane w art. 75a, art. 82c ust. 2, art. 85, dodawanym art. 85a i art. 86 ust. 1. Przejęcie przez Komendanta Głównego Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców ma na celu uproszczenie procedur, przyspieszenie postępowań w sprawach przeniesienia cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 oraz zwiększenie efektywności działań Straży Granicznej.

Projekt ustawy przewiduje również wprowadzenie zmian w ustawach szczególnych.

W art. 2 proponuje się wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1643, z późn. zm.).

Zmiana polegająca na dodaniu w art. 1 w ust. 2 pkt 2b ma na celu doprecyzowanie zadań Straży Granicznej. Zadania Straży Granicznej wynikające z ustawy o udzielaniu ochrony w kontekście przeprowadzanych zmian w tej ustawie są na tyle istotne, że niewystarczające jest ogólne odesłanie przewidziane w art. 1 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej. Stąd propozycja wyodrębnienia w oddzielnej jednostce redakcyjnej zadań Straży Granicznej wynikających z ustawy o udzielaniu ochrony.

Propozycja nadania nowego brzmienia pierwszemu tiret w art. 11 w ust. 1 w pkt 5b w lit. c wynika z konieczności uzupełnienia dotychczasowych przepisów o uprawnienie funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie doprowadzenia cudzoziemca do granicy, w przypadku przymusowego wykonania decyzji o zobowiązaniu do powrotu, wydanej na podstawie przepisów ustawy o udzielaniu ochrony (tj. proponowany art. 51m tej ustawy). Należy również uwzględnić właściwość Straży Granicznej w zakresie przymusowego

wykonania, wydanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzji o zobowiązaniu do powrotu, co wynika ze zmian dokonanych ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 904) (tj. art. 329a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach).

Z kolei propozycja nadania nowego brzmienia trzeciemu tiret w art. 11 w ust. 1 w pkt 5b w lit. c wynika z konieczności uzupełnienia dotychczasowych przepisów o uprawnienie funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie doprowadzenia cudzoziemca w przypadku przymusowego wykonania, wydanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE z uwagi na obawy o działalność terrorystyczną, co wynika ze zmian dokonanych ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (art. 73c ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin).

W art. 3 proponuje się nadanie nowego brzmienia ust. 2 w art. 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, zgodnie z którym Rada do spraw Cudzoziemców będzie organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w postępowaniu o wydalenie obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE oraz w postępowaniu, o którym mowa w art. 76 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin. Zmiana ta wynika z przeobrażeń instytucjonalnych dokonywanych przedmiotowym projektem ustawy w ustawie o udzielaniu ochrony i w konsekwencji z konieczności zapewnienia spójności systemowej.

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach są przede wszystkim konsekwencją zmian wprowadzanych w ustawie o udzielaniu ochrony i mają na celu zapewnienie spójności systemowej.

W związku z wprowadzeniem uregulowanych w art. 36 i 38 dyrektywy 2013/32/UE koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia i bezpiecznego kraju trzeciego, konieczne jest rozszerzenie kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o przekazywanie Komisji Europejskiej uznanych przez Rzeczpospolitą Polską na potrzeby rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej listy bezpiecznych krajów pochodzenia oraz listy bezpiecznych krajów trzecich (projektowany pkt 5a w art. 22 w ust. 1). Obowiązek

przekazywania Komisji Europejskiej takich list wynika z art. 37 ust. 4 i art. 38 ust. 5 dyrektywy 2013/32/UE.

Zmiany w art. 196 mają zapewnić, na wzór art. 99 ust. 1 pkt 5, brak możliwości prowadzenia postępowania o udzielenie zezwolenia na pobyt stały w sytuacji, gdy prowadzone jest postępowanie o udzielenie ochrony międzynarodowej lub o udzielenie azylu.

Dodanie zaś pkt 1a w ust. 2 art. 199 ma na celu przeciwdziałanie nadużywaniu procedury azylowej do legalizacji pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W sytuacji bowiem gdy zaistniały przesłanki do pozbawienia cudzoziemca ochrony międzynarodowej, a zezwolenie na pobyt stały zostało wydane z uwagi na okoliczność przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt ze względów humanitarnych, projektodawca zdecydował się na pozbawienie takiego cudzoziemca również wydanego mu zezwolenia na pobyt stały.

Projektowane zmiany w art. 229 i art. 245 dotyczą kwestii związanych z wydawaniem kart pobytu cudzoziemcom, którym Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców w ramach postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej udzielił zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Zgodnie z obowiązującym art. 229 pierwsza karta pobytu, co do zasady, jest wydawana z urzędu. Jednym z wyjątków jest uzyskanie przez cudzoziemca zgody na pobyt ze względów humanitarnych. W takim przypadku pierwsza karta pobytu wydawana jest na wniosek cudzoziemca. W art. 229 w ust. 4 określającym wyjątki od zasady wydawania pierwszej karty pobytu z urzędu proponuje się doprecyzowanie pkt 3 poprzez wskazanie, że na wniosek cudzoziemca wydaje się pierwszą kartę pobytu, jeżeli uzyskał zgodę na pobyt ze względów humanitarnych, o której mowa w art. 348, czyli udzielanej przez organ Straży Granicznej. Dzięki temu zabiegowi karty pobytu wydawane cudzoziemcom, którym zgody na pobyt ze względów humanitarnych udzielił Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców w ramach postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej wydawane byłyby z urzędu zgodnie z regulacją ust. 2 w art. 229. Zmiana brzmienia art. 245 ma na celu określenie właściwości Szefa Urzędu do wydania, odmowy wydania, wymiany i odmowy wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie art. 47 ust. 1a ustawy o udzielaniu ochrony, wskazanie Rady do spraw Cudzoziemców jako organu wyższego stopnia w stosunku do Szefa Urzędu w ww. sprawach oraz wyznaczenie Szefa Urzędu jako organu właściwego do wydania lub wymiany karty pobytu, jeżeli zgody na pobyt ze względów humanitarnych udzieliła Rada do spraw Cudzoziemców jako organ wyższego stopnia lub gdy Rada do spraw Cudzoziemców jako organ wyższego stopnia wydała decyzję o wydaniu albo wymianie karty pobytu.

Dodanie w art. 231 ust. 5 wynika z konieczności wprowadzenia możliwości przyjęcia od cudzoziemca wniosku o wydanie karty pobytu lub dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany” również w przypadku braku dokumentu podróży lub innego dokumentu tożsamości. Obecnie art. 231 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach obliguje cudzoziemca do przedstawienia ważnego dokumentu podróży przy składaniu wniosku o wydanie zarówno karty pobytu, jak i dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”, dopuszczając jedynie, zgodnie z art. 231 ust. 3, możliwość przedstawienia przez cudzoziemca w szczególnie uzasadnionym przypadku innego dokumentu tożsamości niż dokument podróży. Należy jednakże podkreślić, że wśród cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany niejednokrotnie zdarzają się sytuacje, gdy cudzoziemiec w związku ze swoim dotychczasowym nielegalnym pobytom nie posiada i nie ma możliwości uzyskania takich dokumentów. Wprowadzona w projekcie ustawy regulacja wyeliminuje przypadki, gdy cudzoziemcowi zostaje udzielone ww. zezwolenie na pobyt, a nie może mu zostać wydany dokument pobytowy.

W celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych w art. 244 proponuje się doszczegółowienie, w jakich przypadkach będzie zamieszczana na karcie pobytu adnotacja „dostęp do rynku pracy”.

Projektowane zmiany w art. 299, art. 302, art. 303, art. 305, art. 321, art. 330, art. 331 oraz dodanie art. 334a mają na celu zapewnienie spójności systemowej ze zmianami wprowadzanymi przedmiotową nowelizacją do ustawy o udzielaniu ochrony. W związku z przyjęciem rozwiązania, że w ramach postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie orzekał o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadku odmowy nadania statusu uchodźcy, odmowy udzielenia ochrony uzupełniającej albo zgody na pobyt ze względów humanitarnych, konieczne jest dostosowanie w tym zakresie właściwych przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach regulujących kwestie związane z obowiązkiem opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz postępowaniem w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu prowadzonym przez organy Straży Granicznej. Projektowane zmiany uwzględniają również modyfikacje w ukształtowaniu postępowania odwoławczego w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu, tj. ustanowienie Rady do spraw Cudzoziemców organem wyższego stopnia w stosunku do komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu oraz cofnięcia zakazu, o którym mowa w art. 318 ust. 1. Dodatkowo, w związku z powierzeniem kompetencji do rozpatrzenia środka zaskarżenia

w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu Radzie do spraw Cudzoziemców, posiadającej cechy sądu w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasadne jest uchylenie art. 331, nie ma bowiem uzasadnienia dla tak długotrwałej suspensywności środka zaskarżenia. Konsekwencją uchylenia art. 331 jest uchylenie ust. 5 w art. 403.

Zmiany w art. 330 dostosowują ustawę o udzielaniu ochrony do dyrektywy 2013/32/UE, która definicję kolejnego wniosku stosuje również do małżonka, który uprzednio wyraził zgodę na złożenie przez wnioskodawcę wniosku w jego imieniu, a następnie złożył odrębny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i nie zachodzą okoliczności faktyczne dotyczące tego małżonka uzasadniające złożenie odrębnego wniosku.

Przepisy art. 334, art. 334a, art. 335 oraz w art. 336 ust. 1a dotyczą udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie. Zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym cudzoziemcowi ubiegającemu się o udzielenie ochrony międzynarodowej, którego wniosek

o udzielenie tej ochrony ze względów formalnych został pozostawiony bez rozpoznania, cudzoziemcowi któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z wyjątkiem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której nie określono terminu dobrowolnego powrotu, lub z wyjątkiem innego przypadku, gdy decyzja ta podlega przymusowemu wykonaniu oraz cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia potwierdzającego istnienie domniemania, że jest ofiarą handlu ludźmi lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi, a także cudzoziemcowi w stosunku do którego wszczęto postępowanie w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, które zakończyło się decyzją o odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, zgodnie z art. 334 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach Komendant Główny Straży Granicznej może zapewnić finansowanie pomocy w dobrowolnym powrocie. Natomiast, cudzoziemcowi który po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zrezygnował z ubiegania się o ten status, zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pomoc w dobrowolnym powrocie przyznaje, w drodze decyzji, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Projektowane przepisy stanowią, iż pomoc w dobrowolnym powrocie może być udzielona cudzoziemcowi wyłącznie przez Komendanta Główny Straży Granicznej. Przedmiotowa pomoc będzie udzielana na wniosek cudzoziemca:

- 1) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, z określeniem terminu dobrowolnego powrotu;

- 2) któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegającą przymusowemu wykonaniu, który:
  - a) z powodu okoliczności, o których mowa w art. 400, nie został umieszczony w strzeżonym ośrodku lub wobec którego nie zastosowano aresztu dla cudzoziemców,
  - b) w przypadku, o którym mowa w art. 406 ust. 1 pkt 2 i 3, został zwolniony ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców;
- 3) któremu wydano decyzję o odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 4) któremu, na jego wniosek, wydano decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej;
- 5) przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170, lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 176.

Przekazanie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie ma na celu zniesienie podziału kompetencji do orzekania w sprawie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie. Wprowadzenie przedmiotowych uregulowań dodatkowo ma na celu uproszczenie procedur, przyspieszenie postępowań w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu oraz zwiększenie efektywności działań Straży Granicznej. Pomoc w dobrowolnym powrocie będzie udzielana na wniosek cudzoziemca. Projektowane przepisy określają terminy złożenia wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie. Określone w projektowanych przepisach terminy złożenia wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie są zgodne z terminami dobrowolnego opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz z okresem udzielania cudzoziemcom pomocy socjalnej i opieki medycznej. Termin złożenia wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie dotyczy wyłącznie cudzoziemca, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu z określeniem terminu dobrowolnego powrotu oraz cudzoziemca któremu wydano decyzję o odmowie nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej lub decyzję o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia mu ochrony międzynarodowej. Przedmiotowe terminy nie dotyczą cudzoziemca, któremu wydano decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, która podlega przymusowemu wykonaniu, który z powodu okoliczności, o których mowa w art. 400, nie został umieszczony w strzeżonym ośrodku lub wobec którego nie zastosowano aresztu dla cudzoziemców lub który w przypadku, o którym mowa w art. 406 ust. 1 pkt 2 i 3, został zwolniony ze strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców oraz który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia potwierdzającego

istnienie domniemania, że jest ofiarą handlu ludźmi lub na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi. Uwzględniając zasadę szybkości postępowania w projektowanych przepisach określono, iż cudzoziemiec składa wniosek o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie do Komendanta Głównego Straży Granicznej za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców lub podmiotu, do którego statutowych obowiązków należy organizacja dobrowolnych powrotów. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej oraz podmiot uprawniony do przyjęcia wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie, zgodnie z art. 334 ust. 7 są obowiązani niezwłocznie, nie później niż w terminie 48 godzin do przekazania wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie do Komendanta Głównego Straży Granicznej. Pomoc w dobrowolnym powrocie będzie udzielana w drodze decyzji. Cudzoziemiec w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji będzie mógł zwrócić się o ponowne rozpatrzenie sprawy. W celu uszczelnienia systemu pomocy socjalnej i opieki medycznej, zgodnie z art. 334a ust. 4 Komendant Główny Straży Granicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin, informuje Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o wydaniu decyzji w sprawie udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie lub pozostawieniu wniosku o udzielenie pomocy w dobrowolnym powrocie bez rozpoznania.

W związku z powierzeniem kompetencji do rozpatrzenia środka zaskarżenia w postępowaniu w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu Radzie do spraw Cudzoziemców posiadającej cechy sądu w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej konieczne jest wprowadzenie do ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach regulacji dotyczących udzielania pomocy prawnej cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o:

- 1) zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
- 2) przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu.

Ponadto nieodpłatna pomoc prawna będzie przysługiwała cudzoziemcowi również w przypadku, o którym mowa w art. 89zg ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (gdy nie będzie możliwe zapewnienie udziału cudzoziemca, który przebywa w areszcie śledczym, zakładzie karnym, strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, w rozprawie administracyjnej), jeżeli nie ustanowił on pełnomocnika w postępowaniu przed Radą do spraw Cudzoziemców.

Obowiązek zapewnienia cudzoziemcom dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej wynika z przepisów dyrektywy 2008/115/WE. Zgodnie z art. 13 „*Dany obywatel państwa*

trzeciego ma możliwość uzyskania porady prawnej oraz, w razie konieczności, pomocy tłumacza. Państwa Członkowskie zapewniają, aby niezbędna pomoc prawna lub reprezentacja prawna została przyznana nieodpłatnie na wniosek, zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi lub z zasadami dotyczącymi pomocy prawnej oraz mogą ustalić, że taka nieodpłatna pomoc prawna lub reprezentacja prawna podlegają warunkom określonym w art. 15 ust. 3 – 6 dyrektywy 2005/85/WE.”.

W celu wdrożenia do polskiego porządku prawnego art. 13 dyrektywy 2008/115/WE projektowana regulacja przewiduje, że cudzoziemcowi będzie przysługiwała – na jego wniosek – nieodpłatna pomoc prawna. Pomoc prawna w ramach postępowań odwoławczych będzie polegała na sporządzeniu odwołań od decyzji organu Straży Granicznej oraz działaniu w charakterze pełnomocnika strony w postępowaniu przed organem drugiej instancji. Pomoc prawna nie będzie przysługiwała, jeżeli cudzoziemiec ustanowi w swojej sprawie zawodowego pełnomocnika.

Przed uzyskaniem nieodpłatnej pomocy prawnej cudzoziemiec będzie obowiązany złożyć pisemne oświadczenie, że w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu lub przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu, nie ustanowił już adwokata lub radcy prawnego. Oświadczenie składane będzie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Ponadto, jeżeli nieodpłatnej pomocy prawnej będzie udzielać osoba niebędąca adwokatem albo radcą prawnym zatrudniona przez organizację pożytku publicznego uprawnioną do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, cudzoziemiec będzie składał oświadczenie, że jest świadomy uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej od osoby niebędącej adwokatem albo radcą prawnym. W celu uproszczenia postępowania związanego z dostępem do nieodpłatnej pomocy prawnej wzory oświadczeń będą określone przez załączniki do ustawy i oświadczenia będzie się składać adwokatowi lub radcy prawnemu udzielającemu nieodpłatnej pomocy prawnej, a także uprawnionej do działania w zakresie udzielania pomocy prawnej organizacji pozarządowej.

Uzyskanie tego rodzaju danych, jakie przewiduje się we wzorach oświadczeń, jest niezbędne dla celów kontrolnych, rozliczenia finansowego oraz z uwagi na konieczność ewentualnej, następnej weryfikacji udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej na rzecz cudzoziemca, a także ewentualnego dochodzenia na drodze sądowej i egzekucyjnej zwrotu równowartości nienależnie otrzymanej nieodpłatnej pomocy prawnej.

Nieodpłatnej pomocy prawnej będą udzielali adwokaci i radcy prawni oraz organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego wpisane na listę prowadzoną przez Komendanta Głównego Straży Granicznej na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o

cudzoziemcach, które mają podpisane umowy z radcami prawnymi albo adwokatami albo zatrudniające osoby niebędące adwokatem albo radcą prawnym, spełniające łącznie następujące warunki:

- 1) posiadanie dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych potwierdzającego uzyskanie tytułu zawodowego magistra lub dyplomu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych za granicą uznanego w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 191a ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym albo dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych za granicą uznanego za równoważny z polskim dyplomem potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego magistra na podstawie umowy międzynarodowej lub w drodze nostryfikacji;
- 2) wykonywanie co najmniej przez okres 3 lat czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999, z późn. zm.), kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, z późn. zm.), w podmiotach świadczących pomoc prawną w państwach członkowskich, państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej lub w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego;
- 3) korzystanie z pełni praw publicznych oraz posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych;
- 4) brak karalności za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

Cudzoziemiec będzie mógł korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej tylko jednego podmiotu. Aby zapobiec działaniu w jednej sprawie jednocześnie wielu podmiotów uprawnionych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, cudzoziemiec będzie obowiązany do okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość i oryginału decyzji, o której mowa w art. 347a ust. 1. Natomiast podmiot przystępujący do udzielania tej pomocy zamieści na oryginale decyzji klauzulę o podjęciu się w określonej dacie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej cudzoziemcowi wskazanemu jako adresat decyzji.

W celu zapewnienia funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej dla cudzoziemców Komendant Główny Straży Granicznej zawrze z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowymi izby radców prawnych porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, określające w szczególności:

- 1) liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze ich działania, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępu cudzoziemców do nieodpłatnej pomocy prawnej;
- 2) zobowiązanie dziekanów okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych do imiennego wskazywania adwokatów i radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Aby zapewnić aktualizację danych dotyczących podmiotów świadczących nieodpłatną pomoc prawną, dziekani okręgowych rad adwokackich i rad okręgowych izb radców prawnych będą wskazywać corocznie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej adwokatów i radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

System nieodpłatnej pomocy prawnej będzie obsługiwany ponadto przy udziale organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Listę takich organizacji będzie prowadził Komendant Główny Straży Granicznej. Projektowane zmiany określają zasady uzyskiwania wpisu na listę. Odmowa wpisu będzie następować w drodze decyzji. Aby zapewnić zachowanie wymaganych ustawą z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach warunków wpisu na listę, organizacje pozarządowe będą obowiązane corocznie przekazywać Komendantowi Głównemu Straży Granicznej aktualną imienną listę osób, o których mowa w art. 347c ust. 1 pkt 2, lub adwokatów i radców prawnych, z którymi zawarły umowy.

Projektowana ustawa przewiduje także możliwość skreślenia organizacji pozarządowej z listy, wskazując przesłanki tej czynności i tryb postępowania.

Radcy prawni, adwokaci oraz organizacje pozarządowe uprawnione do udzielania pomocy prawnej będą dokumentować na karcie nieodpłatnej pomocy prawnej każdy przypadek udzielenia cudzoziemcowi uprawnionemu nieodpłatnej pomocy prawnej przez podanie informacji dotyczących:

- 1) daty i numeru decyzji, o której mowa w art. 347a ust. 1;
- 2) okresu, w którym nieodpłatna pomoc prawna była udzielana;
- 3) korzystania z usług tłumacza.

Po zakończeniu udzielania cudzoziemcowi nieodpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu odwoławczym karty nieodpłatnej pomocy prawnej i oświadczenia, o których

mowa w art. 347a ust. 2 i 3, będą przekazywane Komendantowi Głównemu Straży Granicznej, który przechowa je przez trzy lata od dnia ich sporządzenia, w celu umożliwienia kontroli prawidłowości realizacji udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Posłużą one także, wraz z innymi dokumentami potwierdzającymi poniesienie kosztów udzielania cudzoziemcom nieodpłatnej pomocy prawnej, do uzyskania wynagrodzenia i zwrotu wydatków, to jest kosztów przejazdu w związku ze świadczoną usługą, określonych ustawą z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, i kosztów korzystania z pomocy tłumacza.

Projekt ustawy określa jednakowe dla wszystkich zasady rozliczenia z tytułu świadczenia usług w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, a cudzoziemcowi pozostawia prawo wyboru podmiotu, do którego zwróci się o nieodpłatną pomoc prawną. Komendant Główny Straży Granicznej zostanie zobowiązany do zamieszczenia informacji o radcach prawnych, adwokatach i organizacjach pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego wpisanych na listę na stronie internetowej urzędu obsługującego Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Podobne rozwiązania obowiązują już w polskim prawie w ustawie o udzielaniu ochrony w odniesieniu do decyzji w sprawach udzielenia ochrony międzynarodowej oraz decyzji o pozbawieniu statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

Zmiana konstrukcji art. 348 wymuszona jest poszerzeniem kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o rozpatrywanie przesłanek do udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Wprowadzenie do ustawy o udzielaniu ochrony zgody na pobyt ze względów humanitarnych spowoduje bowiem zachodzenie na siebie zakresami z innymi formami ochrony przewidzianymi ww. ustawą. Dotyczy to w szczególności relacji instytucji ochrony uzupełniającej oraz instytucji zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Bowiem w przesłankach udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych jest powtórzona jako przesłanka udzielenia ochrony uzupełniającej, prawo do życia w rozumieniu art. 2 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a także zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania (art. 3 Konwencji). Teoretyczne jest też rozróżnienie przesłanki wyrażonej w art. 15 pkt 3 ustawy o udzielaniu ochrony i przesłanek zgody na pobyt ze względów humanitarnych ujętych w obecnie obowiązującym art. 348 pkt 1 lit a i b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Celem uniknięcia kilkakrotnego orzekania przez organ o tych samych prawach, czyni się powyższe rozróżnienie.

Proponowane zmiany w art. 355 i art. 357 wynikają z przyjętej przez projektodawcę koncepcji utworzenia Rady do spraw Cudzoziemców jako organu o szerokich kompetencjach. Względy spójności systemowej uzasadniają, aby w zakresie właściwości Rady do spraw

Cudzoziemców znalazły się także postępowania odwoławcze w sprawach: udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt humanitarny albo zgody na pobyt tolerowany, ich cofnięcia.

Z kolei zmiany projektowane w art. 356 są konsekwencją przyjęcia rozwiązania, że w ramach postępowania w sprawie udzielania ochrony międzynarodowej Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców będzie orzekał, w przypadku odmowy nadania statusu uchodźcy i odmowy udzielenia ochrony uzupełniającej o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych.

W projektowanym art. 393b ust. 1 organem właściwym do wydania decyzji o przekazaniu cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant placówki Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca. Przejęcie przez organ Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie wydawania decyzji o przekazaniu cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej ma na celu zniesienie podziału kompetencji w zakresie orzekania w sprawie przekazania cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz doprowadzenia cudzoziemca do granicy, a także od granic do portu lotniczego albo morskiego odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Propozycja zmiany wprowadzenia do wyliczenia w ust. 4 ma charakter redakcyjny i jest konsekwencją zmiany w ust. 1. Dodanie ust. 9 w art. 393b oraz zmiana brzmienia ust. 1 w art. 393a ma na celu doprecyzowanie przepisów w związku z przejściem przez organ Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie wydawania decyzji o przekazaniu cudzoziemca do odpowiedzialnego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Propozycja w art. 393b ust. 8 ma na celu umożliwienie przekazywania między organami pism, wydanych w sprawie przekazania do innego odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013 cudzoziemca, który nie ubiega się o udzielenie ochrony międzynarodowej, za pośrednictwem urzędzeń umożliwiających odczyt i zapis znaków pisma na nośniku papierowym lub za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej oraz ich doręczania cudzoziemcowi w formie uzyskanej w wyniku takiego przekazu.

Projektowany art. 415 ust. 1 pkt 3a przyznaje cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku lub przebywającemu w areszcie dla cudzoziemców prawo do dostępu do informacji o podmiotach udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu, o której mowa w projektowanym art. 347a.

Zmiana w art. 450 w ust. 1 w pkt 2 ma charakter redakcyjny i jest konsekwencją powołania nowego organu – Rady do spraw Cudzoziemców – w miejsce Rady do Spraw Uchodźców.

Regulacje proponowane w art. 5-11 projektu ustawy mają charakter dostosowujący i przejściowy. Przepisy art. 5-7 dotyczą spraw związanych z utworzeniem Rady do spraw Cudzoziemców oraz mają na celu uregulowanie sytuacji prawnej członków dotychczasowej Rady do Spraw Uchodźców. W celu zachowania ciągłości działania za konieczne uznano, że do czasu powołania członków Rady do spraw Cudzoziemców w trybie art. 89r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 członkowie Rady do Spraw Uchodźców stają się z dniem wejścia w życie ustawy członkami Rady do spraw Cudzoziemców. Uregulowano również tryb powoływania członków pierwszej Rady do spraw Cudzoziemców powoływanej w trybie art. 89r ust. 1.

Zgodnie z art. 8 przesądzono, że do postępowań administracyjnych, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie ustaw zmienianych w art. 1, art. 3 i art. 4 w niniejszej ustawie, będą stosowane przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. W art. 9 określono, że do postępowań administracyjnych w sprawie udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie oraz przeniesienia do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, których nie zakończono do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy decyzją ostateczną, a które zostały wszczęte przed tym dniem na podstawie art. 75 i art. 75a ustawy zmienianej w art. 1 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Ponadto, terminy do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w art. 299 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 niniejszej ustawy, które rozpoczęły bieg przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą biec dalej (art. 10).

Przepis art. 11 reguluje kwestie zawierania w 2017 r. porozumień, o których mowa w art. 347f ustawy zmienianej w art. 4 i wskazywania adwokatów i radców prawnych wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 20 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w art. 12-14 zostały określone maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych wynikające ze zmian wprowadzanych projektowaną ustawą oraz mechanizmy korygujące mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków.

W art. 15 zawarto przepis upoważniający Prezesa Rady Ministrów do dokonania przeniesień planowanych dochodów i wydatków pomiędzy częściami, działami i rozdziałami budżetu państwa.

Przewiduje się zachowanie w mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wejście w życie projektowanej ustawy proponuje się ustalić poprzez wskazanie daty, tzn. 1 lipca 2017 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących zawarcia porozumień z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych oraz stworzenia listy organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego, uprawnionych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, które wejdą w życie wcześniej niż pozostałe przepisy ustawy, tj. z dniem 15 maja 2017 r., aby w dacie wejścia w życie pozostałych regulacji objętych projektem cudzoziemcy mieli realną możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia go właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jakub Skiba - Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Paweł Hut Dyrektor Departamentu Analiz i Polityki Migracyjnej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji tel. (0-22) 515 22 00 pawel.hut@mswia.gov.pl</p>		<p>Data sporządzenia 30 stycznia 2017 r.</p> <p>Źródło: Wdrożenie prawa unijnego w zakresie procedur granicznych, koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia, bezpiecznego kraju trzeciego, skutecznego środka zaskarżenia oraz udzielania cudzoziemcom nieodpłatnej pomocy prawnej. Dostosowanie prawa polskiego do przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca.</p> <p>Nr w wykazie prac Projekt oczekuje na umieszczenie w wykazie prac</p>
--	--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Nasilający się ruch migracyjny wymaga z jednej strony zapewnienia przybywającym cudzoziemcom ochrony zgodnie z ustalonymi standardami, z drugiej zaś strony zapewnienia porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym celu konieczne jest prowadzenie sprawnych i skutecznych procedur uchodźczych, uwzględniających uzasadnione potrzeby cudzoziemców, a jednocześnie zabezpieczających interesy Rzeczypospolitej Polskiej w sferze bezpieczeństwa i porządku wewnętrznego. Osobom potrzebującym ochrony międzynarodowej musi zostać zapewniony dostęp do bezpiecznych i skutecznych, z prawnego punktu widzenia, procedur uchodźczych, zaś osoby nadużywające procedur i traktujące je instrumentalnie, wyłącznie w celu przekroczenia granicy Schengen i dalszej nielegalnej migracji, nie powinny być wpuszczone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw, zwany dalej „projektem ustawy”, ma zapewnić powyższe poprzez dalszą harmonizację prawa krajowego z prawem Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim w zakresie unormowań wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 60), zwanej dalej „dyrektywą 2013/32/UE”, głównie poprzez wprowadzenie określonych w art. 43 dyrektywy 2013/32/UE procedur granicznych. W celu zapewnienia realizacji procedur granicznych projekt ustawy przewiduje przekształcenia instytucjonalne na poziomie instancji odwoławczej w odniesieniu do Rady do Spraw Uchodźców, która zgodnie z obecnie obowiązującym stanem prawnym jest organem administracji publicznej rozpatrującym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia wydane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w sprawach udzielenia ochrony międzynarodowej. W miejsce Rady do Spraw Uchodźców proponuje się powołanie nowego organu – Rady do spraw Cudzoziemców, posiadającej szerokie kompetencje i cechy sądu w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Ponadto aby wykorzystać możliwości, jakie daje procedura graniczna i skrócić czas postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, projekt ustawy przewiduje także wprowadzenie do prawa krajowego uregulowanych w dyrektywie 2013/32/UE koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia i bezpiecznego kraju trzeciego.

Dodatkowo celem projektu ustawy jest usprawnienie prowadzonych przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców postępowań w sprawach udzielenia ochrony międzynarodowej, w tym wprowadzenie rozwiązań prawnych umożliwiających w ramach jednego postępowania administracyjnego wszczętego na podstawie wniosku cudzoziemca o udzielenie ochrony międzynarodowej, orzekanie, w przypadku odmowy przyznania ochrony międzynarodowej,

o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, a w przypadku braku przesłanek do jej udzielenia, o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu i o zakazie wjazdu. Obecnie bowiem są prowadzone dwa, odrębne postępowania w odniesieniu do tożsamej sytuacji osobistej, jak i społeczno-politycznej cudzoziemca powstałej w kraju jego pochodzenia, tj. w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej – przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz w sprawie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych – przed organami Straży Granicznej w ramach postępowania w sprawie zobowiązania do powrotu.

W celu zapobiegania nadużywania instytucji ochrony międzynarodowej poprzez składanie kolejnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, skutecznego zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz efektywnego wykonania orzeczenia o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, proponuje się w przypadku złożenia przez cudzoziemca lub w jego imieniu kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przedłużenie okresu pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców o kolejne sześć miesięcy.

Projekt ustawy przewiduje również usprawnienie trybu doręczeń w postępowaniach w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej. Rozszerza się istniejący aktualnie system nieodpłatnej pomocy prawnej na postępowania odwoławcze dotyczące zobowiązania cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu. Powyższe rozwiązanie wynika z przekazania orzekania w II instancji w zakresie zobowiązania cudzoziemca do powrotu do Rady do Spraw Cudzoziemców jako sądu w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W celu wdrożenia do polskiego porządku prawnego art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 16.12.2008, str. 98) projektowana regulacja przewiduje, iż cudzoziemcowi będzie przysługiwała – na jego wniosek – nieodpłatna pomoc prawna.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 i 4 dyrektywy „3. Dany obywatel państwa trzeciego ma możliwość uzyskania porady prawnej oraz, w razie konieczności, pomocy tłumacza. 4. Państwa Członkowskie zapewniają, aby niezbędna pomoc prawna lub reprezentacja prawna została przyznana nieodpłatnie na wniosek, zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi lub z zasadami dotyczącymi pomocy prawnej oraz mogą ustalić, że taka nieodpłatna pomoc prawna lub reprezentacja prawna podlegają warunkom określonym w art. 15 ust. 3-6 dyrektywy 2005/85/WE.”

Ponadto, przedmiotowy projekt ma na celu nowelizację przepisów regulujących pomoc w dobrowolnym powrocie, przekazanie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, zwanego dalej „rozporządzeniem 604/2013”, oraz przepisów regulujących pomoc związaną z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wprowadzenie do krajowego systemu azylowego procedur granicznych przyspieszy i usprawni postępowanie o udzielenie ochrony międzynarodowej w odniesieniu do osób, które złożą wniosek w przejściu granicznym, nie spełniając warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium oraz wskażą inne przyczyny złożenia wniosku niż obawa przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej lub ryzyko doznania poważnej krzywdy albo nie podadzą żadnych informacji o okolicznościach związanych z obawą przed prześladowaniem lub ryzykiem doznania poważnej krzywdy; wprowadzą organ rozpatrujący wniosek w błąd przez zatajenie informacji lub dokumentów albo przedstawienie fałszywych informacji lub dokumentów, dotyczących ich tożsamości lub obywatelstwa o istotnym znaczeniu dla nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej; przedstawią wyraźnie niespójne, sprzeczne lub nieprawdopodobne wyjaśnienia na potwierdzenie faktu prześladowania lub ryzyka doznania poważnej krzywdy, które są sprzeczne ze sprawdzonymi informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia; pochodzą z bezpiecznego kraju pochodzenia lub państwo niebędące państwem członkowskim jest uważane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy; złożą kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i nie zaistniały ani nie zostały przedstawione przez wnioskodawcę żadne nowe dowody ani okoliczności faktyczne lub prawne, znacząco zwiększające prawdopodobieństwo udzielenia ochrony międzynarodowej; stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego lub były z tego powodu w przeszłości wydalone z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; prawdopodobnie w złej wierze zniszczyły dokument tożsamości lub dokument podróży lub pozbyły się ich, jeżeli te dokumenty pomogłyby w ustaleniu ich tożsamości lub obywatelstwa; odmawiają wywiązania się z obowiązku poddania się pobraniu odcisków linii papilarnych przewidzianego w rozporządzeniu 603/2013. Jak wynika z art. 43 dyrektywy 2013/32/UE państwa członkowskie mogą, zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II tej dyrektywy, przewidzieć procedury pozwalające podejmować na granicach lub w strefach tranzytowych państw członkowskich decyzje dotyczące dopuszczalności wniosku zgodnie z art. 33, z którymi wystąpiono w takich miejscach lub merytorycznej treści wniosku w postępowaniu zgodnie z art. 31 ust. 8. Powyższe rozwiązanie zaimplementowane do prawa krajowego ma również zahamować nielegalną migrację cudzoziemców, którzy porzucają procedurę azylową wkrótce po wystąpieniu z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzenie procedur granicznych jest nierozdzielnie związane z koniecznością powierzenia kompetencji instancji

odwoławczej podmiotowi o cechach sądu w rozumieniu tego pojęcia przypisywanym mu na gruncie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Wprowadzenie do krajowego porządku prawnego procedur granicznych przy utrzymaniu obecnego toku instancji (Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców i Rada do Spraw Uchodźców) byłoby całkowicie niecelowe, gdyż nie zostałyby osiągnięty efekt akceleracji działań państwa wobec cudzoziemca i nie zostałyby zahamowana nielegalna migracja do innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 43 ust. 2 dyrektywy 2013/32/UE po upływie czterech tygodni od wszczęcia postępowania w trybie granicznym w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej cudzoziemiec musi zostać wpuszczony na terytorium państwa, o ile w tym czasie nie zakończy się postępowanie przed organem rozstrzygającym. W obecnym układzie toku instancji, gdy Rada do Spraw Uchodźców nie ma w pełni cech sądu i może być traktowana jedynie jako kolejny organ rozstrzygający (w rozumieniu prawa Unii Europejskiej, tj. tak samo jak organ pierwszej instancji), w terminie czterech tygodni musiałoby dojść do doręczenia decyzji ostatecznej. Jest to niewykonalne poza sytuacją, gdy cudzoziemiec nie wniósłby odwołania. Założeniem dyrektywy 2013/32/UE jest stosowanie procedur granicznych wyłącznie w przypadku bezpośredniej kontroli instancyjnej przez sąd. Wówczas termin czterech tygodni odnoszony byłby wyłącznie do etapu postępowania przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a w okresie postępowania odwoławczego (o ile wykonanie decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców zostanie wstrzymane), cudzoziemiec może pozostawać w detencji.

Oprócz możliwości wdrożenia procedur granicznych, utworzenie organu o charakterze sądu pozwoli też na wykonanie decyzji o zobowiązaniu do powrotu już po doręczeniu orzeczenia organu o charakterze sądu, o ile nie dojdzie do wstrzymania wykonania tego orzeczenia.

Celem wprowadzenia powyższego rozwiązania jest również skrócenie czasu załatwienia sprawy w pozostałych przypadkach. Przyjęta przez projektodawcę koncepcja zakłada bowiem rozszerzenie zakresu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej. Proponuje się ustanowienie w tym postępowaniu Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców organem właściwym do orzekania o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu w przypadku odmowy udzielenia ochrony międzynarodowej. Obecnie z uwagi na dwutorowość postępowań (odmowa udzielenia ochrony międzynarodowej wydawana przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a zobowiązanie do powrotu przez organy Straży Granicznej) nadmiernemu wydłużeniu ulega pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, któremu odmówiono udzielenia ochrony międzynarodowej. W przypadku kumulacji rozstrzygnięć w jednej decyzji administracyjnej, a więc orzekania w jednej decyzji jednocześnie o odmowie udzielenia ochrony międzynarodowej i zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, konieczne jest, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców był właściwy orzekać także o udzieleniu zgody na pobyt ze względów humanitarnych, jak i o zakazie wjazdu.

W zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej, projektowany w dziale VIII ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, z późn. zm.) rozdział 2a „Nieodpłatna pomoc prawna” określa podmioty uprawnione do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, organizację pomocy prawnej oraz tryb przyznawania cudzoziemcom pomocy prawnej.

Ponadto, w celu uproszczenia procedur związanych z pomocą w dobrowolnym powrocie oraz przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 oraz w celu zwiększenia efektywności działań Straży Granicznej zostaną wprowadzone następujące zmiany:

- Komendant Główny Straży Granicznej przejmie kompetencje Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie oraz przeniesienia cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013;
- pomoc w dobrowolnym powrocie będzie realizowana wyłącznie przez Komendanta Głównego Straży Granicznej;
- pomoc w dobrowolnym powrocie będzie udzielana na wniosek cudzoziemca, w drodze decyzji.

Planuje się również zmiany w zakresie przejścia przez komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie wydawania decyzji o przekazaniu cudzoziemca, o którym mowa w art. 393a ust. 1, do odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projekt ustawy został opracowany zgodnie z przepisami dyrektywy 2013/32/UE, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 180 z 29.06.2013, str. 96) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 348 z 24.11.2008, str. 98).

Koncepcja bezpiecznych krajów trzecich została dotychczas wdrożona i jest stosowana m.in. w następujących państwach członkowskich Unii Europejskiej: Austria, Belgia, Czechy, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy, Słowacja, Wielka Brytania, Węgry. Ww. państwa członkowskie prowadzą także własne krajowe listy bezpiecznych krajów pochodzenia. Określone zaś w art. 43 dyrektywy 2013/32/UE procedury graniczne wprowadziły do prawa krajowego m.in. Hiszpania, Holandia i Węgry.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Cudzoziemcy	<p>A. Brak możliwości wskazania liczby cudzoziemców, wobec których będą prowadzone postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, zobowiązania cudzoziemca do powrotu</p> <p>B. W zakresie implementacji przepisów rozporządzenia 604/2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Około 1 000 cudzoziemców korzystających z pomocy w dobrowolnym powrocie, – Około 130 cudzoziemców przekazanych do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, – Około 20 cudzoziemców korzystających z pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013. 	Dane statystyczne gromadzone przez Straż Graniczną oraz Urząd do Spraw Cudzoziemców	<p>Postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej oraz zobowiązania cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu. Wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych pozwalających na uproszczenie procedur udzielania pomocy w dobrowolnym powrocie, przekazania do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 oraz udzielania cudzoziemcom pomocy w przeniesieniu do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.</p>
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	1 urząd		Obsługa organizacyjno-techniczna oraz księgową Rady do spraw Cudzoziemców.
Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców	1 organ	Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, z późn. zm.)	Rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.
organy Straży Granicznej		Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1643, z późn. zm.)	Organizacja nieodpłatnej pomocy prawnej przysługującej cudzoziemcowi, wobec którego została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu. Wydawanie decyzji o

			<p>zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu.</p> <p>Wydawanie decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu.</p> <p>Prowadzenie postępowań w sprawie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie, przekazywania cudzoziemców do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 oraz udzielania cudzoziemcom pomocy w przeniesieniu do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013.</p>
Rada do spraw Cudzoziemców	1 organ administracji publicznej	Projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw	<p>Rozpatrywanie odwołań od decyzji i zażeń na postanowienia wydawane przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów działu II ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem spraw, o których mowa w rozdziale 4a i rozdziale 5.</p> <p>Stwierdzanie nieważności decyzji i postanowień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i organów Straży Granicznej, wydanych w postępowaniach, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również w sprawach wznowienia postępowania, uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności wydanych przez siebie decyzji lub postanowień.</p> <p>Rozpatrywanie odwołań od decyzji o zobowiązaniu</p>

		<p>cudzoziemca do powrotu. Rozpatrywanie odwołań od decyzji o przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu. Rozpatrywanie odwołań od decyzji wojewody w postępowaniu o wydalenie obywatela Unii Europejskiej lub członka rodziny niebędącego obywatelem Unii Europejskiej oraz w postępowaniu w sprawie uchylecia decyzji o wydaleniu tych osób. Rozpatrywanie odwołań od decyzji Szefa Urzędu w sprawach wydania albo wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych na podstawie art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Rozpatrywanie odwołań od decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego powrotu oraz cofnięcia zakazu ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen. Rozpatrywanie odwołań od decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany. Rozpatrywanie odwołań od decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta placówki Straży Granicznej w sprawach cofnięcia cudzoziemcowi zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany. Rozpatrywanie odwołań od decyzji Szefa Urzędu w postępowaniu w sprawie ustalenia odpowiedzialnego</p>
--	--	--

			państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 20 rozporządzenia 604/2013.
Adwokaci i radcowie prawni (wykonujący zawód)	Ok. 13 485 adwokatów Ok. 27 706 radców prawnych	Dane Ministerstwa Sprawiedliwości	Udzielanie pomocy prawnej.
Organizacje pozarządowe	Ok. 300	Na podstawie badania przeprowadzonego w ramach projektu „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce” przez Instytut Spraw Publicznych w 2012 r.	Udzielanie pomocy prawnej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw został opracowany w resorcie spraw wewnętrznych i administracji. W celu wykonania wynikającego z przepisów obowiązującego prawa obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania następującym podmiotom:

- 1) Prokuratorowi Generalnemu – art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 177, z późn. zm.);
- 2) Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej – art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999, z późn. zm.);
- 3) Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych – art. 60 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, z późn. zm.);
- 4) Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego – art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, z późn. zm.);
- 5) Prezesowi Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 2261);
- 6) Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych – art. 12 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922);
- 7) Krajowej Radzie Sądownictwa – art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 976, z późn. zm.);
- 8) Radzie do Spraw Uchodźców – art. 89p ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1836, z późn. zm.).

Ponadto projekt został przekazany do konsultacji publicznych wojewodom. Projektowana regulacja będzie wymagała opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany:

- 1) Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
- 2) Rzecznikowi Praw Dziecka;
- 3) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka;
- 4) Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (IOM);
- 5) Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR);
- 6) Sekcji Praw Człowieka Uniwersyteckiej Poradni Prawnej UJ;
- 7) Stowarzyszeniu Amnesty International;
- 8) Fundacji Instytut Spraw Publicznych;
- 9) Fundacji Refugee.pl;
- 10) Stowarzyszeniu Interwencji Prawnej;
- 11) Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć;
- 12) Stowarzyszeniu „Emigrant”;
- 13) Stowarzyszeniu Interkulturalni PL;
- 14) Caritas Polska;
- 15) Fundacji Panoptikon;
- 16) Fundacji Ocalenie;
- 17) Fundacji Rozwoju Oprócz Granic;
- 18) Fundacji Multiocalenie;
- 19) Fundacji Instytut na Rzecz Państwa Prawa;
- 20) Fundacji Polskie Forum Migracyjne;
- 21) Komisji Dialogu Społecznego ds. Cudzoziemców działającej przy Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st.

budżet państwa utworzenie w MSWiA komórki org. do obsługi Rady ds. Cudzoziemców – bieżące funkcjonowanie	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,45
budżet państwa modernizacja systemu teleinformatycznego obsługującego krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców	0,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,10
Saldo ogółem	-2,54	-4,05	-4,16	-4,27	-4,38	-4,52	-4,64	-4,75	-4,84	-4,98	-43,13
budżet państwa	-3,51	-6,05	-6,21	-6,37	-6,54	-6,72	-6,90	-7,07	-7,24	-7,42	-64,03
JST	0,09	0,20	0,20	0,21	0,21	0,21	0,22	0,23	0,24	0,24	2,05
Narodowy Fundusz Zdrowia	0,17	0,34	0,35	0,36	0,37	0,38	0,39	0,40	0,41	0,42	3,59
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	0,66	1,35	1,39	1,42	1,46	1,49	1,53	1,57	1,62	1,65	14,14
Fundusz Pracy	0,05	0,11	0,11	0,11	0,12	0,12	0,12	0,12	0,13	0,13	1,12
Źródła finansowania	<p>Zwiększenie limitu wydatków w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, w zakresie środków przeznaczonych do dyspozycji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, w związku z koniecznością zwiększenia zatrudnienia w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców oraz modernizacją systemu teleinformatycznego obsługującego krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców.</p> <p>Zwiększenie limitu wydatków w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, w zakresie środków przeznaczonych do dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej, w związku z wejściem w życie regulacji w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu – w drugiej instancji.</p> <p>Zwiększenie limitu wydatków w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, na działanie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w związku z utworzeniem Rady do spraw Cudzoziemców (szczegółowy opis został przedstawiony w części „Dodatkowe informacje, w tym...”).</p> <p>Ponadto, w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, w zakresie implementacji przepisów rozporządzenia 604/2013, koniecznym będzie przesunięcie środków finansowych przeznaczonych na pomoc cudzoziemcom w dobrowolnym powrocie oraz na pomoc związaną z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego lub innego państwa stosującego rozporządzenie 604/2013 odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, będących w dyspozycji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców do dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.</p>										
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń:</p> <p>Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanych regulacji oszacowano na podstawie „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – październik 2016 r.”.</p> <p>Podstawą szacunku były informacje przedstawione przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, komórki organizacyjne Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.</p> <p>Kwotę wydatków dla budżetu państwa w kolejnych latach obliczono w oparciu o wskaźnik CPI – dynamika średnioroczna.</p> <p>Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanych regulacji:</p> <p><u>W zakresie Straży Granicznej</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koszty wynikające z realizacji zadań związanych z rozpatrzeniem wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w trybie granicznym, tj. <ol style="list-style-type: none"> 1) zatrzymanie cudzoziemca, 2) doprowadzenie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, 3) zapewnienie opieki medycznej, 4) pobyt cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, 5) doprowadzenie cudzoziemca do granicy lub od granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje powrót 										

- są zabezpieczone w budżecie państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, środki przeznaczone do dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Koszty związane z wejściem w życie regulacji w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej. Pomoc prawna w ramach postępowań odwoławczych będzie polegała na sporządzeniu odwołania od decyzji komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta placówki Straży Granicznej oraz działaniu w charakterze pełnomocnika strony w postępowaniu przed organem drugiej instancji. W tym zakresie konieczne jest również zapewnienie tłumaczeń ustnych. Skutki finansowe związane z wejściem w życie regulacji w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, przedłużeniu terminu dobrowolnego powrotu – w drugiej instancji:
  - 1) koszty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez adwokata, radcę prawnego lub osobę niebędącą adwokatem lub radcą prawnym zatrudnioną w organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego (wraz z kosztami przejazdów) – ok. 435 tys. zł rocznie;
  - 2) koszty tłumaczeń ustnych – ok. 432 tys. zł rocznie.

W celu pokrycia wydatków w wysokości ok. 867 tys. zł rocznie w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach postępowań o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu – w drugiej instancji, konieczne będzie zwiększenie limitu wydatków w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych w zakresie środków przeznaczonych do dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej w 2017 roku i latach następnych. Projektowane regulacje w przedmiotowym zakresie będą stanowić podstawę do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa w 2017 roku i latach następnych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych w zakresie środków przeznaczonych do dyspozycji Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Wejście w życie przepisów regulujących wydłużenie pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych.

W zakresie Urzędu do Spraw Cudzoziemców

1. Zwiększenie zatrudnienia w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców
Przy założeniu, że procedura graniczna przed Szefem Urzędu do Spraw Cudzoziemców powinna być przeprowadzana w ciągu 20 dni istnieje potrzeba uruchomienia 3 nowych wydziałów, tj. dwóch wydziałów zajmujących się rozpatrywaniem wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w trybie granicznym oraz 1 wydziału do obsługi postępowań odwoławczych, wobec tego, że Urząd do Spraw Cudzoziemców będzie stroną w postępowaniu przed Radą do spraw Cudzoziemców.
Konieczne jest zatem zwiększenie zatrudnienia w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców.
Przyjmuje się, że pomieszczenia dla pracowników Urzędu do Spraw Cudzoziemców będą w razie potrzeby bezpłatnie udostępniane przez Straż Graniczną (Biała Podlaska i Przemyśl).
Przyjmuje się utworzenie 3 wydziałów obejmujących 1 etat naczelnika, 1 etat sekretarki i 5 etatów pracowników merytorycznych (21 osób).
Roczny koszt wynagrodzeń dla 21 osób to ok. 1 407 tys. zł.
Koszt wyposażenia stanowisk pracy to ok. 222 tys. zł. Koszty związane z bieżącym funkcjonowaniem to ok. 11 tys. zł w pierwszym roku, a w kolejnych latach ok. 21 tys. zł.
2. Modernizacja systemu Pobyt v. 2
Zmiany w systemie teleinformatycznym obsługującym krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców wynikają z wprowadzenia trybu granicznego w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz utworzenia nowego organu o charakterze sądu w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. Rady do spraw Cudzoziemców.
Koszty niezbędnej modyfikacji ze strony Urzędu do Spraw Cudzoziemców wyniosą ok. 100 tys. zł, przy czym należy podkreślić, że są to koszty szacunkowe.

W celu pokrycia oszacowanych kosztów w związku z koniecznością zwiększenia zatrudnienia w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców i modernizacji systemu Pobyt v.2, konieczne będzie zwiększenie limitu wydatków w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych w zakresie środków przekazanych do dyspozycji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w 2017 roku i latach następnych.

Projektowane regulacje w przedmiotowym zakresie będą stanowić podstawę do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa w 2017 roku i latach następnych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych w zakresie środków przeznaczonych do dyspozycji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

W zakresie Rady do spraw Cudzoziemców

Z utworzeniem Rady do spraw Cudzoziemców będą wiązać się następujące koszty:

- 1) wynagrodzenia członków Rady (17 członków) – ok. 2 458 tys. zł, na które składają się ok. 2 436 tys. zł (koszt wynagrodzeń), ok. 22 tys. zł (dodatek zadaniowy);
- 2) bieżącego funkcjonowania Rady – ok. 21 tys. zł (w pierwszym roku, a w kolejnych ok. 39 tys. zł);
- 3) wyposażenia stanowisk pracy – ok. 91 tys. zł, a także w przypadku gdy miejscem pracy członków Rady byłyby pomieszczenia nowe (również w nowym budynku) konieczne jest uwzględnienie kosztów związanych z przygotowaniem tych pomieszczeń do obsługi urzędzeń teletransmisyjnych – ok. 54 tys. zł (łącznie ok. 145 tys. zł).

Obecnie obsługę administracyjną i kancelaryjną Rady do Spraw Uchodźców zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, a działalność Rady do Spraw Uchodźców jest finansowana z budżetu państwa, z rozdziału dotyczącego Rady do Spraw Uchodźców, z części dotyczącej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Zgodnie z projektem ustawy Rada do spraw Uchodźców stanie się Radą do spraw Cudzoziemców, natomiast obsługę organizacyjno-techniczną oraz księgową Rady zapewni urząd ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a działalność Rady będzie finansowana z budżetu państwa z części 42 – Sprawy wewnętrzne. W związku z powyższym, wydatki na wynagrodzenia członków Rady (12 osób) oraz bieżące funkcjonowanie Rady od 2017 r. oraz na kolejne lata zostaną sfinansowane poprzez przeniesienie środków z części dotyczącej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do części ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Przedmiotowe przeniesienie stanowi jednak tylko część środków potrzebnych do funkcjonowania nowej Rady do Spraw Cudzoziemców, pozostała część środków będzie pochodziła w 2017 r. z rezerwy celowej poz. 73 – na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania oraz na zadania związane z poprawą finansów publicznych, w tym odbudową dochodów budżetu państwa). Natomiast na pokrycie wydatków na wynagrodzenia kolejnych 5 osób, ich bieżące funkcjonowanie oraz wyposażenie stanowisk pracy dla wszystkich 17 członków konieczne będzie zwiększenie limitu w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych od 2017 roku i w latach następnych.

Projektowane regulacje w przedmiotowym zakresie będą stanowić podstawę do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa w 2017 roku i latach następnych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

W zakresie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji:

Z utworzeniem w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji komórki organizacyjnej do obsługi organizacyjno-technicznej oraz księgowej Rady do spraw Cudzoziemców będą wiązać się następujące koszty:

- 1) wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) 14 pracowników (1 etat – dyrektor, 1 etat – naczelnik, 4 etaty – główny specjalista, 4 – etaty – starszy specjalista, 4 etaty – specjalista) – ok. 1 502 tys. zł;
- 2) bieżącego funkcjonowania – ok. 42 tys. zł;
- 3) wyposażenia stanowisk pracy – jednorazowo ok. 70 tys. zł.

Korzyści zastosowania procedury granicznej w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej

Wprowadzenie procedury granicznej przy uwzględnieniu utworzenia Rady do spraw Cudzoziemców jako organu odwoławczego od decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców przyniesie znaczące oszczędności dla budżetu państwa w związku ze skróceniem okresu udzielania pomocy socjalnej cudzoziemcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Przy założeniu objęcia procedurą graniczną 100 cudzoziemców przez okres maksymalnie 60 dni, oszczędności w ramach udzielania pomocy socjalnej wyniosą ok. 756 tys. zł.

Jeżeli procedurą graniczną obejmie się co najmniej 6 grup 100 osobowych rocznie (rotacja maksymalnie co 60 dni) z wykorzystaniem 100 miejsc w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców w Białej Podlaskiej, wygenerowane oszczędności wyniosą co najmniej 4 mln 536 tys. zł rocznie.

W przypadku gdy w celu prowadzenia procedury granicznej zostanie wykorzystanych 100 miejsc w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców w Białej Podlaskiej, a także 58 miejsc w strzeżonym ośrodku

dla cudzoziemców w Lesznowoli, to oszczędności z tytułu skrócenia czasu udzielania pomocy socjalnej wyniosą ok. 7 mln 169 tys. zł rocznie, co stanowi obecnie prawie 13% budżetu Urzędu do Spraw Cudzoziemców przeznaczonego na pomoc socjalną.
 Oszczędności w budżecie przeznaczanym na pomoc socjalną dla cudzoziemców skompensują prognozowane koszty proponowanych w projekcie ustawy rozwiązań legislacyjnych, a nawet należy się spodziewać dużej nadwyżki.

W zakresie implementacji przepisów rozporządzenia 604/2013

Wejście w życie projektowanych regulacji w związku z przejściem przez Komendanta Głównego Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie oraz pomocy w związku z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013 nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. W budżecie państwa w części 42 – sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, koniecznym będzie przesunięcie środków finansowych przeznaczonych na pomoc cudzoziemcom w dobrowolnym powrocie oraz na pomoc związaną z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego lub innego państwa stosującego rozporządzenie 604/2013 odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, znajdujących się w budżecie Urzędu do Spraw Cudzoziemców do budżetu Straży Granicznej.

Po wejściu w życie projektowanej regulacji dotyczącej przejścia przez Komendanta Głównego Straży Granicznej kompetencji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie udzielania cudzoziemcom pomocy w dobrowolnym powrocie oraz pomocy związanej z przeniesieniem cudzoziemca do innego państwa członkowskiego lub innego państwa stosującego rozporządzenie 604/2013 odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia 604/2013, w budżecie państwa w części 42 – sprawy wewnętrzne, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, koniecznym będzie przesunięcie środków finansowych w wysokości 250 000 zł, znajdujących się w budżecie Urzędu do Spraw Cudzoziemców do budżetu Straży Granicznej.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń) (dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało również wpływu w ujęciu niepieniężnym na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
X nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wejście w życie projektowanej ustawy proponuje się ustalić poprzez wskazanie daty, tzn. 1 lipca 2017 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących zawarcia porozumień z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych oraz stworzenia listy organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego, uprawnionych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, które wejdą w życie wcześniej niż pozostałe przepisy ustawy, tj. z dniem 15 maja 2017 r., aby w dacie wejścia w życie pozostałych regulacji objętych projektem cudzoziemcy mieli realną możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na zakres projektowanych regulacji proponuje się, aby ewaluacja projektowanej ustawy nastąpiła nie wcześniej niż po upływie dwóch lat. Jako miernik oczekiwanych efektów związanych z wprowadzeniem procedury granicznej polegających na ograniczeniu wydatków na pomoc socjalną dla cudzoziemców proponuje się uwzględnić okres trwania postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej cudzoziemców objętych tą procedurą oraz liczbę cudzoziemców objętych procedurą graniczną w danym roku.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Załącznik nr 1 – Metodologia wyliczeń kosztów związanych z nieodpłatną pomocą prawną udzielaną cudzoziemcom w ramach postępowania odwoławczego Załącznik nr 2 – Metodologia wyliczeń zapotrzebowania na pracowników w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców Załącznik nr 3 – Metodologia wyliczeń kosztów związanych z utworzeniem Rady do spraw Cudzoziemców Załącznik nr 4 – Metodologia wyliczeń kosztów związanych z utworzeniem w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych		

METODOLOGIA WYLICZEŃ KOSZTÓW ZWIĄZANYCH Z NIEODPŁATNĄ POMOCĄ PRAWNĄ UDZIELANĄ CUDZOZIEMCOM W RAMACH POSTĘPOWANIA ODWOŁAWCZEGO

Metodologia przyjęta przy wyliczaniu zapotrzebowania na adwokatów, radców prawnych oraz osoby niebędące adwokatami lub radcami prawnymi zatrudnione w organizacjach pozarządowych prawników opiera się na średniej liczbie odwołań od decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu oraz przewidywanym zwiększeniu odwołań, w szczególności składanych w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców.

Liczba odwołań składanych od decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu:

2014 r. (maj – grudzień) – 288 odwołań

2015 r. (styczeń – grudzień) – 971 odwołań

2016 r. (styczeń – wrzesień) – 975 odwołań

Średnia liczba złożonych odwołań w okresie 3 lat: **750**.

Przy założeniu, że średnia liczba odwołań wynosiła ok. **750**, a 1 prawnik może zająć się ok. **120 sprawami rocznie**, szacunkowo potrzebnych jest do wykonania tych zadań na dotychczasowym poziomie 6 prawników. Dodatkowo, mając na uwadze wprowadzenie korzystnej dla cudzoziemców instytucji nieodpłatnej pomocy prawnej, przewiduje się zwiększenie liczby odwołań, w szczególności składanych przez cudzoziemców przebywających w strzeżonych ośrodkach oraz w aresztach dla cudzoziemców, w związku z czym szacunkowo potrzebnych będzie dodatkowo 3 prawników obsługujących 6 strzeżonych ośrodków i 2 areszty dla cudzoziemców. Łącznie szacunkowo potrzebnych jest **9 prawników**.

Przy szacowaniu kosztów usługi świadczonej przez prawników w ramach projektowanych przepisów o nieodpłatnej pomocy prawnej oparto się na rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1715). Zgodnie z § 2 koszty nieodpłatnej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują: 1) opłatę ustaloną zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz 2) niezbędne i udokumentowane wydatki radcy prawnego ustanowionego z urzędu. Do przygotowania skutków finansowych świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przyjęto założenie, że opłatę za świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej powiększa się do 150 %, opłaty określonej w § 21 ust. 1 pkt 1 lit. c. Powiększenie opłaty za świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej wynika z uwzględnienia stopnia zawiłości sprawy oraz nakładu pracy radcy prawnego, w szczególności wkładu jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, w tym czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz liczby spotkań z cudzoziemcem. Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu cechuje się dużą złożonością. W postępowaniu tym organ, stwierdzając przesłanki nielegalnego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany rozstrzygnąć również w przedmiocie udzielenia zgody na pobyt ze względów humanitarnych oraz udzielenia zgody na pobyt tolerowany.

W związku z tym do wyliczeń przyjęto kwotę określoną w § 21 ust. 1 pkt 1 lit. c ww. rozporządzenia tj. 240 zł. Jako niezbędne wydatki przyjęto koszty przejazdów do strzeżonego ośrodka, aresztu dla cudzoziemców oraz do Rady do spraw Cudzoziemców celem przygotowania stosownych dokumentów, w zależności od potrzeb jednorazowo lub kilkakrotnie. Do wyliczenia przyjęto, że zwrot będzie dotyczył kosztów przejazdu do 50 km z uwagi na fakt, że zakłada się, że cudzoziemcy będą w większości korzystać z usług adwokatów, radców prawnych oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy prawnej najbliższej miejsca pobytu cudzoziemca.

Jako założenie przyjęto, że przejazdy będą odbywać się w granicach do 50 km, co w przeliczeniu w oparciu o stawkę za 1 km przebiegu samochodu osobowego o poj. skok. pow. 900 cm³ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. poz. 271, z późn. zm.) wyniesie ok. 42 zł tj. 50 km × 0,8358 = 41,79 zł.

Wyliczenie kosztów usługi świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie ww. rozporządzenia:
240 zł × 150% = 360 zł + 42 zł = **402 zł**.

Szczegółowe wyliczenie kosztów usługi świadczonej przez prawników w ramach projektowanych przepisów o nieodpłatnej pomocy prawnej:

sporządzenie odwołania + reprezentacja prawna (1 sprawa) – ok. 402 zł × 120 spraw = 48 240 zł × 9 prawników = 434 160 zł rocznie.

W związku z tym, że przedmiotowe sprawy dotyczą cudzoziemców nieposługujących się językiem polskim konieczne jest przy szacowaniu kosztów usługi świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej uwzględnienie kosztów związanych z zapewnieniem tłumaczeń ustnych.

Zakłada się zapewnienie 1h pracy tłumacza przy każdej sprawie. Jako średni koszt 1h tłumaczenia w zakresie języków z trzeciej grupy językowej przyjęto kwotę **400 zł** (koszt 1h tłumaczenia ustnego na terenie Warszawy - 307,50 zł, koszt 1h tłumaczenia ustnego poza terenem Warszawy – 492 zł; średni koszt 400 zł).

Szczegółowe wyliczenie kosztów tłumaczenia:

400 zł × 120 spraw = 48 000 zł × 9 prawników = 432 000 zł rocznie.

Koszt ogólny świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach postępowania odwoławczego:

434 160 zł + 432 000 zł = **866 160 zł rocznie.**

Załącznik nr 2 do OSR

**METODOLOGIA WYLICZEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW
W URZĘDZIE DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW**

Pracownicy potrzebni do rozpatrzenia wniosków w procedurze granicznej

Metodologia przyjęta przy wyliczaniu zapotrzebowania na pracowników w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców opiera się na średniej liczbie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej składanych w przejściu granicznym przez osoby, które nie spełniają warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium.

Liczba przyjętych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej składanych w przejściu granicznym przez osoby, które nie spełniają warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium:

2013 r. – 4 982

2014 r. – 1 532

2015 r. – 3 096

W ujęciu średniorocznym na podstawie statystyk Straży Granicznej za lata 2013-2015 liczba ta wynosi 3 203 wnioski.

Wstępnej analizy i dekretacji spraw będzie dokonywać naczelnik wydziału.

Przy założeniu, że 10 % z ogólnej liczby wniosków nie będzie kwalifikować się do trybu granicznego, do rozpatrzenia wniosków i wydania decyzji w trybie granicznym kierowanych będzie 2 883 wnioski rocznie. Z uwagi na stopień skomplikowania spraw rozpatrywanych w trybie granicznym przyjmuje się, że 1 pracownik merytoryczny rozpatrzy ok. 288 spraw rocznie (średnio 24 sprawy miesięcznie). Oznacza to, że do rozpatrzenia wniosków w trybie granicznym szacunkowo potrzebnych jest ok. 10 pracowników.

Pozostałe 10% wniosków będzie przekazywane do rozpatrzenia wydziałom merytorycznym orzekającym w sprawach udzielania ochrony międzynarodowej, które nie będą prowadzone w procedurze granicznej.

Pracownicy potrzebni do obsłużenia zadań Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców związanych z koncepcją, że Szef Urzędu stanie się stroną w postępowaniach przed Radą do spraw Cudzoziemców

Metodologia przyjęta przy wyliczaniu zapotrzebowania na pracowników w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców opiera się na średniej liczbie odwołań od decyzji Szefa Urzędu w sprawach udzielania ochrony międzynarodowej składanych do Rady do Spraw Uchodźców.

Liczba odwołań składanych do Rady do Spraw Uchodźców:

2013 r. – 771 odwołań

2014 r. – 764 odwołania

2015 r. – 1 441 odwołań.

Średnia liczba odwołań złożonych do Rady do Spraw Uchodźców na przestrzeni ostatnich trzech lat wynosi 992 odwołania rocznie.

Przy założeniu, że średnia liczba odwołań wynosi ok. 992 rocznie przyjęto, że 1 pracownik może zająć się ok. 198 sprawami rocznie z uwagi na skomplikowany charakter spraw i ich nieszablonowość. Oznacza to, że do obsługi tych zadań szacunkowo potrzebnych jest ok. 5 pracowników.

Przy założeniu, że 10 pracowników rozpatrujących wnioski w trybie granicznym wejdzie w skład 2 wydziałów (po 5 osób) i pracownicy obsługujący zdania Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców związane z postępowaniem przed Radą do Spraw Cudzoziemców wejdą w skład odrębnego wydziału a każdy wydział będzie kierowany przez naczelnika i obsługiwany przez 1 sekretarkę, łącznie potrzebnych będzie 21 pracowników. Roczny koszt ich zatrudnienia wyniesie 1.407.384,03 zł w przypadku gdy uwzględni się dodatek stażowy na poziomie 20%.

Kalkulacja kosztów zatrudnienia 21 osób

- naczelnicy wydziałów i pracownicy merytoryczni będą pracownikami korpusu służby cywilnej
- sekretarki będą pracownikami spoza korpusu służby cywilnej

pracownik merytoryczny - mnożnik 1,600

mnożnik	1,600
Kwota bazowa 2017 r.	1 873,84
wynagrodzenie zasadnicze	2 998,14
% wysługi	20%
kwota wysługi	599,63
Brutto	3 597,77
składka emerytalna pracownika 9,76%	351,14
składka rentowa pracownika 1,5%	53,97
składka chorobowa pracownika 2,45%	88,15
podstawa do skł. zdrowotnej	3 104,51
składka zdr. 9%	279,41
składka zdr. 7,75%	240,60
koszty przychodu	111,25
podstawa opodatkowania	2 993,26
zaliczka podatku	252,00
Netto	2 573,10
koszty pracodawcy	
składki 19,64%	706,60

<u>koszt zatrudnienia</u>	<u>4 304,37</u>
----------------------------------	------------------------

koszty według §

§ 4020	3 597,77
§ 4110	618,45
§ 4120	88,15

razem: 4 304,37

naczelnik wydziału - mnożnik (założenia 3,000)

mnożnik	3,000
Kwota bazowa 2017 r.	1 873,84
wynagrodzenie zasadnicze	5 621,52
% wysługi	20%
kwota wysługi	1 124,30
Brutto	6 745,82
składka emerytalna pracownika 9,76%	658,39
składka rentowa pracownika 1,5%	101,19
składka chorobowa pracownika 2,45%	165,27
podstawa do skl. zdrowotnej	5 820,97
składka zdr. 9%	523,89
składka zdr. 7,75%	451,13
koszty przychodu	111,25
podstawa opodatkowania	5 709,72
zaliczka podatku	530,00
Netto	4 767,08
koszty pracodawcy	
składki 19,64%	1 324,88

koszt zatrudnienia	8 070,70
---------------------------	-----------------

koszty według §

§ 4020	6 745,82
§ 4110	1 159,61

§ 4120	165,27
--------	--------

razem: 8 070,70

sekretarka

wynagrodzenie zasadnicze	2 300,00
premia %	30%
kwota premii	690,00
% wysługi	20%
kwota wysługi	460,00
Brutto	3 450,00
składka emerytalna pracownika 9,76%	336,72
składka rentowa pracownika 1,5%	51,75
składka chorobowa pracownika 2,45%	84,53
podstawa do skł. zdrowotnej	2 977,00
składka zdr. 9%	267,93
składka zdr. 7,75%	230,72
koszty przychodu	111,25
podstawa opodatkowania	2 865,75
zaliczka podatku	239,00
Netto	2 470,07
koszty pracodawcy	
składki 19,64%	677,58

<u>koszt zatrudnienia</u>	<u>4 127,58</u>
----------------------------------	------------------------

koszty według §

§ 4010	3 450,00
§ 4110	593,05
§ 4120	84,53

razem: 4 127,58

Koszty wynagrodzeń pracowników 3 wydziałów z poniższą strukturą – rocznie ok. 1 407 tys. zł

stanowisko	Liczba etatów	Koszt zatrudnienia	RAZEM	Koszt wynagrodzeń 1 wydziału	Liczba wydziałów	Łączny koszt	Liczba m-cy zatrudnienia	KOSZT ROCZNY
NACZELNIK WYDZIAŁU	1	8 070,70	8 070,70	33 720,13	3	101 160,39	12	1 213 924,68
SEKRETARKA	1	4 127,58	4 127,58					
PRACOWNIK MERYTORYCZNY	5	4 304,37	21 521,85					

Nagroda uznaniowa – 3%

stanowisko	Liczba etatów	koszt	RAZEM	Koszt nagród 1 wydziału	Liczba wydziałów	KOSZT ROCZNY
NACZELNIK	1	2 784,38	2 784,38	11 645,78	3	34 937,34
SEKRETARKA	1	1 436,40	1 436,40			
PRACOWNIK MERYTORYCZNY	5	1 485,00	7 425,00			

Dodatkowe wynagrodzenie roczne

stanowisko	Liczba etatów	"13"	RAZEM	"13" wydziału rocznie	Koszt pracodawcy 19,64%	KOSZTY ROCZNE "13" RAZEM 3 WYDZIAŁÓW
NACZELNIK	1	6 880,74	6 880,74	28 748,39	5 646,18	103 183,71
SEKRETARKA	1	3 519,00	3 519,00			
PRACOWNIK KSC	5	3 669,73	18 348,65			

Nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalno-rentowe, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop w wysokości 3 % rocznego kosztu utworzenia 3 wydziałów

Koszt roczny wynagrodzeń	Nagrody jubileuszowe, odprawy i ekwiwalenty
1 014 648,12 zł	30 439,44 zł

PODSUMOWANIE WSZYSTKICH SKŁADNIKÓW I ZAŁOŻEŃ NA POTRZEBY UTWORZENIA 3 WYDZIAŁÓW
W CELU OSZACOWANIA ROCZNEGO KOSZTU PRACODAWCY

Koszt roczny wynagrodzeń	koszt "13"	Nagrody jubileuszowe, odprawy i ekwiwalenty	Nagrody uznaniowe	Odpis na ZFŚS	RAZEM
1 213 924,68	103 183,71	30 439,44	34 937,34	24 898,86	1 407 384,03

Koszty związane z wyposażeniem stanowisk pracy – jednorazowo ok. 222 tys. zł

Wydatki na zakup wyposażenia w meble pomieszczeń dla wszystkich 21 pracowników – ok. 109 275 zł
 wyposażenie pokoju naczelnika wydziału: $7\,934\text{ zł} \times 3 = 23\,802\text{ zł}$
 wyposażenie sekretariatu: $8\,094\text{ zł} \times 3 = 24\,282\text{ zł}$
 wyposażenie pokoiów dla 15 pracowników merytorycznych – ok. 61 191 zł.

Wydatki na zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego – ok. 102 606 zł
 - wydatki te zostały oszacowane na podstawie kalkulacji ostatnich zakupów dla administracji przez CUW takiego sprzętu i oprogramowania ($21\text{ osób} \times 4\,886,00\text{ zł} = 102\,606\text{ zł}$),
 - skład zestawu wchodzi komputer typu Laptop plus oprogramowanie office (Word, Excel, Outlook, PowerPoint).

Wydatki na zakup sprzętu pomocniczego – ok. 9 800 zł
 skanery: $6 \times 300\text{ zł} = 1\,800\text{ zł}$
 drukarki: $10 \times 800\text{ zł} = 8\,000\text{ zł}$ (zakłada się, że 1 drukarka będzie użytkowana przez 2 osoby).

Koszty bieżącego funkcjonowania 3 wydziałów – rocznie ok. 21 000 zł

Wydatki na zakup tonerów do 10 drukarek – ok 21 000 zł.
 Do obliczeń przyjęto, że koszt zakupu tonera do 1 drukarki wynosi średnio ok. 350 zł.
 Zakładając, że zużycie 1 tonera nastąpi w ciągu 2 miesięcy, to roczny koszt zakupu tonerów do 1 drukarki wyniesie 2 100 zł ($350\text{ zł za 1 toner} \times 6\text{ tonerów} = 2\,100\text{ zł}$).
 Roczny koszt zakupu tonerów do 10 drukarek: $10 \times 2\,100\text{ zł} = 21\,000\text{ zł}$.

Koszty oszacowano na podstawie cen ostatnich zakupów sprzętu, oprogramowania oraz tonerów do Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Załącznik nr 3 do OSR

METODOLOGIA WYLICZEŃ KOSZTÓW ZWIĄZANYCH Z UTWORZENIEM RADY DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

1) koszty związane z wynagrodzeniem 17 członków Rady – rocznie ok. 2 458 tys. zł

- a) wynagrodzenie – ok. 2 436 tys. zł
 jego wysokość zostanie ustalona przez Prezesa Rady Ministrów, będzie stanowił wielokrotność kwoty bazowej i będzie zróżnicowana ze względu na pełnioną przez członka Rady funkcję

założenia przyjęte do obliczenia kosztów związanych z wynagrodzeniem dla etatowych członków Rady:
 - ilość etatów – 17
 - kwota bazowa osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe – 1 789,42 zł
 - przewodniczący Rady (1 etat) – mnożnik 5,200
 - wiceprzewodniczący Rady (1 etat) – mnożnik 4,800
 - pozostali członkowie Rady (15 etatów) – mnożnik 4,600

STANOWISKO	PRZEWODNICZĄCY	WICEPRZEWODNICZĄCY	CZŁONKOWIE RADY
wynagrodzenie miesięcznie	9 305,00 zł	8 589,2 zł	8 231,30 zł
dodatek za wysługę lat	1 861,00 zł	1 717,84 zł	1 646,26 zł
liczba etatów	1,00	1,00	15,00
roczny koszt	133 992,00 zł	123 684,48 zł	1 777 960,80 zł
roczny koszt pracodawcy (ZUS 19,64%)	26 316,03 zł	24 291,63 zł	349 191,50 zł
roczny koszt całkowity utworzenia etatów	160 308,03 zł	147 976,11 zł	2 127 152,3 zł

roczny koszt 17 etatów	2 435 436,44 zł
------------------------	-----------------

- b) dodatek zadaniowy – ok. 22 tys. zł
jego wysokość jest uzależniona od wymiaru (skali), czasu i sposobu realizacji powierzonych dodatkowych zadań (nie mniejsza niż 0,5 wielokrotności kwoty bazowej)

założenia przyjęte do obliczenia kosztów związanych z dodatkiem zadaniowym dla etatowych członków Rady:
- rocznie 5 osób będzie otrzymywać dodatek zadaniowy przez średnio 2 miesiące
- przedział 0,5 - 1,0 wielokrotności kwoty bazowej – przyjęto maksymalny mnożnik 1,000

roczny koszt	17 894,20 zł
roczny koszt pracodawcy (ZUS 19,64%)	3 514,42 zł
roczny koszt związany z przyznaniem dodatku zadaniowego	21 408,62 zł

2) koszty bieżącego funkcjonowania Rady – rocznie ok. 39 tys. zł

- a) zakup materiałów biurowych – ok. 20 400 zł
Koszty zakupu materiałów biurowych obliczono przyjmując następujące założenia:
- członkowie Rady będą potrzebować szeroko rozumianych materiałów biurowych, tj. papieru, toneru do drukarki, długopisów, teczek, segregatorów, spinaczy i innych i na tej podstawie oszacowano, że koszt niezbędnych materiałów na jednego pracownika to wydatek ok. 200 zł jednorazowo w pierwszym miesiącu, a potem 100 zł miesięcznie,
- konieczne będzie wyposażenie w materiały biurowe 17 osób:
 $200 \text{ zł} \times 17 \text{ osób} = 3\,400 \text{ zł}$ – jednorazowo, w pierwszym miesiącu funkcjonowania Rady
 $100 \text{ zł} \times 17 \text{ osób} \times 5 \text{ miesięcy} = 11\,900 \text{ zł}$ – przez 5 miesięcy pierwszego roku funkcjonowania Rady
 $100 \text{ zł} \times 17 \text{ osób} \times 12 \text{ miesięcy} = 20\,400 \text{ zł}$ – rocznie.
- b) zakup tonerów do drukarek – ok. 16 800 zł
Do obliczeń przyjęto, że koszt zakupu tonera do 1 drukarki wynosi średnio ok. 350 zł.
Zakładając, że zużycie 1 tonera nastąpi w ciągu 2 miesięcy, to roczny koszt zakupu tonerów do 1 drukarki wyniesie 2 100 zł ($350 \text{ zł} \times 6 \text{ tonerów} = 2\,100 \text{ zł}$).
Roczny koszt zakupu tonerów do 8 drukarek : $8 \times 2\,100 \text{ zł} = 16\,800 \text{ zł}$.
- c) zakup literatury fachowej – ok. 1 250 zł
- kalkulacja wydatków oszacowana na podstawie cen publikacji w księgarniach.

3) koszty związane z wyposażeniem stanowisk pracy – jednorazowo ok. 145 tys. zł

- a) wydatki na zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego – ok. 83 062 zł
- wydatki zostały oszacowane na podstawie kalkulacji ostatnich zakupów dla administracji przez CUW takiego sprzętu i oprogramowania ($17 \text{ osób} \times 4\,886,00 \text{ zł} = 83\,062 \text{ zł}$),

- w skład zestawu wchodzi komputer typu Laptop plus oprogramowanie office (Word, Excel, Outlook, PowerPoint).

b) wydatki na zakup sprzętu pomocniczego – ok. 7 900 zł

skanery: $5 \times 300 \text{ zł} = 1 500 \text{ zł}$,

drukarki: $8 \times 800 \text{ zł} = 6 400 \text{ zł}$ (zakłada się, że 1 drukarka będzie użytkowana przez 2 osoby).

c) koszty związane z przygotowaniem pomieszczeń do obsługi urządzeń teletransmisyjnych – w przypadku gdy miejscem pracy członków Rady byłyby pomieszczenia nowe (również w nowym budynku) – ok. 53 665 zł

- zryczałtowany koszt 1 stanowiska komputerowego składającego się z 2 gniazd RJ 45 oraz 3 gniazd elektrycznych dedykowanych – 1 845 zł ($1 845 \text{ zł} \times 17 \text{ osób} = 31 365 \text{ zł}$),

- dodatkowe koszty:

szafa dystrybucyjna: 2 300 zł

koszt urządzeń sieciowych:

ruter dostępowy: 12 000 zł

przełącznik sieciowy: 8 000 zł.

Koszty oszacowano na podstawie cen ostatnich zakupów sprzętu, oprogramowania oraz artykułów biurowych i tonerów do Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Załącznik nr 4 do OSR

METODOLOGIA WYLICZENIA KOSZTÓW ZWIĄZANYCH Z UTWORZENIEM W MINISTERSTWIE SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI KOMÓRKI ORGANIZACYJNEJ DO OBSŁUGI RADY DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Kalkulacja kosztów zatrudnienia 14 osób

Wszyscy pracownicy będą pracownikami korpusu służby cywilnej

Koszty zatrudnienia 14 pracowników korpusu służby cywilnej

Lp	stanowisko	liczba stanowisk	mnożnik	wynagrodzenie zasadnicze	staż pracy	dodatek za staż pracy	razem miesięczne wynagrodzenie	roczne koszty utrzymania stanowisk	nagrody uznaniowe 3%	nagrody jubileuszowe odprawy i ekwiwalent 3%	roczne koszty wynagrodzenia na 14 stanowisk	dotądowe wynagrodzenie roczne
1	dyrektor	1	7,0	13 116,88	20	2 623,38	15 740,26	188 883,12	5 666,49	5 666,49	200 216,10	15 740,26
2	naczelnik	1	3,2	5 996,29	20	1 199,26	7 195,55	86 346,60	2 590,40	2 590,40	91 527,40	7 195,55
3	główny specjalista	4	2,8	5 246,75	20	1 049,35	6 296,10	75 553,20	2 266,60	2 266,60	320 345,60	25 184,40
4	starszy specjalista	4	2,5	4 684,60	20	936,92	5 621,52	67 458,24	2 023,75	2 023,75	286 022,96	22 486,08
5	specjalista	4	2,2	4 122,45	20	824,49	4 946,94	59 363,28	1 780,90	1 780,90	251 700,32	19 787,76
razem								477 604,44	14 328,14	14 328,14	1 149 812,38	90 394,05

Koszty związane z wyposażeniem stanowisk pracy (komputer, oprogramowanie, drukarka, skaner) – jednorazowo ok. 70 000 zł.

Koszty bieżącego funkcjonowania wydziału – rocznie ok. 42 000 zł.

Łączne koszty 2017 r.

<i>Lp.</i>	<i>rodzaj kosztu</i>	<i>prognozowane koszty</i>
1	wydatki bieżące, w tym:	738 831,35
<i>1a</i>	<i>wynagrodzenia</i>	<i>574 906,16</i>
<i>1b</i>	<i>pochodne pracodawcy</i>	<i>112 911,57</i>
<i>1c</i>	<i>pozostałe narzuty (PFRON i ZFŚS)</i>	<i>9 013,62</i>
<i>1d</i>	<i>pozostałe wydatki bieżące* (3 tys. zł na stanowisko)</i>	<i>42 000,00</i>
2	wydatki majątkowe (5 tys. zł na stanowisko)	70 000,00
razem		808 831,35

* materiały biurowe, tonery, utrzymanie powierzchni biurowej itp.

Łączne koszty 2018 r.		
<i>Lp.</i>	<i>rodzaj kosztu</i>	<i>prognozowane koszty</i>
1	wydatki bieżące, w tym:	1 489 736,50
<i>1a</i>	<i>wynagrodzenia</i>	<i>1 195 009,41</i>
<i>1b</i>	<i>pochodne pracodawcy</i>	<i>234 699,85</i>
<i>1c</i>	<i>pozostałe narzuty (PFRON i ZFŚS)</i>	<i>18 027,24</i>
<i>1d</i>	<i>pozostałe wydatki bieżące* (3 tys. zł na stanowisko)</i>	<i>42 000,00</i>
2	wydatki majątkowe	0,00
razem		1 489 736,50

* materiały biurowe, tonery, utrzymanie powierzchni biurowej itp.

Łączne koszty 2019 r. - 2026 r.		
<i>Lp.</i>	<i>rodzaj kosztu</i>	<i>prognozowane koszty</i>
1	wydatki bieżące, w tym:	1 543 810,22
<i>1a</i>	<i>wynagrodzenia</i>	<i>1 240 206,43</i>
<i>1b</i>	<i>pochodne pracodawcy</i>	<i>243 576,55</i>
<i>1c</i>	<i>pozostałe narzuty (PFRON i ZFŚS)</i>	<i>18 027,24</i>
<i>1d</i>	<i>pozostałe wydatki bieżące* (3 tys. zł na stanowisko)</i>	<i>42 000,00</i>
2	wydatki majątkowe	0,00
razem		1 543 810,22

* materiały biurowe, tonery, utrzymanie powierzchni biurowej itp.

Koszty oszacowano na podstawie danych uzyskanych z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

